1485

ಮದಿಪು

57 2012

ಬೊಂತೆಲ್-ಮಾಯಿ-ಸುಗ್ಗಿ

ಜಯಕರ .ಡಿ. ಪೂಜಾರಿ ಬರಹದ 'ತುಳುಲಿಪಿ ತೆರಿಲೆ' ಪುಸ್ತಕೊನು ದಾದರ್ ಪೂರ್ವದ ದೇವಾಡಿಗ ಸೆಂಟರ್‌ಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಉಮಾನಾಥ ಎ. ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ದ್ ನಡತ್ತಿನ ಚಾವಡಿ ಕೂಟೊಡ್ ಡಾ. ವೈ ಎನ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೇರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಶ್ರೀ ಉಮಾನಾಥ ಎ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಮೇರ್ ತಮ್ಮನ ಮಲ್ತೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಸಂವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡ್ ಮಾಜಿ ಗುರ್ಕಾರ್ಲು ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಶ್ರೀ ಎಂ ಕೆ ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್, ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಜಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ ದೇವರಾಜ ಕೆ, ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್, ಎಸ್ ಎಚ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಸಂವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊದ ಗದ್ದಿಗೆಡುಲ್ಲೆರ್. ಡಾ ದೇವರಾಜ್ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಮದಿಪು

ಮುಡಿ - 57

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಉಮಾನಾಥ ಎ. ಕೋಟ್ಯಾನ್

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಜಗನ್ನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಾಳ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್

ಮಂಗಳೂರು - 575 003

ದೂರವಾಣಿ / ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : 0824-2459389

Email:tulu.academy@yahoo.co.in.

MADIPU

A quarterly on Tulu Language, Literature and Culture, published by Karnataka Tulu Sahitya Academy, Lalbagh, Mangalore -3. ✆ : 2459389.

Chief Editor	:	Umanatha V. Kotiyan
Editor	:	Jagannatha Shetty Bala ✆ : 9845013546
Managing Editor	:	Chandrahasa Rai B.
Pages	:	64 + 4
Vol.	:	13 - 57
ಬೆಲೆ	:	15/-
ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ	:	50/-
ಆಜೀವ ಚಂದಾ	:	500/-
ರಕ್ಷಾಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ	:	**ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ**
ಅಕ್ಷರ ವಿನ್ಯಾಸ /ಮುದ್ರಣ	:	**ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್** ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಮಸ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಲೈಟ್‌ಹೌಸ್ ಹಿಲ್ ರಸ್ತೆ ಮಂಗಳೂರು - 575 001 ✆: 0824 2443002

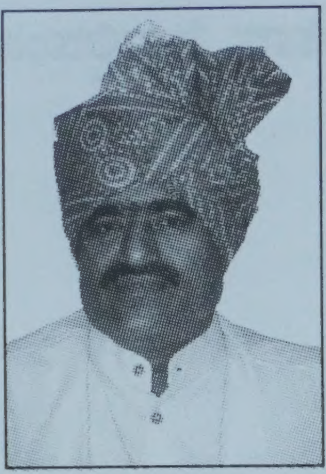

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆ ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬೆರಿ ಮುಲ್ಲು ಆದಿತ್ತಿನ 'ಮದಿಪು' ನಿಕಲ್ನ ದುಂಬು ಉಂಡು. ಉಂದು ತುಳುವೆರೆ ಉಡಲ್ದ ಉದಿಪುಲಾ ಅಂದ್ ಮದಿಪುಲಾ ಅಂದ್. ತುಳುವೆರೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ತಂಚಿ ಮೆಂಚಿದ ಪುಂಚಲನೇ ಈ ೫೭ನೇ ಮದಿಪು ತಂಚಿ. ಉಂದು ಕರಿನ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೨ನೇ ತಾರೀಕ್‌ಗ್ ಗದ್ದಿಗೆಡ್ ಕುಲಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕೂಟದ ಕಡೀರ ಕೊಡಿ. ಇದಮುಟ್ಟದ ಗುರ್ಕಾರನಕುಲು ಕೂಟದಕುಲು ಪಾಡ್ ಕೊರಿನ ಅಚ್ಚಿದಲ್ಕನೇ ಮದಿಪು ಬರೊಂದುಂಡು.

ಎಂಕುಲು ಮಣೆ ಏರಿಬೊಕ್ಕ ಆವೊಂದುಪ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಪಂಡ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆನ್ ವಿಶ್ವಾಸೊಗು ದೆತೊಂದು ಅಕಲ್ನ ಯೋಚನೆ, ಯೋಜನೆನ್ ಮನದಿಂಜಾದ್ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಒಪ್ಪುಲೆಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ತೀರ್ಮಾನ. ಅಂಚ ಲೋಕ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನದ ಕರ್ತು ಡಾ. ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್‌ನಂಚಿನ ಹಿರಿಯೆರೆನ ಆಶೀರ್ವಾದ ದೆತೊಂದು ಬೇಲೆಗ್ ಜಯಿದ.

ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಸರಕಾರ ಕೊರ್ತಿನ ಜಾಗೆಡ್ ತುಳುಭವನ ಕಟ್ಟುನ ಯೋಜನೆಗ್ ಒಂಜಿ ರೂಪ ಬಯ್ದಿಂಡ್. ಸರಕಾರದ ಕ್ರಮ ನಿಯಮದಲ್ಕ ಟೆಂಡರ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಬೇಲೆ ಸುರು ಆವೊಂದುಂಡು. ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ತುಳುಭವನ ಲಕ್‌ದುಂತುದು ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಾಡಯಿದ ಕೊಟ್ಯಡ್ದ್ ಪಿದಡೊಡು ಪನ್ಪಿ ಅಂಗಲಪ್ಪು ಎಂಕಲ್ನವು.

ತುಳು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದ ಜನಪ್ರಿಯತೆದ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ರಡ್ಡ್ ಜಿಲ್ಲೆದ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಧಿಕಾರಿನಕಲ್ನ, ಅಂಚೆನೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್, ಅಧಿಕಾರಿನಕಲ್ನ ಸಭೆ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಲ್ದ್‌ಂಡ್. ಶಾಲೆ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ಎಂಚ ಬೇಲೆ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿನೆತ್ತ ವಿಚಾರೊಡು ತಜ್ಞೆರ್ನ ಒಟ್ಟುಗು ಮದಿತೊಂದುಂಡು.

ಎಂಕಲ್ನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕೂಟ ರೂಪುಗು ಬತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ೩ ಚಾವಡಿ ಕೂಟ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜೆಟ್ಟ್ ಮೂಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್‌ನಕ್ಲೆನ್, ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದಕ್ಲೆನ್ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆರೆನ್ ಕೂಡಾದ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಂಡನೆ, ಅಂಚನೆ ಚಾವಡಿ ಚರ್ಚೆ ನಡತ್‌ಂಡ್. ರಡ್ಡನೇ ಚಾವಡಿಡ್ ತುಳು ಸಂಘಟನೆದ ಮುತ್ತಾಲಿಕೆರೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಅಂಚೆನೆ ಕೂಟದ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೂಜಿನೇ ಚಾವಡಿಡ್ ತುಳು ಸಿನೆಮಾದ ಕರ್ತುನಕ್ಲೆನ್, ರಂಗ್‌ದ ಕಲಟ್ಟ್ ಬೆಂತಿನಕ್ಲೆನ್ ಕೂಡಾದ್ ನಾಲನೇ ಚಾವಡಿ ಕೂಟೊಡು ನಾಟಕ ರಂಗದ ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕಕಾರೆರೆನ್, ಚಿಂತಕೆರೆನ್ ಕೂಡಾವುನ ಯೋಚನೆ, ಯೋಜನೆ ಪಾಡೊಂದುಂಡು.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನಿಕಲ್ನವು. 'ಮದಿಪು' ತುಳುವೆರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆ ನಿಕಲ್ನವು. ನಿಕಲ್ನ ಬರವುದ ದನಿ ಕೂಡುಂಡ ಮಾತ್ರ ಮದಿಪು ಉದಿಪರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಕತೆ, ಕಬಿತೆ, ಚಿಂತನೆದ ಬರವುಲೆನ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ಲೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನಪಿನ 'ಮದಿಪು'ದ ಸಂಪುಲಿಗಾರೆ ಜಗನ್ನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಾಳ ಮೆರೆಗ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾತ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್, ಮದಿಪು ಅಚ್ಚಿಗ್ ಬರ್ರೆ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರಿನ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆಗ್, ಎಂಕ್ಲೆ ಮದಿಪುನು ಲೋಕೊರ್ಮೆ ರಾಪಾವುನ ಪತ್ರಿಕೆದ ಬಂಧುಲೆನ್, ಟಿ.ವಿ. ಚಾನಲ್‌ದ ಮಾತ ಜವನೆರೆನ್ ಸುಗಿತೊಂದು ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನತಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಬಿ. ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಮೆರೆಗ್ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬೆನ್ಪಿ ಜೋಕುಲೆಗ್ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾದ್ ಮದಿಪುನು ನಿಕ್‌ಲ್ನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡುವೆ.

ಉಮಾನಾಥ ವಿ. ಕೋಟ್ಯಾನ್
ಗುರ್ಕಾರ್ರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮೋಕೆದ ಮಾತ ತುಳು ಬಂಧುಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಪನ್ಪಿ ಮಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಯಾನ್ ಸದಸ್ಯೆ ಆತಿನವು ನಿಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿದುಪ್ಪು. ಉಂದೆಕ್ ಯಾನ್ ಮಸ್ತ್ ಪೆರ್ಮೆ ಪಡೆಪೆ. ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ತುಳುಕು ಬೋಡಾದ್ ಯಾನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಒರುಟು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಮಸ್ತ್ ಬೆಂತೆ, ಬೆನೊಂದುಲ್ಲೆ. ಇತ್ತೆ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಆದ್ ಎನ್ನ ಪುಗೆಲ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲ ಪುದೆನ್ ತುಬೊಂದೆ. ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ತಿಕ್ಕಿನ ಈ ಅವಕಾಶೊನು ಸರಿಯಾದ್ ಗಳಸೊಂದು ಇರ್ಲ್ ಪಗೆಲ್ ತುಳುಕಾದ್ ವಾವೊಂಜಿ ಮದೆ, ದಗೆದಾಂತೆ ಬೆನ್ಪೆಂದ್ ನಿಕ್ಲೆನ ಎದುರುಡು ಪನೊಂದುಲ್ಲೆ. ಈ ಪಾತೆರೊನು ಮದಪಂದೆ ತುಳುಸೇವೆ ಮಲ್ಪುವೆ.

ತುಳುತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಎಂಕ್ ಮಲ್ಲ ಮೋಕೆ. ತುಳುಕಾದ್ ಮಸ್ತ್ ಬೆನೊಡುಂದು ಇತ್ತಿ ಆಸೆದೊಟ್ಟುಗು ತಿಕ್ಕಿನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯತ್ವೊನೇ ಎಂಕ್ ಕೊರ್ತಿ ಸಂತೋಸೊ ಆತೀತತ್ತ್. ಇತ್ತೆ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆ (ಅಧ್ಯಕ್ಷ) ಉಮಾನಾಥ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಮೇರ್ ಎಂಕ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮುಖವಾಣಿ 'ಮದಿಪು'ದ ಸಂಪಾದಕೆ ಆಪಿ ಅವಕಾಶ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅವೆನ್ ದುಂಬುಪಿರಾವು ತೂವಂದೆ ಮಸ್ತ್ ಕುಸಿಟ್ ಒತೊಂದೆ. ಸತ್ಯ ಪನೊಡೂಂದಾಂಡ ಉಂದು ಕಿನ್ಯ ಪುದೆ ಅತ್ತ್. ಏತೋ ವರ್ಸೊಲೆಗ್ ದಾಖಲಾಪಿ ಬೂಕುದ ಬೇಲೆದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ಪಂಡ ಅವು ಭಾರೀ ಮಲ್ಲ ಪುದೆ ಪನ್ಪಿನೆಟ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ ಇಜ್ಜಿ. ಯಾನ್ ಈ ಪುದೆಕ್ ಪುಗೆಲ್ ಕೊರ್ತೆ. ತುಳುವಪ್ಪೆಗ್ ಅಕ್ಷರ ರೂಪೊದ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಉಂದೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಭಾಗ್ಯ ನನ ದಾದ ತಿಕ್ಕೊಡು?

ಮದಿಪು ಸಂಪಾದಕೆ ಆತಿನ ಎನಡ ಮಸ್ತ್ ಕನ ಉಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ಉಮಾನಾಥ ಕೋಟ್ಯಾನ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ್ ರೈ, ದುಂಬುದ ಸಂಪಾದಕೆರಾಯಿನ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಸೇರ್ದ್ ಮಾತ ಸದಸ್ಯರೆನ ಸಲಹೆ ಗೆತೊಂದು ಎನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರ್ಪೆಂದ್ ನಿಕ್ಲೆಡ ದುಂಬತ್ತ ಪನೊಂದುಲ್ಲೆ.

ತುಳುತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಪನೆರ ಪಿದಾಡ್‌ಂಡ ಕೋಡಿ ಮುಟ್ಟಂದ್. ಬರೆಪಿನ ಬೇಲೆಲಾ ಅಂಚನೇ. ತುಳುಟು ಬರೆಪಿನ ಸಾಹಿತಿಲು ಕಡಮೆ ಅತ್ತ್. ಹಿರಿಯೆರೆ ಸಾಲ್‌ನ್ ತೂಂಡಲಾ, ಕಿರಿಯೆರೆ ಸಾಲ್‌ನ್ ತೂಂಡಲಾ ಅವೆನ್ ಈತೇ ಉದ್ದಾಂದ್ ಪನೆರೆ ತೀರುಜಿ. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ತುಳು ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆ ಸಂಖ್ಯೆಲಾ ಆತೀತತ್ತ್. ಅಕ್ಲೆನ ಒಂತೆ ಪಾತೆರೊ ಕೇಂಡ್‌ಂಡ ಯಾವು-ಅವೆಟ್ ಮಲ್ಲ ಅನುಬೊವೊದ ಕಥೆಕ್ಕುಲುಂಡು, ನಂಬೆರೆ ತೀರಂದಿನಂಚಿನ ಆಚಿರೊದ ಸಂಗತಿಲುಂಡು. ದುಂಬುದ ತುಳು ಜೀವಮಾನೆದ ಸಿರಿವಂತಿಕೆನ್ ಅಕ್ಲೆನ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಕೇನ್ನಗ ಆಚಿರ ಆಪುಂಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಸಿರಿವಂತಿಕೆದ ತುಳು ಬದ್ಕ್‌ನ್ ನಮೊ ಅವ್ವೇ ಸಿರಿವಂತಿಕೆಡ್ ಒರಿಪಾದ್‌ಜ. ನಮೊ ತುಳು ಭಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಮೈಲಿಗೆ ಮಲ್ತಿನನೇ ಎಚ್ಚ. ಆಂಡ ಇಂಚಿಪ್ಪದ ದಿನೊಕ್ಕುಲೆಡ್ ನಮೊ ತುಳು ಸಿರಿವಂತಿಕೆನ್ ದುಂಬುದ ಸ್ಥಿತಿಕ್ ಕೊನೊವೆರೆ ಪಿದಾಡ್ದ. ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊ ಪಿರಾವುಡು ಉಜಿರೆಡ್ ನಡತಿನ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊಗು ಸೇರ್ದಿನ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಜೋಕ್ಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ನಮಡ ತುಳುಮೋಕೆ ಎಚ್ಚಾವೊಂದುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಉದಾರ್ಣೆ. ಒಂತೆ ವರ್ಸೊ ಪಿರಾವುದ ದಿನೊಕ್ಕುಲೆನ್ ತೂನಗ ಅವುಲು ತುಳು ಪಾತೆರ್ರನೇ ನಮ್ಮ ಜವನೆರ್- ಜವಂದಿನಕುಲು ದುಂಬು ಪಿರಾವು ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಕಾಲ ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್. ತುಳುತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿ ಮೈಲಿಗೆ ಮಾಜಿದ್‌ಂಡ್. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್, ತುಳು ಮೋಕೆದ ಲೇಖಕೆರ್, ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಜವಾಬ್ದಾರಿದ ಜೋಕುಲು, ಸರಕಾರ... ಇಂಚ ಮಾತೆರ್ಲ ಪುಣೆದ್ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಬುಳೆಪಾವೆರೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಒರೊಟು ಬೆನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅವೆಡ್ದಾಡ್ ಇತ್ತೆ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯದಕುಲುಲಾ ತುಳುಟು ಬರೆಪೆರ್, ತುಳು ಪಾತೆರುವೆರ್, ಯಾನ್ ತುಳುವೇಂದ್ ಪನೆರೆ ಪೆರ್ಮೆ ಪಡೆಪೆರ್. ಪೊಸ ಜವನೆರ್- ಜವಂತಿಲೆಡ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಂದುಲ್ಲಯಿನವು ಎಡ್ಡೆ ಸಂಗತಿ, ಸಂತೋಸೊದ ವಿಷಯ. ಅಂಚಾದ್ ಯಾನ್ ಸಂಪಾದಕೆ ಆದಿತ್ತಿನಾತ್ ಕಾಲ ಪೊಸ ಪೊಸ ತುಳು ಬರವುಗಾರೆರೆಗ್ ಮದಿಪುಡು ಸುರೂತ ಅವಕಾಶ ಕೊರೊಡೂಂದು ನೆನೆತೊಂದೆ. ಪೊಸ ಬರವುಗಾರೆರೆಡ ಪೊಸ ಪೊಸ ಕನೊಕ್ಕುಲು ಉಪ್ಪುಂಡು. ಪೊಸ ಪೊಸ ಚಿಂತನೆಲು ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅವು ಪೂರ ಮದಿಪುಡು ಅಚ್ಚಾವೊಡು, ತುಳುನಾಡೊರ್ಮೆ ಪಸರೊಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜವನೆರ್ ತುಳುಮೋಕೆ ತೋಜಾಂಡ, ತುಳುಕ್ಕು ಬೋಡಾದ್ ಒಟ್ಟಾಂಡ ಅವು ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಶಕ್ತಿನ್ ನನಲಾತ್ ಎಚ್ಚಿಸಾವುಂಡು, ಅರೆನ ಕೀರ್ತಿನ್ ನನಲಾತ್ ಮಿತ್ತ್ ಕೊನೊಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆಟ್ ದಾಲ ಸಂಶಯೊ ಇಜ್ಜಿ.

ಹಿರಿಯೆರೆನ ಆಶೀರ್ವಾದ, ಸಲಹೆ, ಕಿರಿಯೆರೆನ ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್‌ದ ಬರವುಲೆಡ್ ಮದಿಪುಗು ಪೊಸ ದೇಕಿ ಕೊರೊಡು ಪನ್ಪಿನವು ಎನ್ನೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಆಸೆ. ಮದಿಪು ಪೊರ್ಲಾವೊಡು, ಮೈಕೈ ದಿಂಜಿಡ್ ಆರೋಗ್ಯೊಡುಪ್ಪೊಡೂಂದಾಂಡ ತುಳುನಾಡೊರ್ಮೆ ಪಸರ್‌ದುಪ್ಪುನ, ಬೊಕ್ಕ ಪಿದಾಯಿದೂರುಡು ಇಪ್ಪುನ ತುಳುವೆರ್ ಮಲ್ಲ ಮನ್ಸಸ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ಉಂದು ನಿಕ್ಲೆನ ಮದಿಪು. ನಿಕುಲು ಕೊರ್ತಿನೆನ್ ಸಂಪಲ್ಪಿನ ಬೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಎನ್ನವು. ನಿಕುಲು ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಬರುವುಲೆನ್ ಕೊರಿಯರ್‌ಂದಾಂಡ ಮದಿಪುದ ಪೊರ್ಲು, ಗತ್ತ್ ಎಚ್ಚುಂಡು. ನಿಕುಲು ಮಾತ ರೀತಿಡ್‌ಲಾ ಮದಿಪುಗ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರೊಡು. ಆ ಬೆರಿಸಾಯ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಕೊರೊಡು. ನಿಕ್ಲೆನ ಪರವಾದ್ ಯಾನ್ ಮದಿಪುಗು ಒರು ಕೊರ್ಪೆ. ಮದಿಪು ಪೊರ್ಲಾಂಡಲಾ ಕಾರಣ ನಿಕುಲು, ಮದಿಪು ಮಸ್ಕಾಂಡಲಾ ನಿಕುಲೇ ಕಾರಣ ಆಪರ್!

ಮದಿಪುಗು ಬೋಡಾದ್ ನಿಕುಲುಲಾ ಬೆನೊಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ - ವಿಚಾರೊಲು, ಪರ್ಬೊ- ಜಾತ್ರೆಲು, ಅಪೊರೂಪೊದ ಸಂಗತಿಲು, ಇತ್ತೆದಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಯಂದಿನ ಹಿರಿಯಕುಲೆನ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ನಿಕುಲು ಕೇಂಡಿನ ಸಂಗತಿಲು....ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊಸ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ಬರುವುದ ರೂಪೊಡು ಮದಿಪುಗ್ ಕಡಪುಡ್ಲೆ. ಒಟ್ಟುಗು ಕತೆ, ಕವನ, ಎದುರುಕತೆ.....ಇಂಚಿತ್ತಿನಲ ಇಪ್ಪಡ್. ನಿಕ್ಲೆನ ಬರವು ಮದಿಪುದುಲಾಯಿ ಸೇರ್ದ್ ಬರಡ್.

ಉಂದು ಎನ್ನ ಸಂಪಲ್ತಿಗೆಡ್ ಒರು ಕೊರ್ತಿನ ಸುರೂತ ಮದಿಪು. ನೇಟ್ ಸಾವಿರ ತಪ್ಪುಲು ಇಪ್ಪೆರೆಲಾ ಯಾವು, ಅಂಚನೇ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಕುಸಿ ಕೊರ್ತಿ ವಿಷಯೊಲು ಇಪ್ಪೆರೆಲಾ ಯಾವು. ಜೋಕುಲು ಸುರುಸುರುಕು ಪಜ್ಜೆ ದೀನಗ ಜಾರ್ದ್ ಬೂರುನಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆಂಡ ಅಂಚ ಬೂರುನೆನಿ ತೂಪಿನವು ಅಪ್ಪೆಮ್ಮಗ್ ಸಂತೋಸೊದ ಸಂಗತಿ. ಮದಿಪುದ ಸಂಪಲ್ತಿಗೆದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ವಿಷಯ ದೆತ್ತ್ಂಡ ಯಾನೊಂಜಿ ಬಾಲೆ. ಮದಿಪುನು ಬುಡ್ಪಾದ್ ತೂನಗ ಯಾನ್ ಪಜ್ಜೆ ಜಾರ್ದಿನವೋ, ಅತ್ತ್ ಸರಿಯಾದ್ ಪಜ್ಜೆ ದೀತಿನವೋ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಯು. ಅವೆನ್ ಎಂಕ್ ತೆರಿಪಾಲೆ. ತಪ್ಪಾಂಡ ತಿದ್ದೊನುವೆ. ಪೊರ್ಲಾತ್ತ್ಂಡ ನನಲಾತ್ ಪೊರ್ಲುಮಲ್ಪೆರೆ ಪುಣೆಪ್ಪೆ. ಒಟ್ಟುಗು ನಮ್ಮ ಮದಿಪು ಪೊರ್ಲಾವೊಡು. ಅಯಿಟ್ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ, ಚಿಂತನೆಗ್ ಬೇಲೆ ಕೊರ್ಪಿನ, ಮನಸ್ ಅರಳಾವುನ ಬರವುಲು ಬೋಡು. ಅಯಿಕ್ಕಾದ್ ನಿಕ್ಲೆಡ ಕುಡೊರ ಕೇನೊನುವೆ - ಬರವುಲೆನ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ಲೆಂದ್. ನಿಕ್ಲೆನ ಬರವು, ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಸಾದಿ ತೂವೊಂದೇ ಕುಲ್ಲುದೆ. ಅವು ತಿಕ್ಕಂದೆ ನನ ದುಂಬುದ ಮದಿಪುಗು ಒರು ಕೊರಿಯೆರೆ ಎಂಕ್ ಮನಸ್ಸಿಜ್ಜಿ. ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡುವರತ್ತಾ.

• **ಜಗನ್ನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಾಳ**

ಸದಸ್ಯೆರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಸಂಚಿದುಲಾಯಿ ಎಂಚಿನ...?

1. ತುಳು ಮಾನ್ಯತೆಗ್ ಸರಕಾರೊಗು ಮನವಿ 9
2. ಸಾಲೆಲೆಡ್ ತುಳು ಕಲ್ಪಾವುನೆಕ್ಕ್ ಉಮೇದ್ : ಕೋಟ್ಯಾನ್ 9
3. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ : ತುಳುವೆರೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ 10
4. 2011-14ನೇ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಆಯ್ಕೆ 12
5. ಸತ್ಯೊ-ಧರ್ಮೊದ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಾವುನ
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೂಜೆ / ಶ್ರೀ ಮುದ್ರಾಡಿ 18
6. ಮುಂಬಯಿ ನಗರ / ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್ 21
7. ತುಳುವೆರ್ನ ಕೆಡ್ಡಸ ಸಂಕ್ರಾಂದಿ ಪರ್ಬದ
ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆ ಅಪಗ - ಇಪಗ / ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ 22
8. ರೈತ ಜವನೆರೇ ಬಲೆ / ಶುಭಚಂದ್ರ, ಮೂಡಬಿದ್ರೆ 25
9. ಜವನೆರೆಡ್ದ್ ದೂರ ಆವೊಂದುಂಡು ಸಂಸ್ಕೃತಿ / ನರೇಶ್‌ಕುಮಾರ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು 26
10. ಬಧ್ಯೆರೆ ಬುಡ್ಲೆ / ಅಗ್ರಾಳ ನಾರಾಯಣ ರೈ 29
11. ಪಾಲ್ / ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ 30
12. ಜವನೆರೆಂಕುಲು / ಜಾಹ್ನವಿ ಸಂತೋಷ್ ನಂದಳಿಕೆ 34
13. ಕಾಲದ ಪಿರಾವುಡು ಅಂಕ-ಆಯನ / ರವೀಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ಕುತ್ತೆತ್ತೂರು 35
14. ಕಣನೀರ್ / ಡಾ. ಕರುಣಾಕರ್ ಎನ್. ಶೆಟ್ಟಿ ಪಣಿಯೂರು 39
15. ತುಳುವೆರೆನ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ತಾರೆದ ಮಹತ್ವ / ರಘುನಾಥ ಎಂ. ವರ್ಕಾಡಿ 40
16. ಮೋಕೆದ ನೆಂಪು / ಯಶವಂತ್ ಡಿ.ಯಸ್. 43
17. ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗೊ... ಆನಿಡ್ದ್... ಇನಿ.... / ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್ 44
18. ಬದಲಾಯಿನ ಸಾದಿ / ರಮೇಶ್ ಕುಲಾಲ್ ಬಾಯಾರು 52
19. ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಕುಲು
ಎಚ್ಚ ಮಾರ್ಕ್ ದೆಪ್ಪುನ ಸಾದಿಲು / ಉಮೇಶ್ ಕೆ.ಆರ್. 58

ತುಳು ಮಾನ್ಯತೆಗ್ ಸರಕಾರೊಗು ಮನವಿ

ತುಳುನು 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರ್ಸಾವುನ ಬಗೆಟ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸದೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿನಕ್ಲೆನ ಸಹಕಾರ ಪಡೆವೊನೊಡು. ಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿನ ಕಲೆನ್ ತುಳುತ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆಗ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಪಡೆವೊನೊಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಘಟನೆಲು ಪಾತೆರಕತೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುತ್ತ ಮಾನ್ಯತೆಗಾದ್ ಸರಕಾರೊಗು ಮನವಿ ಕೊರ್ಪುನ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ಡಾ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಆರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಉಮಾನಾಥ ವಿ. ಕೋಟ್ಯಾನ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬೊಕ್ಕ ಸದಸ್ಯೆರ್ ತನನ್ ಭೇಟಿ ಮಲ್ತಿನ ಸಂದರಪ್ಪುಡು ಈ ಇಸಯ ತೆರಿಪಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಜಗನ್ನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಾಳ, ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ದಾಮೋದರ ಬಂಗೇರ, ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ದುರ್ಗಾಕುಮಾರ್ ನಾಯರ್‌ಕೆರೆ, ಶ್ರೀನಾಥ್ ಉಜಿರೆ, ಯಾದವ ಕರ್ಕೇರ... ಮೊಕ್ಲು ನಿಯೋಗೊಡು ಇತ್ತೆರ್.

ಸಾಲೆಲೆಡ್ ತುಳು ಕಲ್ಪಾವುನೆಕ್ಕ್ ಉಮೇದ್ : ಕೋಟ್ಯಾನ್

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲು ತುಳು ಕಲ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಉಮೇದ್ ಕೊರೊಡು, ಬೊಕ್ಕ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮ ದೆತೊನುಲೆಕ್ಕ ಸಾಲೆದ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕೆರ್ ಅಂಚನೇ ಮಾತ ಶಿಕ್ಷಕೆರೆಗ್ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊರೊಡುಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಉಮಾನಾಥ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಲೆಗ್ ತೆರಿಪದೆರ್.

ಸಾಲೆಲೆಡ್ 6ನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ದ್ದ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಐಚ್ಛಿಕ ಬಾಸೆ ಆದ್ ತುಳು ಕಲ್ಪವುನ ಯೋಜನೆದ ಕರಿನ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸದ ಪ್ರಗತಿದ ಬಗೆಟ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಕಛೇರಿಡ್ ನಡತಿನ ಸಬೆಟ್ ಆರ್ ಅಧಿಕಾರಿನಕ್ಲೆಗ್ ಅಗತ್ಯ ಸಲಹೆ-ಸೂಚನೆ ಕೊರಿಯೆರ್.

ತುಳು ಬಾಸೆ ಕಲ್ಪುನ ಬಗೆಟ್ ಸಾಲೆ ಜೋಕ್ಲೆಡ ಅಂಗಲ್ಪು ಪುಟ್ಟವುನ ಸಲಾದ್ ವರ್ಸೊಡು ಒಂಜಿ ದಿನನ್ ತುಳು ದಿನ ಆದ್ ಆಚರ್ಸಾವುನು, ಡಿ.ಎಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಬಿ.ಎಡ್. ಕಾಲೇಜಿದ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಕ್ಲೆಗ್ ತುಳು ಪಠ್ಯದ ಬಗೆಟ್ ಐನ್ ದಿನತ್ತ ತರಬೇತಿ ಒದಗವುನು, ತುಳು ಶಿಕ್ಷಕೆರೆನ್ ಒದಗಯೆರೆ ಲಯನ್ಸ್, ರೋಟರಿದಂಚಿನ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಸಾಯ ಪಡೆವೊನ್ನು, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ ತುಳು ಸಂಘ ರಚನೆ ಮಲ್ಪುನು... ಇಂಚಿನ ಸಲಹೆಲೆನ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಲ್ಪುನುಂದು ಸಭೆಟ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್.

ಸಬೆತ್ತ ಗುರಿಕಾರ್ಮೆ ವೈಸೊಂದಿತ್ತಿನ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಧಿಕಾರಿ ಡಾ. ಕೆ.ಎನ್. ವಿಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ಅಧಿಕಾರಿನಕ್ಲೆಗ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೊರ್ಯೆರ್,

ಅವಿಭಜಿತ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಒಂಜಿ ಸಾರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ ಇತ್ತೆ 6ನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಪದ್ರಾಡ್ ಸಾರ ಜೋಕುಲು ಬೊಕ್ಕ 7ನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಪದ್ರಾಡ್ ಸಾರ ಜೋಕುಲು ತುಳು ಕಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್‌ಂದ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ತೆರಿಪಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಜಗನ್ನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಾಳ ಡಿಡಿಪಿಐ ಜಯಶೇಖರ್ ಮೋಸೆಸ್ ಬೊಕ್ಕ ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಾತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿನಕುಲು ಸಭೆಟ್ ಇತ್ತೆರ್.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ : ತುಳುವೆರೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನನದುಂಬುಗು ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆನ ಬಗೆಟ್ ತುಳು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಸಂಶೋಧಕೆರ್, ಸಾಹಿತಿನಕುಲು, ಸಂಘಟಕೆರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ಚರ್ಚೆ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಉಮಾನಾಥ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಮೇರ್ ಸಬೆತ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸೊಂದು ಪಾತೆರ್‌ದ್, ಮುಲ್ಪ ಸೇರ್ದಿನ ತಜ್ಞೆರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ನನ ದುಂಬುದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆನ್ ಪಾಡೊನುಡುಂದು ತೆರಿಪಯೆರ್.

ಉರ್ವಾಸ್ಟೋರ್‌ದಲ್ಪ ನಿರ್ಮಾಣ ಆವೆರೆ ಉಪ್ಪುನ ತುಳುಭವನೊನು ತುಳುತ್ತ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಕ್ರಮೊಟ್ಟೇ ಕಟ್ಟಾವೊಡು, ತುಳು ಸಂಶೋಧನೆ - ವ್ಯಾಕರಣ- ಮೀಮಾಂಸೆ ಗ್ರಂಥೊಲು ನನಾತ್

ಎಚ್ಚ ಬರೊಡು, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಡು ತುಳು ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಕೋರ್ಸು ಸುರು ಮಲ್ಪುನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ನಿಕಟಪೂರ್ವ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಸಲಹೆ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಶಿಕ್ಷಕೆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಟುವಟಿಕೆದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡು, ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಗ್, ಗರೊಡಿ, ದೈವಸ್ಥಾನೊಲೆನ ಕೈತಡೆಗ್ ಪುಸ್ತಕ ಅಭಿಯಾನ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಮಾಜಿ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಪಂಡೆರ್.

ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಲು ಒಟ್ಟಾದ್, ರಾಜ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟೊಡು ಸಾಮೂಹಿಕ ಒತ್ತಡ ಪಾಡಿನೆಡ್ದಾತ್ರ ಕೊಂಕಣಿ ಬಾಸೆ 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರುಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಇಂಚಿನವೇ ಪ್ರಯತ್ನೊನು ತುಳುವೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾತ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಲು ನಡಪವೊಡುಂದು ಮಾಜಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಮಾತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ ತುಳುತ್ತ ಬೂಕುಲು ತಿಕ್ಕೊಡುಂದು ಪಂಡಿನ ಡಾ. ದೇವರಾಜ್ ಕೆ. ಮೇರ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸುರುತ್ತ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆದ್ ತನ್ನ ಅನುಭವೊಲೆನ್ ಪಟೊಂಡೆರ್.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಗುರ್ಕಾರ್ರೆ ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್, ಮಾಜಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಎಸ್.ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಮೊಕ್ಲು ಅಕ್ಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಲೆನ್ ಸಬೆತ್ತ ದುಂಬು ದೀಯೆರ್.

ತುಳು ಸಂಘಟಕೆರಾಯಿನ ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ. ಮೇರೆಗ್ 'ಚಾವಡಿ ಸನ್ಮಾನ' ಮಲ್ತೊಂಡ್. ಯಾದವ ಕರ್ಕೇರ ಸಮ್ಮಾನ ಪತ್ರೊನು ಓದಿಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯೆರ್, ಪತ್ರಕರ್ತೆರ್ ಬಾಳ ಜಗನ್ನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೆರೆಗ್ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ 'ಮದಿಪು' ಸಂಚಿಕೆದ ಜವಾದಾರಿನ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಮ್ಯಾಗ್ನಂ ಜಾಹೀರಾತು ಸಂಸ್ಥೆದ ತುಳು ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್‌ನ್ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಅಕಾಡೆಮಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ. ಎದ್ಕೊಂಡೆರ್. ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ಸಬೆ ಸುದಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್.

2011-14ನೇ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಆಯ್ಕೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪೊಸ ಗುರ್ಕಾರೆರಾದ್ ಕುಡ್ಲದ ಉಮಾನಾಥ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಆಯ್ಕೆ ಆತೆರ್.

ಉಮಾನಾಥ ಕೋಟ್ಯಾನ್

ಉಮಾನಾಥ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ನಾಟಕ, ಸಿನಿಮಾ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂತಿನಾರ್. ಸಂಘ ಪರಿವಾರೊಡು ಬೆಂದಿನ ಮೇರ್ ಬಿಜೆಪಿ ಪಕ್ಷದ ಸಕ್ರಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ. ಸುಮಾರ್ ಐನೂದು ಮಿಕ್ಕಿನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತಿನ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಮನಸ್ ಗೆಂದಿನಾರ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಾತ್ರೊಲೆನ್ ನಿರ್ವಹಿಸಾದ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ದೈವ-ದೇವಸ್ಥಾನದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಸಮಿತಿಡ್ ಎಡೇನ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಅನುಭವ ಪಡೆತಿನಾರ್. ತುಳು ಕನ್ನಡ ಸಿನೆಮಾ ಅಂಚನೆ ಧಾರಾವಾಹಿಲೆಡ್ ತನ್ನ ಅಭಿನಯೊನು ಮಿನ್ಕ್‌ದೆರ್. ಇತ್ತೆ ಬಿಜೆಪಿ ಪಕ್ಷೊಡು ಜಿಲ್ಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್‌ಲಾ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.
ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒರಿಪುದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸೇಸ ಆಸಕ್ತಿ ದೀವೊಂದಿನಾರ್. ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ಒಟ್ಟುಗೆ ಸೇರಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನ ವಿಸೇಸ ನಾಯಕತ್ವದ ಗುಣಲಾ ಮೆರೆಡ ಉಂಡು.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪೊಸ ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಪೊಲಬು ಇಂಚ :

ಜಗನ್ನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಾಳ

ಕುಡ್ಲದ ಸುರತ್ಕಲ್‌ದ ಕೈತಲ್‌ದ 'ಬಾಳ'ದಾರ್. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ರಂಗೊಡು 25 ವರ್ಸೊರ್ದುರ್ದು ಬೇಲೆ ಬೆನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ವಡ್ಡರ್ಸೆ ರಘುರಾಮ ಶೆಟ್ರೆನ 'ಮುಂಗಾರು' ಪತ್ರಿಕೆದ ಮುಕಾಂತ್ರ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಪಜ್ಜೆ ದೀಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಹೊಸ ಸಂಜೆ, ಕರಾವಳಿ ಮಿತ್ರ, ಕರಾವಳಿ ಮಾರುತ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ಬೆಂದ್‌ದ್, ಇತ್ತೆ ಕರಿನ ಎಡ್ಮ ವರ್ಸೊರ್ದಿಂಚಿ 'ಜಯಕಿರಣ' ಕನ್ನಡ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಬೆನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಒರಿಯ ಉಪಸಂಪಾದಕೆರಾದ್, ಮುಖ್ಯ ವರದಿಗಾರೆರಾದ್, ಇತ್ತೆ ಸುದ್ದಿ ಸಂಪಾದಕೆರಾದ್ ಸುದ್ದಿ ವಲಯೊಡು ಸಕ್ರಿಯವಾದುಪ್ಪುನ ಜಗನ್ನಾಥ ಶೆಟ್ರ್ 'ಹೊಸ ಸಂಜೆ', 'ಜಯಕಿರಣ' ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ತುಳುಕ್ಕಾದ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಒಂಜಿ ಅಂಕಣೊನೇ ದೆತ್ತ್ ದೀದಿತ್ತೆರ್.

ಪ್ರೊ. ತುಕಾರಾಮ ಪೂಜಾರಿ ಪಿ.

ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಶಾಸ್ತ್ರೊಡು ಎಂ.ಎ., ಎಂ.ಫಿಲ್. ಪದವೀಧರೆ ರಾಯಿನ ತುಕಾರಾಮ ಪೂಜಾರಿ, ಬಂಟ್ವಾಳ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಸ್ವಾಮೀ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆರಾದುಲ್ಲೆರ್.
1995ಟ್ ಮೇರ್ ಶಾಪನೆ ಮಲ್ತಿನ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಬದುಕು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ ಮುಕಾಂತ್ರ

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸ, ಜಾನಪದ ಬೊಕ್ಕ ನಾಣ್ಯೆಲೆನ ಅಪುರ್ಪದ ಸಂಗ್ರಹದ ಯವಸ್ತೆನ್ ಒರಿಯೇ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇನಿ ದೇಶ-ವಿದೇಶದ ಸಂಶೋಧಕೆರೆಗ್ ಸಂಶೋಧನೆಗ್ ಇಂಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಜಿಲ್ಲೆ ಇಡಿಟ್ಟ್ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನೊಲೆಡ್ ಪಾಲ್‌ದೆತೊಂದು ಜನಕ್ಲೆಗ್ ತುಳು ಬದ್‌ಕ್ ಪರಸಿರಿ-ಪರಪೋಕುದ ಬಗೆಟ್ ಆಸಕ್ತಿ ಪುಟ್ಟಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ-ಅಂತರ್‌ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೇದಿಕೆಲೆಡ್ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ್ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಮಸ್ತ್ ಸಂಘಟನೆಲೆಡ್ ಪದಾಧಿಕಾರಿಯಾದ್, ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ಬೆಂತೆರ್. ದಿಂಜ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆಪೆರ್. ಯುವ ಸಾಧಕ, ತುಳುಶ್ರೀ, ಒಡಿಯೂರ್ದ ತುಳು ಐಸಿರೊ, ಸ್ಕಂದಶ್ರೀ, ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಉದಯ ಟಿ.ವಿ.ದ ಆದರ್ಶ ದಂಪತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲೆನ ಪಡೆವೊಂದೆರ್.
ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನಪ್ರಿಯ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ಅಂಚನೇ ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮೊಲೆಡ್ ಮೇರೆನ ಲೇಖನೊಲು, ಸಂದರ್ಶನ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲು ಪ್ರಸಾರ ಆತ.

ಡಾ. ಎಸ್. ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್ಟ ಯೆಕ್ಕಾರು

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಎಂ.ಎ. ಬೊಕ್ಕ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ. ಪದವೀಧರೆರ್. ಸುಮಾರ್ ಜನಕ್ಕ್ ಎಂ.ಫಿಲ್. ಪದವಿಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ. ಸಂಶೋಧನೆಗ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ರಾಜ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಮಸ್ತ್ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣೊಲೆಡ್ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಕನ್ನಡ, ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಮೇರ್ ಬರೆತಿನ ಲೇಖನೊಲು ಪ್ರಕಟ ಆತ. ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯದ ಬಗೆಟ್ ಮೇರ್ ಬರೆಯಿನ 12 ಬೂಕುಲು ಪ್ರಕಟವಾದ್, ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪದವಿ ತರಗತಿಲೆಗ್ ಪಠ್ಯ ಆತ.
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಬೊಕ್ಕ ಉಜಿರೆದ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ತುಳು ಜಾನಪದದ ಬೂಕು 'ರಾಶಿ'ದ ಒತ್ತು ಸಂಪಾದಕೆರಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಟೆರ್. ಕುಡ್ಲದ ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ತುಳುನಾಟಕ ಕಲಾವಿದೆರ್. ಶಿರ್ವದ ಸಂತ ಮೇರಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯೊಡು ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರಾದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ

ಕುಡ್ಲದ ಕದ್ರಿಕಂಬಳ ಗುತ್ತುದ ನವನೀತ ಶೆಟ್ರ್ 'ದಿ ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಸರಣ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆರಾದ್ ಕರಿನ 23 ವರ್ಸೊರ್ದು ಬೆನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ವಿಜಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ಪತ್ರಿಕೆದ 5 ಜಿಲ್ಲೆಲೆನ ಪ್ರಸರಣ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆರ್.
ಲಯನ್ಸ್‌ಕ್ಲಬ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್‌ದ ಒತ್ತು ಗುರಿಕಾರ್ರಾದ್, ಗುರಿಕಾರ್ರಾದ್ ಎಡೇನ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಸ್ತ್ ಪುಗರ್ತೆ ಸಮ್ಮಾನ ಪಡೆವೊಂದೆರ್. ಲಯನ್ಸ್ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದಿಪ್ಪುನಗ ಅಂತರ್‌ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುಗರ್ತೆನ್ಲಾ ಪಡೆವೊಂದೆರ್.
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಎಂ.ಬಿ.ಎ. ಪದವೀಧರೆರ್. ಹವ್ಯಾಸಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆ ಪ್ರಸಂಗ ಸಂಪಾದಕೆ ಬೊಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದುಪ್ಪುನ ನವನೀತೆರೆನ ಕಲ್ಪನೆಡ್ ಮೂಡುದುಬತ್ತಿನ 'ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೊಂದು ಆಯೋಗ' ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ರಂಗಪ್ರಯೋಗ ಆದ್ ಯಕ್ಷಾಭಿಮಾನಿಲೆನ, ವಿಮರ್ಶಕೆರೆನ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆವೊಂದುಂಡು. 17 ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತುಳು ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ರತ್ನವರ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.... ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಪುಗರ್ತೆಲೆನ್ ಪಡೆವೊಂದೆರ್.

ಯಾದವ್ ವಿ. ಕರ್ಕೇರಾ, ಸಸಿಹಿತ್ಲು

ಪಡ್ಡೆದ್ರದ ಸರಕಾರಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರಾದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ತುಳು-ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಕತೆ, ಕವನ, ಲೇಖನ ಬರೆಪುನವು ಮೆರೆನ ಹವ್ಯಾಸ. 'ಮಹಾವನಿತೆ' ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಕ್ ಇನಾಮು ತಿಕ್‌ದ್ಂಡ್. ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆಡ್ ಮೇರ್ ಬರೆತಿನ 'ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿ' ತುಳು ಕೃತಿ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬೈದ್ಂಡ್. ಜಾನಪದ ನಲಿಕೆದ ಕೂಟೊಲೆನ್ ಕಟ್‌ದಿನಾರ್. ತುಳು ಸಂಘಟನೆಲೆಡ್ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದುಲ್ಲೆರ್. ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ತುಳು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ನೇಮಕ ಆತೆರ್.

ಬಿ.ವಿ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ

ಪುತ್ತೂರುದ ಕೆದಂಬಾಡಿಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣೆರ್ ವೃತ್ತಿಡ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರ್. ಪುತ್ತೂರುದ ಸರಕಾರಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲ್ಪವೊಂದೇ ತುಳು ಸಂಘೊನು ಕಟ್‌ದ್ ಪೊಸ ಕಾಲದ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ತುಳು ಬಾಸೆ-ಪರಪುದ ಸಿರಿವಂತಿಕೆದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಜೇಸೀ ಸಂಸ್ಥೆದ ತರಬೇತುದಾರೆರಾದ್ ರಾಷ್ಟ್ರ-ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಡ್ ಮಸ್ತ್ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್‌ಲೆನ್ ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಪುತ್ತೂರುದ ಕೇಬಲ್ ಟಿ.ವಿ.ಡ್ ನಿರೂಪಕೆರಾದ್ ರಸಪ್ರಶ್ನೆ ಹಲೋ ಡಾಕ್ಟರ್, ಇಂಚಿಪ್ಪ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಲೆನ್, ಸಂದರ್ಶನೊಲೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕರಿನ 27 ವರ್ಸೊದ ಅನುಭವೊನು ಪತ್ರಿಕೆ, ಟಿ.ವಿ., ತರಗತಿಕೋಣೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೇದಿಕೆಲೆನ ಮುಕಾಂತ್ರ ಪಟೊಂದು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲೆರಾದುಲ್ಲೆರ್.

ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ

ಕುಡ್ಲ ಸರಕಾರಿ ಮಹಿಳಾ ಡಿ.ಇಡಿ. ಕಾಲೇಜು, ಬಲ್ಮಠ ಮುಲ್ಪ ಉಪನ್ಯಾಸಕಿಯಾದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಎಂ.ಎ., ಎಂ.ಎಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಎಂ.ಫಿಲ್., ಪದವಿಲೆನ್ ಪಡೆವೊಂಡೆರ್. ಕುಡ್ಲದ ಆಕಾಶವಾಣಿದ ತುಳು ವಿಭಾಗ, ವನಿತಾವಾಣಿ ಬೊಕ್ಕ ಯುವವಾಣಿ ವಿಭಾಗೊಲೆನ ಮೂಲಕ ಮೆರೆನ ಕತೆ, ಕವನ, ಭಾಷಣೊಲು ಪ್ರಸಾರ ಆತ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೊಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ವೇದಿಕೆಲೆಡ್, ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ, ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ... ಇಂಚ ರಾಷ್ಟ್ರ-ರಾಜ್ಯ-ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದ ಮಸ್ತ್ ಪೆರ್ಮೆದ ಉಚ್ಚಯೊ-ಸಮ್ಮೇಳನೊಲೆಡ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರೂಪಕೆರಾದ್, ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಜಾನಪದ ಪಂತೊಲೆನ ತೀರ್ಪುಗಾರೆರಾದ್, ತರಬೇತುದಾರೆರಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ದೆರ್.

ಮೆರೆನ 'ದ್ರೌಪದಿಯ ಸ್ವಗತ' ಕವನ ಸಂಕಲನ ಬೊಕ್ಕ 'ಕಲ್ಜಿಗದ ಕರ್ಣೆ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವರಾಯೆರ್' ಬೂಕುಲು ಬೊಲ್ಪುಗು ಬೈದ.

ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ 'ಜ್ಞಾನ ಸರಸ್ವತಿ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು ಮೇರೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ.

ರಮೇಶ್ ಕಲ್ಮಾಡಿ

ರಮೇಶ್ ಕಲ್ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಲದ ಶಾಲೆಡ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಶಿಕ್ಷಕೆ. ಮೆರೆಗ್ ತುಳು ಜನಪದ ಕುಣಿತೊಡು ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ಉಂಡು. ಮಸ್ತ್ ಜನಪದ ಕುಣಿತದ ತಂಡೊನು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ತರಬೇತಿ ಕೊರ್ದು ಮಸ್ತ್ ಕೋಡಿಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನಲಾ ಕೊರ್ತೆರ್. ಇನಾಮುನ್‌ಲಾ ಪಡೆತೆರ್. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಶಾಲೆಡ್ ಬೋದನೆಡ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ಪ್ರಯೋಗೊಲೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜೋಕುಲೆನ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆಯಿನ ಶಿಕ್ಷಕೆರ್ ಆದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆತೆರ್.

ದುರ್ಗಾಕುಮಾರ್ ನಾಯರ್‌ಕೆರೆ, ಸುಳ್ಯ

ವೃತ್ತಿಡ್ ಪತ್ರಕರ್ತೆರ್. ಸಂಶೋಧನೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಘಟನೆ... ಇಂಚ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲೆರಾದುಪ್ಪುನ ದುರ್ಗಾಕುಮಾರ್ ಇತ್ತೆ 'ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭ' ಪತ್ರಿಕೆದ ವರದಿಗಾರೆರಾದ್, 'ಸುದ್ದಿ ಮೀಡಿಯಾ ಕ್ರಿಯೇಷನ್ಸ್ ಬೊಕ್ಕ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್'ದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೊಕ್ಕ ಜಾನಪದ ವಿಷಯೊಲೆ ಬಗೆಟ್ ಎಡೇನ ಆಸಕ್ತಿ ಉಪ್ಪುನ ದುರ್ಗಾಕುಮಾರ್ 'ತುಳುನಾಡಿನ ಪುರಾತನ ತರವಾಡು ಮನೆಗಳು' ಪನ್ಪಿನ ವಿಷಯೊದ ಬಗೆಟ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಬಂಧನ್ ಬರೆತೆರ್. ಜಾನಪದ ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯೊಲೆನ್ ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ತುಳುಟು ಮಸ್ತ್ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಖಾಸಗಿ ಟಿ.ವಿ.ಡ್ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರೂಪಕೆರಾದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ದೆರ್. ವಿಚಾರಗೊಷ್ಟಿಲೆಡ್ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ವಿಷಯದ ಬಗೆಟ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಉಡುಪಿ, ಕೊಡಗು ಬೊಕ್ಕ ಕಾಸರಗೋಡು

ಜಿಲ್ಲೆಲೆಡ್ ನೂದೆರ್ಕ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚ ತರಬೇತಿ ಬೊಕ್ಕ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೊರ್ತೆರ್. ರಾಜ್ಯ, ಜಿಲ್ಲೆ ಬೊಕ್ಕ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಮಸ್ತ್ ಪುರ್ಗರ್ತೆ ಸಮ್ಮಾನೊಲು ಮೆರೆಗ್ ಸಂದ್‌ದ. ಮೆರೆನ ಉಸ್ತುವಾರಿಡ್ ಸುಳ್ಯಡ್ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಶಿಬಿರ ಬೊಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಕಥಾಕಮ್ಮಟೊಲು ನಡತ್‌ದ.

ಡಾ. ಎಂ.ಪಿ. ಶ್ರೀನಾಥ ರಾವ್

ಕೊಕ್ಕಡದ ಬೆನ್ನಿದ ಕುಟುಮೊಡು ಪುಟ್ಟಿನ ಶ್ರೀನಾಥೆರ್ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಎಂ.ಎ., ಎಂ.ಫಿಲ್., ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ. ಪದವೀಧರೆರ್. ಉಜಿರೆದ ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರಾದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದು, ರಾಜ್ಯ-ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಮಸ್ತ್ ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಕಮ್ಮಟೊಲೆಡ್ ಪಾಲ್ ದೆತೊಂಡೆರ್. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆ, ಜೇಸಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್.... ಈ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಪದಾಧಿಕಾರಿಯಾದ್ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಮಾಜಸೇವೆ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ ಬೆಂತೆರ್. 2009ಡ್ ಉಜಿರೆಡ್ ನಡತಿನ ವಿಶ್ವತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಂಯೋಜಕೆರಾದ್, ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ ಪ್ರದರ್ಶನ ಬೊಕ್ಕ ಮಾರಾಟದ ಯವಸ್ತೆ, ತುಳುವರ ದರ್ಶನ, ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಸಂಕಲನದ ಸಂಯೋಜಕೆರಾದ್ ತುಳುತ್ತ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. 2006ಡ್ ಬಸವ ಕೇಂದ್ರ ಮುರುಘಾಮದ ಮುಲ್ತ 'ಶಿಕ್ಷಕರತ್ನ' ಪುರ್ಗರ್ತೆದ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮೆರೆಗ್ ಸಂದ್‌ದ್‌ಂಡ್.

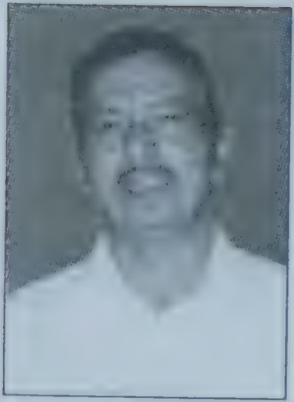

ದಾಮೋದರ ಬಿ. ಬಂಗೇರ

ಕುಡ್ಲಡ್ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮುಗಿತಿನ ದಾಮೋದರ ಬಂಗೇರೆರ್ ಮುಂಬೈದ ಜೈಹಿಂದ್ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಕಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ನಾಟಕದ ಆಸಕ್ತಿ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಕಾಲೇಜಿ ಕಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಗನೇ ನಾಟಕ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಾಟಕ ಪಂತೊಲೆಡ್ ಭಾಗವಹಿಸಾದ್, ಮಾತ ವಿಭಾಗೊಲೆಡ್‌ಲಾ ಸುರುತ್ತ ಇನಾಮು ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಡ್ ಬೇಲೆಗ್ ಸೇರ್ದ್ ಅಲ್ಪಲಾ ನಾಟಕ ತಂಡೊನು ಕಟ್‌ದ್ ಅಂತರ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಾಟಕ ಪಂತೊಡು ಭಾಗವಹಿಸಾಯೆರ್. ತುಳು-ಕನ್ನಡ-ಹಿಂದಿ- ಮರಾಠಿ ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಬಾಸೆದ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ನಟನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ರಂಗವಿನ್ಯಾಸ ಬೊಕ್ಕ ದೀಪಾಲಂಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡುಲಾ ಬೆಂತೆರ್.

ಕರೆಂಟ್ ಪೋಂಡು, ಅಲೆಗಿನಿ ಶನಿವಾರ, ಮುಕುಂದೆ ತಿಕ್ಕೊಂದೆ, ಇಲ್ಲ್ ಬುಡಯೆ, ಕಾಸ್ ಎಂಚಾಂಡ್.... ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಪುದರಾಯಿನ ನಾಟಕೊಲೆನ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಪಡೆವೊಂದಿನ ದಾಮೋದರ ಬಂಗೇರೆರ್ 'ಬದ್ಕೊಂಜಿ ಕಬಿತೆ' ಬೊಕ್ಕ 'ನಿರೆಲ್' ತುಳು ಸಿನೆಮೊಲೆನ್ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. 'ದರ್ಮ ಇತ್ತಿ ಮಣ್ಣ್' ತುಳು ದಾರಾವಾಹಿನ್ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ನಾಟಕ ಬೊಕ್ಕ ಕಿರುತೆರೆ ಧಾರಾವಾಹಿಲೆನ ಮುಕಾಂತ್ರ ಮಸ್ತ್ ಪೊಸ ಕಲಾವಿದೆರನ್ ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಕರ್ನೂರು ಮೋಹನ್ ರೈ

ಪುದರಾಯಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಕರ್ನೂರು ಕೊರಗಪ್ಪ ರೈಕ್ಲೆನ ಮಗೆ, ಕುಡ್ಲಡ್ ಪುಟ್ಟುದ್ ಇತ್ತೆ ಮುಂಬೈಡ್ ಹೋಟೆಲ್ ಉದ್ಯಮಿ ಯಾದುಪ್ಪುನ ಕರ್ನೂರು ಮೋಹನ್ ರೈ ಕರಿನ 20 ವರ್ಸೊದಿಂಚ ದೇಶ ಪರದೇಶೊಲೆಡ ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬವೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್, ದೆಹಲಿ ಅತ್ತಾಂದೆ ಗಲ್ಫ್ ರಾಷ್ಟ್ರೊಲಾಯಿನ ದುಬೈ, ಮಸ್ಕತ್, ಬಹ್ರೈನ್, ಕತಾರ್, ಕುವೈಟ್.... ಇಂಚ ಸುಮಾರ್ ಒಂಜಿ ಸಾರೊದುಲಾ ಹೆಚ್ಚ ತುಳುನಾಟಕೊಲೆನ ಸಂಘಟನೆ ಮಲ್ದೆರ್.

ಮುಂಬೈಡ್ ತುಳು ನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಟಿ.ವಿ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಕ್ಲು ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಸಂಬಂದಿಸಾಯಿನ ಕೆಲಸೊಲೆನ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಾರ್. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕನ್ನಡಿಗ ಕಲಾವಿದರ ಪರಿಷತ್, ಮುಂಬೈದ ತುಳುನಾಡ ಸಮಾಜ ಮೀರ ಭಾಯಂದರ್ ಸಂಸ್ಥೆ, ಗೀತಾಂಬಿಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಂಡಳಿ ಮುಂಬೈ, ಬಂಟರ ಸಂಘ ಮುಂಬೈ, ಕಲಾಜಗುತ್ತು, ಚಿಣ್ಣರ ಬಿಂಬ ಮುಂಬಯಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ವಿಠಲ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಮುಂಬೈ ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಪದಾಧಿಕಾರಿಲಾದ್ ಕಲೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕುಡ್ಲದ ಚಾ-ಪರ್ಕ ಕಲಾವಿದೆರ್. ನಾಟಕ ತಂಡಗ್ ಮುಂಬೈ ಬೊಕ್ಕ ಪಿದಯಿ ದೇಶೊಲೆಗ್ ಸಂಚಾಲಕೆರಾದುಲ್ಲೆರ್.

ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಪ್ರಭಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಪ್ರಭಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೇರ್ ಒಂತೆ ಸಮಯದ ಅಸೌಖ್ಯೊಡು ಬೆಂಗಳೂರುದ ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಡ್ ತೀರ್ ಪೋಯೆರ್. ಅರೆಗ್ 62 ವರ್ಸ ಪ್ರಾಯ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆರ್ ಬೊಡೆದಿ ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಜನ ಆಣ್ ಜೋಕುಲೆನ್ ಅಗಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಬಂಟ್ವಾಳ ಮೂಲದ ಪ್ರಭಾಕರ ಶೆಟ್ರ್ ವಿಜಯಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ದ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿ. ಪಾಣೆಮಂಗಳೂರು ಜಯ-ವಿಜಯ ಕಂಬುಲದ ಸಮಿತಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾದ್ ಎಡೇನ ಬೆಂತೆರ್. ತುಳುಕೂಟ ಬೊಕ್ಕ ಬಂಟ ಸಂಘದ ಬೇತೆಬೇತೆ ಚಟುವಟಿಕೆಲೆಡ್ ಆರ್ ಸಕ್ರಿಯವಾದ್ ಬೆಂದ್ ದ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಪೊಲಬು ಇತ್ತಿನಾರ್.

ಮಸ್ತ್ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಆರ್ ನಟನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆರ್ ತೀರ್ ಪೋಯಿನೆಕ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಛೇರಿಡ್ ಸಂತಾಪ ಸೂಚನೆ ಸಭೆ ನಡತ್ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ಗುರಿಕಾರ್ರ್ ಉಮಾನಾಥ ಕೋಟ್ಯಾನ್, ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್, ಜಗನ್ನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಾಳ, ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ, ದಾಮೋದರ ಬಂಗೇರ, ಕರ್ನೂರು ಮೋಹನ್ ರೈ, ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಸಬೆಟ್ ಇತ್ತೆರ್.

ಸತ್ಯೊ-ಧರ್ಮೊದ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಾವುನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೂಜೆ

ಶ್ರೀ ಮುದ್ರಾಡಿ

ಒಂಜಿ ನಾಣ್ಯೊಗು ರಡ್ಡ್ ಮರ್ಗಿಲುಲು ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊನೇ 'ಸತ್ಯೊ' ಬೊಕ್ಕ 'ಧರ್ಮೊ' ಪನ್ಪಿನವು ದೇವೆರೆನ ರಡ್ಡ್ ಮರ್ಗಿಲುಲು. ಸತ್ಯೊ, ಧರ್ಮೊದ ತಳಕಟ್ಟ್‌ಡೇ ಈ ಪ್ರಪಂಚ ಉಂತುಂದುಂಡು. ಇಂಚಾದ್, ಸತ್ಯ ಬೇತೆ ಅತ್ತ್; ದೇವೆರ್ ಬೇತೆ ಅತ್ತ್. ನಮನ ಉಪನಿಷತ್ ಪನ್ಪುಂಡು - 'ಸತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನವನಂತಂ ಬ್ರಹ್ಮ' ಪಂಡ್‌ದ್. ಸತ್ಯೊಗಾತ್ರನೇ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್, ತನ್ನ ಮಗೆ, ರಾಜ್ಯ, ಬುಡೆದಿನ್ ಮಾರ್ದ್, ಕಡೆಕ್ ತನನೇ ಮಾರೊಂದಿನ ರಾಜೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಪ್ರಕಾರ 'ಶಿವನೇ ಸತ್ಯ; ಸತ್ಯನೇ ಶಿವೆ!' ವಿಷ್ಣುದೇವೆರೆನ ಸಾವಿರ ನಾಮೊಲೆಡ್ 'ಸತ್ಯ' ಪನ್ಪಿನವು ನೂತ್ತ ಎಡ್ಮನೇ (108) ಪುದರ್‌ಗೆ.

ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಗುರುಕುಲದ ಓದು-ಬರವು ಇತ್ತಿನ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಗುರುಕುಲು ಶಿಷ್ಯೆರೆಗ್ ಪಣೊಂದಿತ್ತ್‌ನ ಕಡೆತ ಪಾತೊ, 'ಸತ್ಯೊನು ಪಾತೆರ್ಲ; ಧರ್ಮೊಡು ನಡುಪುಲ ಪಂಡ್‌ದ್. 'ಸತ್ಯೊನೇ ಗೆಂದುಂಡು-ಸುಳ್ಳತ್ತ್' ಪನ್ಪಿನವು ಎಂಕ್ಲೆನ ದೇಶೊದ ಧ್ಯೇಯ ವಾಕ್ಯೊಲಾ ಆಂದ್, ಆಂಡ ಇನಿತ ದಿನ ದಾಸೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. 'ಸತ್ಯವಂತೆರೆಗ್ ಉಂದು ಕಾಲ ಅತ್ತ್, ಅಸತ್ಯವಂತೆರೆಗ್ ಉಂದು ಸುಭಿಕ್ಷಕಾಲ' ಪಂಡ್‌ದ್. 'ಸತ್ಯ ಪಂಡಿನಾಯೆ ಸೈತ್ ಪೋವೆ; ಅನ್ಯಾಯ ಮಲ್ತಿನಾಯೆ ನುಪ್ಪು ತಿನುವೆ' ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರೊನ್ಲಾ ನಮ ಕೇನ್ದ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಕೇನೊಂದೇ ಉಲ್ಲ. ಇನಿತ್ತ ಸಮಾಜೊಡು ನಮ ಏರಾಂಡಲಾ ಸತ್ಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬದ್‌ಕರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡೇ? ಎಂಕ್ಲೆನ ಎದುರುಡೇ ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡತ್‌ಂಡಲಾ ನಮ ಸಾಕ್ಷಿ ಪನ್ಪನೇ? ಪನ್ಪಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇನಿತ್ತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಆತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪೈಟ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ ಇಜ್ಜಿ.

'ಸತ್ಯೊನೇ ಎಂಕ್ಲೆನ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆ; ಸತ್ಯೊನೇ ನಮ್ಮ ಬಂಧು ಬಳಗ
ಸತ್ಯೊವಾಕ್ಯೊಗ್ ತತ್ತ್‌ದ್ ನಡತ್‌ಂಡ ಮೆಚ್ಚೆನಾ ಪರಮಾತ್ಮೆ'

ಪಂಡಿನ 'ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ'ನ ಪಾತೆರ ಆ ಕಾಲೊಗು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಈ ಕಾಲೊಗ್ಲಾ, ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಗ್ಲಾ ನಂಕ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಸತ್ಯದ ತಾದಿ ತೋಜಾಪಿನಂಚಿನ ಪಾತೆರ. ಅಂಚಾದ್, ನಮ ಏಪೊಗ್ಲಾ ಸತ್ಯೊನು ದೆಂಗಾವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ತೆರಿದಿನಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್, ಸತ್ಯೊನು ನಮ ನೆಲತ ಅಡಿಟ್ ಕೌಂತುದು ದೀಂಡಲಾ ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಅವು ಖಂಡಿತ ಪಿದಯಿ ಬರ್ಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್. ಸತ್ಯೊನೇ ಬ್ರಹ್ಮೆ (ದೇವೆರ್) ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನಕುಲ್ಲಾ ಏತೋ ಜನ ಉಲ್ಲೆರ್.

ಸತ್ಯೊದ ನನೊಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ ಧರ್ಮ. ಧರ್ಮ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚೊನು ಧಾರಣೆ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಪೋಷಿಸವುಂಡು - ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾಂಡ 'ಧರ್ಮೊ' ಪಂಡ ಎಂಚಿನ? ವಸ್ತುಲೆನ ಸಹಜವಾಯಿನ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವನೇ 'ಧರ್ಮ' ಇಂದ್‌ದ್ ಪಣೊಲಿ. ಉದಾ : ನೀರ್‌ಗ್ ಪರಪುನ ಧರ್ಮ, ಗಾಳಿಗ್ ಬೀಸುನ ಧರ್ಮ, ತೂಕ್ ಪೊತ್ತುನನೇ ಧರ್ಮ. ಆಧಾರ ತತ್ತ್‌ದ್ ಬೂರ್ದಿನಾಯನ್ ದೆರ್ಪುನನೇ ಧರ್ಮ. ಮನುಷ್ಯೆ - ಮನುಷ್ಯಲೆಕ್ಕೊನೇ ಬಾಳುನ ಧರ್ಮ. ಎಡ್ಡೆ ನಡವಳಿಕೆನೇ ಧರ್ಮ. ಆಂಡ ಇನಿತ ದುರಂತ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಮನುಷ್ಯ ದೇವೆರೆ ಲೆಕ್ಕ ಪುಟ್ಟುದು, ರಕ್ಕಸೆರೆಲೆಕ್ಕ ಬದುಕುವೆ. ನಮನ ರೂಢಿಡ್ ಬತ್ತಿನ ಶೂರ್ಪನಖಿ, ತಾಟಕಿ, ರಕ್ಕಸೆ,

ಕಂದೊಡಿ – ಇಂಚಿನ ಮಾತ ಪದೊಕುಲೇ ಉಂದೆಕ್ ಉದಾಹರಣೆಲು.

'ಧರ್ಮೊ' ಉಪದೇಶೊಗತ್ತ್, ಆಚರಣೆಗ್ ಬರೊಡು. ಆಂಡ ಇನಿ ಧರ್ಮೊ ಪನ್ಪಿನವು ಆಚರಣೆಡ್ದ್ ಜಾಸ್ತಿ ಉಪದೇಶೊಗು ಪನ್ಪಿನ ಸ್ಥಿತಿ ನಂಕ್ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಇನಿತ ದಿನೊಟು 'ಯಾನ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪು ಪನ್ಪಿನ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆ ಉಲ್ಲೆರೇ ವಿನಾ ಯಾನ್ ಮಲ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪು' ಪನ್ಪಿನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಇಜ್ಜೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರೊ ನೂದೆಗ್ ನೂದು ಸತ್ಯವಾದುಂಡು. ನಮ ಮಂತ್ರೊನು ಕೇವಲ ಪಠಣ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಯಾವುಜಿ; ಅವೆನ್ ಆಚೆರೆಣೆಗ್ಲಾ ಕನವೊಡು ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಕತೆ ಮುಲ್ಪ ಉಂಡು....

ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪಂಡಿತೆರ್ ಇತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆರ್ ಒಂಜಿ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುದ ಗಿಳಿನ್ ಸಾಂಕ್ಯೆರ್‌ಗೆ. ಆ ಗಿಳಿಕ್ 'ಪುಚ್ಚೆ ಬತ್ತ್ಂಡ ಪಕ್ಕನೆ ಪಾರ್ದ್ ಪೋವೊಡು' ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಕಲ್ಪಯೆರ್‌ಗೆ. ಆ ಗಿಳಿ ಪಂಡಿತೆರ್ ಕಲ್ಪಯಿನ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ಪಣೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ಬರಿತಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ ಗಿಳಿತ ಪಾತೆರ ಕೇನ್ದ್ ಬಾರೀ ಖುಸಿ ಆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ಒಂಜಿ ದಿನ ಪಂಡಿತೆರ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಇಪ್ಪಾಂದಿನ ಪೊರ್ತುಡು ಒಂಜಿ ಪುಚ್ಚೆ ಅಡೆಗ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ಗಿಳಿನ್ ತೂದು ಅವೆನ್ ತಿನರೆ ಮನಸ್ಸಾಂಡ್‌ಗೆ. ಗಿಳಿತ ಕೈತಲ್ ಪೋನಗ ಅವು 'ಪುಚ್ಚೆ ಬತ್ತ್ಂಡ ಪಕ್ಕನೆ ಪಾರ್ದ್ ಪೊವೊಡು' ಪಂಡಂಗೆ. ಆಂಡಲಾ ಅಲ್ಪನೇ ಇತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ಅಪಗ ಪುಚ್ಚೆಗ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್‌ಗೆ – ಈ ಗಿಳಿಕ್ ಪುಚ್ಚೆ ಪಂಡ ಎಂಚಿನ ಪಂಡ್‌ದೇ ಗೊತ್ತುಜಿಂದ್. ಗಿಳಿತ ನಾಲಿಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕೆರ್‌ದೇ ಪಾಂಡ್‌ಗೆ. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಪಂಡಿತೆರ್ ಬತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಪಂಡಿತೆರೆನ್ ದೂರೊಡ್ದೇ ತೂಯಿನ ಪುಚ್ಚೆ ಪಾರ್‌ಂಡ್‌ಗೆ, ಅಪಗ ಪಂಡಿತೆರ್‌ಗ್ ತನ್ನ ತಪ್ಪುದ ಅರಿವಾಂಡ್‌ಗೆ. 'ಪುಚ್ಚೆ ಬತ್ತ್ಂಡ ಪಕ್ಕನೆ ಪಾರ್ದ್ ಪೋವೊಡು' ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರದೊಟ್ಟುಗೇ ಗಿಳಿಕ್ ಪುಚ್ಚೆದ ಗುರ್ತ ಪನೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್‌ಂದ್ ಬಾರೀ ಬೇಜಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ವಿಷಯೊನು ಪನ್ಪಿನೈತ ಒಟ್ಟುಗೇ ನಮ ಅಯಿತ ಆಚರಣೆನ್‌ಲಾ ಮಲ್ಪೊಡು.

ಎಂಕ್ಲೆನ ಧರ್ಮೊಗು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮೊ, ವೈದಿಕ ಧರ್ಮೊ, ಆರ್ಯ ಧರ್ಮೊ ಬೊಕ್ಕ ಸನಾತನ ಧರ್ಮೊ ಪನ್ಪೆರ್. 'ಹಿಂದೂ' ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಜಾಗೆದ ಜನೊಕುಲೆನ ಸಂಸ್ಕಾರ-ಅತ್ತ್ಂಡ ನಾಗರಿಕತೆ. 'ಹಿಂಸಾಂ ದೂರೀಕರೋತಿ ಇತಿ' – ಹಿಂದುಃ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಏರ್ ಹಿಂಸೆಡ್ದ್‌ದೂರ ಇಪ್ಪುವೆನಾ ಆಯೆ 'ಹಿಂದುಃ' ಏರ್. ಹಿಂಸೆನ್ ದೂಷಣೆ ಮಲ್ಪುವೆನಾ ಆಯೆ ಹಿಂದು. ಹಿಂಸೆ ಪನ್ನ್ಂಡ ದೈಹಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಮಾನಸಿಕ ರೀತಿದ ಹಿಂಸೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಬದುಕುನ ಮನುಷ್ಯೆ ಹಿಂದು. 'ಆರ್ಯ' ಪಂಡ 'ವಿದ್ವಾಂಸೆ', 'ತೆರಿದಿನಾಯೆ' ಪನ್ಪಿನ ಅರ್ಥ. ಉಪದೇಶ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲೆನ್ ಆ ಕಾಲೊಡು 'ಆರ್ಯೆರ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಚಾದ್. ಈ ಪಂಡಿತೆರೆನ ಉಪದೇಶೊದ ಲೆಕ್ಕ ಬದುಕುನಕ್ಲೆಗ್ 'ಆರ್ಯೆರ್' ಪಣೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ವೇದಗ್ರಂಥೊಲೆಡ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಬದುಕುನ ರೀತಿಯೇ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮೊದ ಆಚರಣೆ. ವೇದೊಲೆನ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಳ್ವೆ ಮಲ್ಪುನು ಪಂಡ್‌ಂಡ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನವೆನ್ ಮಲ್ಪುನು. ಮಲ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡಿನವೆನ್ ಮಲ್ಪಂದೆ ಇಪ್ಪುನು. 'ಸನಾತನ ಧರ್ಮೊ' ಪಂಡ್‌ಂಡ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಬಂಗಾರ್ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ಗುಣ ಇಪ್ಪುನ ಧರ್ಮೊ. ಒಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಈ ಭೂಮಿ ಉಂತುದ್‌ಂಡಾ ಅವ್ವೇ ನಿಜವಾಯಿನ ಧರ್ಮೊ.

'ನಾರಾಯಣ' ಪನ್ಪಿನವು ವಿಷ್ಣುದೇವೆರೆನ ನನೊಂಜಿ ಪುದರ್. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಜ್ಞಾನೊಡೇ ಸುತ್ತುನಾಯನ್ 'ನಾರಾಯಣ' ಪನ್ಪೆರ್, ನಂಕ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಸುಖ-ದುಃಖ ಉಂಡು. ಸುಖ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿ ದುಃಖ. ದುಃಖ ಇಜ್ಜಂದಿನವು ಸುಖ. ಸುಖ-ದುಃಖ- ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಂದಿನ

ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಆನಂದ. ಈ ಆನಂದೊಗಾತ್ರ ನಮ ದೇವೆರೆನ ಆರಾಧನೆ (ಪೂಜೆ) ಮಲ್ಪೊಡು. ದೇವೆರೆನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ, ಕತೆ ಕೇಂಡ ಎಂಕ್ಲೆನ ಹೃದಯೊದ ಕಲ್ಮಶ (ಕೆಸರ್) ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಪುಂಡು. ದಾಸೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್ - 'ಈ ನಮನ ಮೈ ಶುದ್ಧ ಆವೊಡಾಂಡ ನೀರ್ ಮಾತ್ರ ಯಾವು. ಆಂಡ ಮನಸ್ಸ್ ಶುದ್ಧ ಆವರೆ ಒರಿ 'ಗುರು' ಬೋಡು ಪಂಡ್‌ದ್. ಏಪ ಮುಟ್ಟಗ್ ನಮನ ಮನಸ್ಸ್ ಶುದ್ಧ ಆಪುಜೊ ಆನಿಮುಟ್ಟ ನಮ ದೇವೆರೆನ ಕೈತಲ್‌ಗೆ ಪೋಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತೆರ್ ಪನ್ತೆರ್ - 'ಈ ಬಾಲೆದ ಲೆಕ್ಕ ಆವಂದೆ - ದೇವೆರೆನ ಕೈತಲ್ ಪೋವಯ' ಪಂಡ್‌ದ್.

ಮನುಷ್ಯೆರಾಯಿನ ನಮ ದಿನೊಲಾ ನಮನ ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ನಮನ ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯೊಲೆನ್ ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡೊಡು. ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕಿ ಕೂಡ್ಲೆ ನಮ ಮೂಜಿ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ್ ನಂಕೇ ಕೇನೊನೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿದಿನಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. (i) ಯಾನ್ ಏರ್? (ii) ಎನ್ನ ಧರ್ಮ ಎಂಚಿನ? (iii) ಎನ್ನ ವ್ರತ ಒವ್ವು? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ನಂಕ್ ಉತ್ತರ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ ಖಂಡಿತ ನಮ ಜನ್ಮೊ ಸಾರ್ಥಕ. ಅಂಚೆನೇ ನಮ ರಾತ್ರೆಡ್ ಜೆಪ್ಪುನಗಲಾ ನಮ ಮಲ್ತಿನ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸ (ಪುಣ್ಯೊದ ಕೆಲಸ) ಒವ್ವು? ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ (ಪಾಪೊದ ಕೆಲಸ) ಒವ್ವು? ಪಂಡ್‌ದ್ ನಮಕೇ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ್ ಕೇನೊಡು.

ಬಾರೀ ಬೇಜಾರ್‌ದ ಸಂಗತಿ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಇನಿ ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್ ಕುರುಡನ ಮಗ (ದುರ್ಯೋಧನ)ನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಲೆಕ್ಕ ಆತ್‌ಂಡ್. ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಗ್ ಕಣ್ಣ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತ್‌ಜಿ. ಆಂಡ ಆಯನ ಮಗೆ ದುರ್ಯೋಧನಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಕುರುಡಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೃಷ್ಣ ದೇವೆರ್ ದುರ್ಯೋಧನಗ್ ಧರ್ಮ ಬೋಧನೆ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಪಾಂಡವೆರೆಗ್ ರಾಜ್ಯ ಬುಡ್ದ್ ಕೊರಿಯರೆ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಅಪಗ ದುರ್ಯೋಧನೆ ಪಂಡೆಗೆ - 'ಕೃಷ್ಣ ದೇವೆರೆ, ಎಂಕ್ ಧರ್ಮೊದ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆಂಡ ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗೊಡು ಬದ್‌ಕ್‌ರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ' ಪಂಡ್‌ದ್. ಬಹುಶಃ ಇನಿ ನಂಕ್‌ಲಾ ಧರ್ಮ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಎಂಚಿನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗೊಡ್ ಬದುಕುನ ಕ್ರಮೊಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆಂಡ ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗೊಡೇ ನಡಪರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನಕುಲೇ ಜಾಸ್ತಿ.

ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ನಾಲ್ ನಮೂನೆದ ಪುರುಷಾರ್ಥೊಲೆನ್ ಪನ್ತೆರ್. ಅವ್ವೇ- ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ ಬೊಕ್ಕ ಮೋಕ್ಷ. ಒರಿ ಮನುಷ್ಯೆ ಸರಿಯಾಯಿನ ರೀತಿಡ್ ಬದ್‌ಕೆರೆ ಈ ಪುರುಷಾರ್ಥೊಲು ಬೋಡು. ಇನಿತ ದುರಂತ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ 'ಧರ್ಮೊ' ಬೊಡ್ಚಿ, 'ಮೋಕ್ಷ' ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ನಮ ತರೆ-ಮುದೆಲ್ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಅರ್ಥ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಮೊದ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಅಯಿಕಾತ್ರನೇ ಸಮಯ ಕಳೆವುಂದುಲ್ಲ. ಏಪ ಮುಟ್ಟ ಮನುಷ್ಯೆ ದುಡ್ಡುದ ಬೆರಿ ಪತೊಂದು ಪೋಪೆನಾ ಆನಿಮುಟ್ಟ ಆಯಗ್ ನೆಮ್ಮದಿ, ಸೌಖ್ಯ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಖಂಡಿತ ಸತ್ಯ.

ಈ ಕಲಿಯುಗೊಟು ಸತ್ಯೊ, ಧರ್ಮೊ ನಾಶ ಆವೊಂದಿಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊದ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆದ 'ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೂಜೆ' ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಸತ್ಯೊ-ಧರ್ಮೊದ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸವುನ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸನ್ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಒಣಸ್, ಗೌಜಿ-ಗದ್ದಲ, ಮನೋರಂಜನೆದ ಒಟ್ಟುಗೇ ನಡಪುನ ಈ ಧರ್ಮ ಜಾಗೃತಿ - ನಮ್ಮ ಸಮಾಜೊದ ಬದಲಾವಣೆಡ್ ಬಾರೀ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ನೂದೆಕ್ ನೂದು ಸತ್ಯ ಪಾತೆರ. ಈ ಪ್ರಪಂಚೊದ ಮಲ್ಲ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಕನ್‌ಫ್ಯೂಸಿಯಸ್ ಪಂತೆರ್, 'ಈ ಪ್ರಪಂಚೊಡು ನಿನನ್ ಈ ಸರಿಮಲ್ತೊಂಡ ಒರಿ ತಿಳಿಗೇಡಿ (ಘಟಿಂಗೆ) ಕಮ್ಮಿ ಆಪೆ' ಪಂಡ್‌ದ್. ಬದಲಾವಣೆ ಪನ್ಪಿನವು ಎನಡ್ದೇ ಶುರು ಆವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಪನ್ಪಿನ ವಿಶ್ವಾಸೊಡು ನಮ ಬದ್‌ಕ್‌ಂಡ ಈ ಸಮಾಜ ಸತ್ಯೊ ಧರ್ಮೊಡೇ ದುಂಬು ಪೋಯರೆ ಸಾಧ್ಯ. ಈ ದಿಶೆಟ್ ನಮ ಮಾತೆರ್ಲ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ; ಬೇತೆಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಬದ್‌ಕರೆ ತಾದಿ ತೋಜಾಗ ಪನ್ಪಿನ ಆಶಯ ಎನ್ನ...

ಮುಂಬಯಿ ನಗರ

ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್

ಮುಂಬಯಿ ಪನ್ಪಿನ ಈ ನಗರ
ನಾನಾ ನಮೂನೆದ ಜನೊಕುಲೆನ್
ತುಂಬುದಿನ ಮಹಾಸಾಗರ
ಮುಂಬಯಿ ಪನ್ಪಿನ ಈ ನಗರ
ಪ್ರತಿಯೊರ್ಯನ್ಲಾ ತನ್ನ ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್
ಪಾಡೊಂಬಿನ ಪ್ರೀತಿದ ಸಾಗರ ॥

ಮಲ್ಲಾಯೆ-ಬಡವೆ ಪನ್ಪಿನ
ಕಲ್ವೆ-ಸುಬಗೆ ಪನ್ಪಿನ
ವ್ಯತ್ಯಾಸದಾಂತೆ
ಆ ಜಾತಿದಾಯೆ - ಈ ಜಾತಿದಾಯೆ
ಆ ಊರ್ದಾಯೆ - ಈ ಊರ್ದಾಯೆ
ಪನ್ಪಿನ ಭೇದ-ಭಾವದಾಂತೆ
ಬತ್ತಿನಾಕ್ಲೆನ್ ಪೂರಾ
ತನ್ನ ಕಾರಮುದೆಲ್ಗ್ ಪಾಡೊಂದು
ಆಶ್ರಯ ಕೊರ್ಪಿನ ದಯಾಸಾಗರ
ಮುಂಬಯಿ ಪನ್ಪಿನ ಈ ಮಹಾಸಾಗರ ॥

ಮುಂಬಯಿ ಪನ್ಪಿನ ಈ ನಗರ
ಮಾಮಲ್ಲ ಅಚ್ಚರಿದ ಸುಖ-ದುಃಖೊಲೆನ
ಕರ್ಮಸಾಗರ
ಬೆಗರ್ ಬುಡ್ದ್ ಬೆನ್ಪಿನಾಯಗ್
ರಡ್ಡ್ ಪೊರ್ತುದ ನುಪ್ಪುದ ಸಾದಿ
ತೋಜಾವುನ
ಬೆನೆರೆ ಬಗ್ಗಂದೆ ಪಾಪ ಕರ್ಮೊಲೆಡೆ
ನೆಗರುನ ಇಚ್ಚೆದಾಯಗ್
ಅಡ್ಡ ಸಾದಿಡ್ ಪೋವೆರೆಗ್
ಒತ್ತು ಕೊರ್ಪಿನ ನರಕ ಸಾಗರ
ಮುಂಬಯಿ ಪನ್ಪಿನ ಈ ನಗರ

ಪುಟ್ಟುದಿನ ಊರು ಬುಡ್ದ್ ಬತ್ತ್ಂಡಲಾ
ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಊರ್ದ ಧರ್ಮೊಲೆನ
ನಿಷ್ಠೆ ನಿಯಮೊಲೆನ ಪಾಲನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ
ಅವಕಾಶ ಕೊರ್ಪಿನ ಧರ್ಮಸಾಗರ
ಮುಂಬಯಿ ಪನ್ಪಿನ ಈ ಮಹಾಸಾಗರ ॥

ತುಳುವೆರ್ನ ಕೆಡ್ಡೆಸ ಸಂಕ್ರಾಂದಿ ಪರ್ಬದ ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಲಿಕೆ

ಅಪಗ - ಇಪಗ

ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ

ಅಪಗ

ಬೆನ್ನಿ ಬರೆ ಪ್ರದಾನವಾಯಿನ ತುಳುನಾಡ್ ಸಾಗೋಳಿ ಸಂಬಂದೀ ಆಚರ್ನೆಗ್ ಮಾತ್ರತ್ತ್ ಜವಣ್ಯೆರ್ನ ಸಾಸ ದಯಿರೊದ ಪ್ರತೀಕೊಗ್ಲಾ ಎಡೇನ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಮಾಯಿದ ಕೆಡ್ಡೆಸ ಸಂಕ್ರಾಂದಿ ಪರ್ಬ, ಬೊಲ್ಪುದ ಪರ್ಬ, ಬಿಸು, ಅಟ್ಟೆಮಿ, ಚೌತಿ, ಪುದ್ದರ್, ಮಾರ್ನೆಮಿ, ನಾಗರಪಂಚೆಮಿ.... ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪರ್ಬೊಲು ಬೆನ್ನಿ ಬರೆ ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ಸುತ್ತಲಾ ಮೊಡೆದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಮಾಯಿ ತಿಂಗೊಲ್ಡ್ 27 ಪೋಪುನಾನಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕೊದ ನಾಲ್ ದಿನೊಕ್ಲೆನ್ ಪೊನ್ನಿ ತಿಂಗೊಲು ಇಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದುವೇ ತುಳುವೆರ್ನ ಕೆಡ್ಡೆಸ ಸಂಕ್ರಾಂದಿ ಪರ್ಬ. ನೇಟ್ ಸುರು ಕೆಡ್ಡೆಸ, ನಡು ಕೆಡ್ಡೆಸ, ಕಡೆ ಕೆಡ್ಡೆಸ ಇಂದ್ ಉಂಡು. ಸುರೂತ ಮೂಜಿ ದಿನ ವನಸ್ಸ್ ಪಸಾರ್ನೆಗ್ ಬದನೆ-ನುರ್ಗೆ ಇತ್ತ್ಂಡ ಕಡೇತ ದಿನತಾನಿ ಕಾಡ್ ಮುರ್ಗೊದ ಮಾಸ : ಕಾಡ ಚನಿಲ್, ಕಾಡ ಕೋರಿ, ಕಾಡ ಪಂಜಿ, ಬೆರು, ಬರಿಂಕೆ.... ಇಂಚಿತ್ತಿಪ್ಪುವು...! ಉಂದುವೇ ಮಾಯಿದ ಪೊನ್ನಿ ತಿಂಗೊಲ್.

ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊದ ತುಳುವೆರ್ ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆನ ಬುಡಕಟ್ಟ್‌ಗ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಚಿಹ್ನೆನ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಚಿಹ್ನೆಲೆಡ್ ಎಚ್ಚಿನವು ಮುರ್ಗೊಗು ಸಂಬಂದ್ದೊಪಟ್ಟಿನವೇ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಕ್ಲೆನ ಬುಡಕಟ್ಟ್‌ದ ಚಿಹ್ನೆದ ಮುರ್ಗೊಲೇ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಲಕ್ಲು ಬಜಿಪುನ ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆನ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವಾಂಡ್.

ಗಟ್ಟೊದ ಸಕ್ಲೇಶಪುರ - ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ದ್ ಗಟ್ಟ ಜತ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಡ್ಡೆಯಿ ಕಡಲ್ ಮುಟ್ಟ - ಕುಡ್ಲದ ಬಡಕ್ಯೆರ್ದ್ ಕುಂದಾಪುರದ ಬಾರ್ಕೂರು ಮುಟ್ಟ - ತೆನ್‌ಕ್ಯೆದ ನೀಲೇಶ್ವರ ಮುಟ್ಟಲಾ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್ ಮಗ್‌ತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಈ ನಾಡ್‌ದ್ ಮುರ್ಗೊಲೇ ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆನ ಮೂಲತಾನೊಡು ನಿಲೆ ಊರ್ದು ದೈವ್ವದ ರೂಪಾಂತರವಾದ್ ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆನ ಬುಡಕಟ್‌ದಕ್ಲೆನ ಚಾಕ್ರಿನ್ ಕೈಕೊಂದಿತ್ತ. ಉದಾರ್ಮೆಗಾದ್ : ಕಾಟಿ (ಕಾಡು ಎರು) ಅಪಗ ಮೈಸಂದಾಯೆ ಭೂತ ಆಂಡ್; ಕಾಡ್ ಬೋರಿ - ಕಂಬೆರ್ಲು ಆಂಡ್; ತಾಂಕನ್ಪ ಎರು ''ನಂದಿಗೋಣ''; ಪಿಲಿ-ಪಿಲಿ ಚಾಮುಂಡಿ; ಪಿಲಿನ್ ವಾಹನೊ ಮಂತೊಂಡಿನಾಲ್ - 'ದೇವಿ'; ಪಂಜಿ-ಪಂಜುರ್ಲಿ ಬೂತ;

ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಬೆನ್ನಿ ಬರೆಗ್ ಬರ್ಸೊನೇ ಆದಾರವಾದ್‌ತ್ತ್ಂಡ್.

ಬತ್ತ್ಂಡ ಬತ್ತ್ಂಡ್! ಇಜ್ಜಿಡ ಇಜ್ಜಿ.

ಬತ್ತ್ಂಡ ಮಾರಿ ಬೊಳ್ಳ - ಇಜ್ಜಾಂಡ ಬರಗಾಲ.

ಅವ್ವೆನಾ....?

ಯಾವಂದಿನೆಕ್ ನಾನಾ ರೀತಿದ ಸಿರ್ಕ್ - ಕೋಟಲೆ! ಕಾಡ್ ಮುರ್ಗೊ, ಕಿರಿಂಟಿ, ಪಾಂತೆ, ಪೆರ್ಗುಡೆ, ಮುಳ್ಳು ಪಂಜಿಲೆನ ಅಪಕೋ ಜಿತ್ತ್‌ಪಾಡ್ಡಿನ ಕಂಡೊಲೆಗ್ ಕಾಡ್ ಮುರ್ಗೊಲೆನ ಅಕ್ರ್‌ತೋಲು... ಒಂಜಾ... ರಡ್ಡಾ...? ಕೆಯಿ-ಬಾರ್; ಕಂಡೆ ಕೆರೆಂಗ್. ಬಾರೆ

ತಾರೆಲೆಗ್ ಅಕ್ರ್‌ತೊಲು ಮನ್ಪುನ ಕಾಡ್ ಮುರ್ಗೊ್ಲೆನ ಅಪಕೋಟಿಲೆನ್ ಸೈಸೊನ್ಯೆರಾವಂದಿನ ಪೆರಿಯಕ್ಲು, ಕೆಡ್ಡೆಸದ ಪೊನ್ನಿ ತಿಂಗೊಳ್‌ನ್ ಬೋಂಟೆಗ್‌ಂದೇ ನಿಘಂಟ್ ಮಂತೊಂಡೆರ್.

ಬೆನ್ನಿ ಬರೆ ಸಾಗೋಳಿ ಮಂತೊಂದುಪ್ಪುನಕ್ಲೆನ ಕಷ್ಟೊಗು ಪ್ರತಿಫಲ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ ಭೂದೇವಿಲಾ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಂದೇ ಜನಮಾನಿಲೆನ ನಂಬೊಳಿಗೆ. ಜನಮಾನ್ಯೆರ್ಲೆಕ್ಕನೇ ಕೆರ್ಮಾಲ್ ಪೊನ್ನಾದಿತ್ತಿನ ಭೂದೇವಿ ಮಾಯಿಡ್ 27 ಪೋಪುನಾನಿ ಪೊನ್ನಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಸುರೂತ ದಿನ ಬಂಜಿನಾಳಪಳ್. ಅಂಚಾದ್ ಮುತ್ತೇಸಿನಕ್ಲೆಡ ಸುರೂತ ಆನಿದ ಕೆಡ್ಡೆಸ ದಿನತಾನಿ ಭೂದೇವಿಗ್ ಭೂಮಿ ಪೂಜೆ (ಭೂದೇವಿ ಬಂಜಿನಳೆಗ್ ಬಯಕೆ ಪಾಡುನಿ) ಮನ್ಪುವೆರ್.

ಪ್ರಕೃತಿಡ್ ಪರ ಇರೆ ದೊರಿದ್ ದೈಮರ ಚಿಗ್‌ರ್‌ದ್ ಪೂಕಾಯಿ ಬುಡ್ಪುನ ಕಾಲೊಡು ರಂಗ್‌ರಂಗ್‌ಡ್ ರೈಸುನ ಭೂಮಿನ್ ತೂದು ಒರ್ಯೆ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪುನಾಯೆ ಸೋದ್ಯೊಗು ಬೂರ್ಪೆ. ಭೂದೇವಿಗ್ ಬಂಜಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಫಲ ಕೊರ್ಪಳ್ - ಇಂಚಿನ ಅಮೂಲ್ಯ ಬುಲೆಲೆನ್ ಕಾಡ್ ಮುರ್ಗೊ್ಲು ಮುರ್ಕು ತಿಂದ್‌ದ್ ಲಗಡಿ ದೆಪ್ಪ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಆಯೆ ಭೂದೇವಿಡ ಕೈ ಗೋಡ್ಯಾದ್ ನಟ್ಟೊನ್ಪೆ. ಅಪಗನೇ ಭೂದೇವಿ ತಾನ್ ಜನ್ಮೆಯಿನ ಕಜಿಪುಕಾಯಿ; ಕಂಡೆ ಕೆರೆಂಗ್; ಬಾರೆ-ತಾರೆ; ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್‌ಲೆನ್ ನಾಸ ಮನ್ಪೆರೆ ಬರ್ಪುನ ಕಾಡ್ ಮುರ್ಗೊ್ಲೆನ್ ಪತ್ಯೆರೆ ಜನಮಾನಿಲೆಗ್ ಸುಲಬೊ ಆವಡ್‌ಂದೇ ಭೂದೇವಿ ಕೆಡ್ಡೆಸದ ನಾಲ್‌ನೇ ದಿನತಾನಿ (ಕಡೆ ಕೆಡ್ಡೆಸ) ಕಾಡ್ ಮುರ್ಗೊ್ಲೆನ 'ಕಾರ್ ಕುಂಟ' ಮಂತ್ ಬುಡ್ಪಳ್‌ಗೆ ಇನ್ಪಿನ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪಿದಡುನಕ್ಲೆನ ನಂಬೊಳಿಗೆ.

ಆನಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಈ ಕೆಡ್ಡೆಸ ಬೋಂಟೆ ಗಿಡಪುನ ಪದ್ಧತಿ ಪಸಿಂಡ್‌ಗೆ. ಈ ಗೊಬ್ಬುಡು ಮಿತ್ತ್ ಪಾರೊಂದಿತ್ತಿನ ಪಕ್ಕಿಲೆನ್ ಕಬೆಟ್ ಬೊಲ್ಲು ಕಲ್ಲ್ ತಿಕ್ಕದ್ ಆಕ್‌ದ್ ಪೊರೆಲ್ಪುನ ಗೊಬ್ಬುಲಾ ಸೇರ್ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಗಡಿ, ಬೆನ್ನಿ ಬರೆತ ರಚ್ಚೆಣೆ; ಸಾಸದ ಮನರಂಜನೆಗ್‌ಂದ್ಲಾ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಜನಮಾನಿಲು ಈ ಗೊಬ್ಬುನು ಮುಂದೊರ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಪ್ಪೊಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳಿನ ರಾಜೆರ್ನಕ್ಲು... ಬಲ್ಲಾಳೆರ್... ಧನಿಕ್ಕುಲು... ಜಮೀನ್‌ದಾರ್ರೆರ್... ಗುತ್ತು ಬರ್ಕೆದಕ್ಲು.... ಅವು ದಾಯೆ!? ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ಲಾ ಈ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ಗೊಬ್ಬುಡ್ ಪಾಲ್ ದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಇನ್ಪುನೆಕ್ ಕೆಲವು ಕತೆಕ್ಲುಂಡು.

ಭೂದೇವಿಗ್ ಬೇನೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೆದ್ದುನ ಕೆಡ್ಡೆಸದ ಆ ನಾಲ್ ದಿನಲಾ ಕಂಡ ದಪ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ; ಭೂಮಿಗ್ ಕೊಟ್ಟು ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ಪಾರೆಂಗಿ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ; ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್, ಮರ ಬೇರ್ ಕಡ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ನಂಬೊಳಿಗೆ ಉಂಡು.

ಕೆಡ್ಡೆಸದ ಜನಪ ನಲಿಕೆಡ್ ಮುರ್ಗೊ್ ಸಂಬಂಧೀ ನಲಿಕೆಲಾ ಉಂಡು.

ಲೆಪ್ಪು ನಲಿಕೆ : ಆಯಾಯಾ ಗ್ರಾಮೊದ ಜವಣ್ಯೆ - ಜವ್ವಂದಿಲು, ಆ ಗ್ರಾಮೊದ ಪೆರಿಯಕ್ಲು/ಗುರಿಕಾರ್ರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ಪಿಲಿಚಾಮುಂಡಿ ದೈವಸ್ಥಾನೊಗು ಪೋದು, ಅಡ್ಡಬೂರ್ದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಂತೊನೊಡು. ಊರುದ ಪರಊರುದಕ್ಲೆಗ್ ಲೆಪ್ಪೊಲೆ, ಬ್ಯಾಂಡ್ ವಾದ್ಯೊಡು ಸುದ್ದಿ ಪರಪವೊಡು.

ಪರಕೆ ನಲಿಕೆ : ಗ್ರಾಮೊ ಗ್ರಾಮೊದ, ಊರೊರ್ಮೆ ಪಿಲಿನಲಿಕೆ-ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ಗೊಬ್ಬುನ್ ಗೊಬ್ಬುದ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಪೊಡಿಕಾಸ್, ಜವಳೊದ ಅರ್ಧಭಾಗ ಪಿಲಿಚಾಮುಂಡಿ ದೈವಸ್ಥಾನೊಗು ಅರ್ಪಿತೊಡು. ಒರಿದಿನೆಟ್ ಒಂತೆ ಆಕ್ಲೆನ ಯೇಸ ಭೂಷಣೊಲೆಗ್, ಆಟ್ಲಾ ದಾಲಾ ಒಂತೆ ಒರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ - ಗೊಬ್ಬುನಕ್ಲೆನ ಕಲಿ ಗಂಗಸರೊಗು!

ಪಿಲಿ ಪಂಜಿ ನಲಿಕೆ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ಗೊಬ್ಬು : ಈ ನಲಿಕೆದ ಗೊಬ್ಬುಡು ಒರ್ಯೆ ಜನಪದ

ಪಾಡ್ದನ ಪನ್ಪೆ. ಆ ಪಾಡ್ದನದ ತಿರ್ಲ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ಗೊಬ್ಬು ಇಂಚ ಉಂಡು :

ಒಂಜಿ ದಿನ ಇಸರ ದೇಬೆರ್ ಬೋಂಟೆಗ್‌ಂದ್ ಪಿದಡ್ದ್ ನಾನಾ ರೀತಿದ ಮುರ್ಗೊಲೆನ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರ್ವೆರ್ಗೆ. ಇಂದೆನ್ ತೂಯಿನ ಈ ಲೋಕೊನ್ಲಾ ಈ ಲೋಕೊದ ಜೀವಿಲೆನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಂತಿನ ಬ್ರಮ್ಮ ದೇಬೆರೆಗ್ ಬೇಜಾರಾದ್ ಪನ್ಪೆರ್ಗೆ... "ಯಾನ್ ಈ ಲೋಕೊದ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೆ. ಪ್ರತ್ಯೊಂಜಿ ಜೀವಿನ್ಲಾ ಈ ಭೂಮಿಗ್ ಕಡಪುಡ್ದಿನಿ ಯಾನ್. ಅಂಚೆನೇ ಪಿರಪ ವಾಪಾಸ್ಸ್ ದೆತ್ತೊನ್ನಿನ್ಲಾ ಯಾನೇ. ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆನ ಆಯುಸ ಮುಗಿನೇ ಅಕ್ಲೆನ್ ನಿನ್ನ ಕೈತಡೆ ಕಡಪುಡ್ವೆ. ಅಂಚಾದ್ ಯಾನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಂತ್‌ದಿನ ಜೀವಿಲೆನ ಪಿರನ ದೆಪ್ಪುನ ಅತಿಕಾರ ನಿಕ್ಕಿಜ್ಜಿ...." ಇಂದ್ ಇಸರ ದೇಬೆರೆಗ್ ಗೌಜಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್ಗೆ.

ಅೖರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನೆಟ್ ಕಾಲ ಕರೀನೇ ಒಂತೊಂತೆ ಬದಲ್ತೆ ಆವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ.

ಅೖರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಜನಪದ ನಲಿಕೆಡ್ ಮುರ್ಗೊ ಸಂಬಂದೀ ಲೆಪ್ಪು ನಲಿಕೆ ಸುರ್ವಾಂಡ್. ಅವೆತ ಪೈಕಿಡ್ ಪಿಲಿಪಂಜಿ ನಲಿಕೆಲಾ ಒಂಜಿ. ಈ ನಲಿಕೆಡ್ ಪಿಲಿ, ಕಾಟಿ, ಪಂಜಿ, ಗೆಂದೆ ಗಿಡಿ ಇಂಚಿನವು ಪಾತ್ರ ಉಂಡು. ಉಂದು ಮಾಂತಾ ದೈವ್ವೀ ಸ್ವರೂಪ. ಈ ನಲಿಕೆಡ್ ಬೆಡಿ ಪತ್ತೊಂದಿನ ಒರ್ಯೆ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನಾಯೆಲಾ ಉಲ್ಲೆ. ಉಂದು ಮಾಂತಾ ಬ್ರಮ್ಮ ದೇಬೆರೆನ ಸೃಷ್ಟಿಲು. ಅಂಚಾದ್ ಅವೆನ್ ಕೆರ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದೇ ಅವೆನ್ ಕೆರ್ಪುನಿಂದ್ ಬೋಂಟೆಗಾರೆರೆ ಪೋಡಿಗಟ್ಟವೆರೆ ಸಿವಾಯಿ ಅವೆನ್ ನಿಜೊಕ್ಲಾ ಕೆರ್ಪುಜೆ. ಮುರ್ಗೊಲು ತಪ್ಪಾದ್ ಬಲಿಪುನ ನಟನೆ ಮನ್ಪುವ. ಮುರ್ಗೊಲು ಮಾಂತಾ ದೇಬೆರೆನ ಸೃಷ್ಟಿ. ಅವೆನ್ ಕೆರ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ತೆರ್ಪವುನ ನಟನೆನೇ ಈ ಪಿಲಿ ಪಂಜಿ ನಲಿಕೆ. ಉಂದುವೇ ಅಪಗದ ಕೆಡ್ಡೆಸ ಸಂಕ್ರಾಂದಿ ಪರ್ಬದ ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಲಿಕೆ.

★ ★ ★

ಇಪಗ : ಇತ್ತೆ ವೋಲುಂಡು ತುಳುವೆರ್ನ ಕೆಡ್ಡೆಸ ಸಂಕ್ರಾಂದಿದ ಪೊರ್ಲುದ ರೂಪು ದೇಕಿ?

ಈ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲೊಡ್ಲಾ ದುಂಬೊರ್ತ್ತೊಂದೇ ಬರೊಡಾದಿತ್ತಿನ ಈ ಪರ್ಬೊನು ಮಾಂತಾ ತುಳುವೆರ್ಲಾ ಮದತ್ತ್‌ದೇ ಬುಡ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ತಪ್ಪಾವು. ದಾಯೆ ಪಂಡ್‌ಂಡಾ..

ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಲೆ ಪಿರ್ಕಾರ ಇತ್ತೆ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬೆಡಿ, ಊರ್ಳು, ಕಬೆ, ಬಿಲ್ ಬಾಣ, ಪತ್ತೊಂದು ಕಾಡ್‌ದುಲ್ಯೆ ಪೊಗ್ಯೆರಿಜ್ಜಿ. ಬೆಡಿ ಪತ್ತೊಂದು ಪೋಂಡ.... ನಮ್ಮ ಕೈಕೇ ಬೇಡಿಪಾಡ್ದ್ ಜೈಲ್‌ಗ್ ನೂಕ್ವೆರ್. ಕೊರಗೆರ್ನ ಯೇಸ ಪಾಡುಲೆಕ್ಕ ಇಜ್ಜಿ; ದೋಲು ನಲಿಕೆ ಗೊಬ್ಬುಲೆಕ್ಕಿಜ್ಜಿ; ಪಿಲಿ ನಲಿಕೆ - ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬುಲೆಕ್ಕಿಜ್ಜಿ.

ಅಂಚಾದೇೕ..... ಇಪಗಿಪಗ ಹಳ್ಳಿಲೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಬಿರ್ಕಿಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತೆಲಾ ಈ ಕೆಡ್ಡೆಸ ಸಂಕ್ರಾಂದಿ ಪರ್ಬ ಜೀವ ಪತ್ತೊಂದು ಉಸುಲು ಒಯ್ತೊಂದುಂಡು. ನಡು ಕೆಡ್ಡೆಸದಾನಿ ಮುಸ್ತೇಸಿಲು ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆನ ಕಂಡನ್ಯನ್ಲೆನ ಜೊತೆ ಸೇರ್ದ್ ಬೂಮಿ ಪೂಜೆ ಮನ್ಪುವೆರ್. ಕಜೆ ಅರಿ ತಾರಾಯಿಡ್ ಗಣಪತಿ ದೀದ್, ಸುತ್ರ್‌ಲಾ ಕಜಿಪು ಕಾಯಿ; ಬೊಂಡೊದ ಗೊಂಚಿಲ್, ಬಜ್ಪೆಯಿದ ಗೊಂಚಿಲ್, ಫಲ ವಸ್ತ್‌ಲೆನ್ ದೀದ್, ತುಡರ್ ಪೊತ್‌ರ್ಪದ್ ಕಂಡನಿ ಬೊಡೆದಿ ಕೈಗೋಡ್ಯಾದ್ ಬಜಿಪೆರ್. ಬತ್ತಿಂಚಿ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್, ಇತ್ತಿಂಚಿ ಸಂಸಾರೊಲೆಗ್ ತಾರಾಯಿದ ಪೇರ್; ಪೂರಿ ಬಜಿಲ್; ಮದ್ಯಾನ ವನಸ್ ಪಸಾರ್ನೆಗ್ ಬದನೆ-ನುರ್ಗೆದ ಕೊದ್ಯೆಲ್; ಪದೆಂಜಿ ಸಲಾಯಿ-ಕಡ್ಲೆ ಸಲಾಯಿದ ಪಾಯಿಸ.....

ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೊಗ್ಗುದು ಬೋಂಟೆ ದೇರ್‌ದ್ ಕಾಡ್ ಮುರ್ಗೊಲೆನ ಮಾಸ

ಕನಪುಲೆಕ್ಕಿಜ್ಜಿ... ಆಯಿನೆರ್ದಾವರ ರಾತ್ರೆಗ್ ಒಲ್ತುರ್ದಾ ಕನಪೆರ್- ಪಂಜಿ, ಕೋರಿ, ಕಲಿ, ಗಂಗಸರ.... ಉಂದು ರಾತ್ರೆದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ!

ಇಪಗಿಪಗ.... ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದಕ್ಲೆನ್ ಸಾಕಾರದೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಕೆಲವು ತುಳು ಸಂಘ-ಸಂಘಟನೆಲು ಈ ಕೆಡ್ಡೆಸ ಸಂಕ್ರಾಂದಿ ಪರ್ಬದ ಆಚರ್ನೆದ ಮಹತ್ವೊನು ಇತ್ತೆದ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ತೆರ್ಪವೊಂದು – ಅೈತೊಟ್ಟಿಗೆ ಪಿಲಿ ಪಂಜಿ ನಲಿಕೆ – ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ಗೊಬ್ಬುನು ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಇತ್ತೆದ ತುಳುವ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ಪರಿಚಯ ಮಂತೊಂದು ಬರ್ಪುನಿ.... ಉಂದೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್.

ರೈತ ಜವನೆರೇ ಬಲೆ

ಶುಭಚಂದ್ರ, ಮೂಡಬಿದ್ರೆ

ಬಲೇ, ತೌಳವದ, ಓ ರೈತ ಜವನೆರೇ, ಬಲೆದುಂಬು ಬಲೆ
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಈ ನೆಲ, ಜಲ, ಫಲ ಉಂದು ನಮ್ಮಪನ್ಲೆ
ಬಂಗಾರ್ ಬುಲೆ ಬುಲೆಪುನಾ, ಎಡ್ಡೆ ಕನೊ ದಿನನಿತ್ಯ ಕಟ್ಪಲೆ
ಕನೊನು ನಿಜ ಮಲ್ಪರೆ ಇತ್ತೆನೇ ಬೆಗರ್ ಸೀಂಟ್‌ದ್ ಬೆನ್ಕ ಬಲೆ

ಪಚ್ಚೆ ಪಸಲೇ ನಮ್ಮ ಉಸುಲು, ಪನ್ಪಿ ಮಂತ್ರ ಮೊಳಗಡ್
ಪೊಸ ಪೊಸ ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರೊಲೆನ ಆವಿಷ್ಕಾರ ಅಗತ್ಯ ಆವಡ್
ಸೂರ್ಯ ದೇವೆರೆನ ಉದಿಪನೊಗ್ ಹಿಮಮಣಿ ಮಿಂಚಡ್
ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆದ ತೃಪ್ತಿಡ್, ರೈತೆ ಮುಗುರು ತೆಲ್ಕೆ ತೆಲ್ಪಡ್

ಪರದೇಶದ ವಿಷದಿಂಜಿ ರಸಗೊಬ್ಬರೊಡ್ದು, ಇನಿ ಈ ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣಾತ್‌ಂಡ್ ನಂಜಿ
ಕೀಟನಾಶಕೊಲೆಡ್ದ್ ನಮ ದಿನನಿತ್ಯ ಉನೊಂದುಲ್ಲ ವಿಷತ ಪುಲಿ ತೆಲಿಗಂಜಿ
ಇನಿ ನಮನ್ ಒರ್ತುಂಡ ಒರ್ಪು, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ ಒಂಜೆ
ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರೊಡ್ಪೆ, ಇನಿ ದಿಂಜೊಡು ಬಡರೈತನ ಬಂಜಿ

ನಮ್ಮ ಮಾತ ರೈತೆರೆಗ್, ಕಾರ್ಮಿಕೆರೆಗ್, ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್, ಬೋಡಿನಿ ಸಂಘಟನಾ ಶಕ್ತಿ
'ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ', ಒಂಜೇ ತೂಪಾವೊಂದುಂಡು, ಈ ಪೊಸಯುಕ್ತಿ
ಮೂಲು ಸೇರಿಂಚಿ ಮಾತ ರೈತೆರೆಗ್, ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್, ಇಪ್ಪಡ್ ನಮ್ಮ ತುಳುತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ದೃಢಭಕ್ತಿ
'ತುಳುಕೂಟೊ'ನ್ ಸೇರ್ದ್, ನಮ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪಡೆಕ, ಇತ್ತೆನೇ ನಮ್ಮ ಕಸ್ಪೊಡ್ದ್ ಮುಕ್ತಿ.

ಜವನೆರೆಡ್ದ್ ದೂರ ಆವೊಂದುಂಡು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ನರೇಶ್‌ಕುಮಾರ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು

ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತುಗು ನೀಲಿ ಬಾನೋಡಿತ್ತಿನ ಸೂರ್ಯೆ, ಅಪ್ಪೆ ಮುಂಡೊಡಿತ್ತಿನ ಮಲ್ಲ ಕುಂಕುಮದ ಬೊಟ್ಟುದ ಲೆಕ್ಕ ತೋಜೊಂದಿತ್ತೇ. ಬಯ್ಯದ ಸಿಮ ಗಾಳಿ ಮೈ ಕೊಕ್ಕೆರುಲೆಕ್ಕ ಬೀಜೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವ್ವೇತೋ ದಿನೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ವಂತೆ ಪುರ್ಸೊತು ಮಲ್ತೊಂದು ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತುಗು ಕಡ್ಲ ಬರಿತ ಮಲ್ಲ ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ದಿತ್ತೇ. ಕಣ್ಣ ದುಂಬುಡು ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಪೊಡಿ ಜೋಕುಲು ದಾದನೋ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಗೆಂದಿನ ಜೋಕ್ಲೆನ ಅರಬಾಯಿ ಜೋರಿತ್ತ್‌ಂಡಾ ಸೋತಿನ ಜೋಕುಲು ಗೆಂದಿನಕ್ಲೆಡ ತರ್ಕ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಜೊಕ್ಲೇನ ಗೊಬ್ಬುದ ಕುಸಿ ತೂನಗ ಎನ್ನ ಉಡಲ್‌ಲಾ ಯಾನ್ ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪುನಗದ ದಿನೊನು ನೆಂಪು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್..

ಅಪ್ಪೆನ ಕಣ್ಣ್ ತಪ್ಪಾದ್ ಕಡ್ಲ ಬರೀಟ್ ಲಾಗ ಪಾಡ್‌ದ್ ಪೊರ್ತುಗು ಕಂತನಗ ಪೋಡ್ಯೊಂದು ಪೊಡ್ಯೊಂದು ಇಲ್ಲಗ್ ಬನ್ನಗ ಮೈ ನಿಲಿಕೆ ಇತ್ತಿನ ಪೊಯ್ಯೆನ್ ತೂದು ಅಮ್ಮ ಬಡು ಪತೊಂದು ಗಿಡತ್ತೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಅಪ್ಪೆನ ಬಡುತ ಚಿಕ್ಕ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಎನ್ನ ಬುಲಿಪುದ ಸ್ವರ ಕೇನಗ ಪಪ್ಪ ಚೀರಾವುಡು ದೀತಿನ ಚಕ್ಕುಲಿ, ಉಂಡೆ, ಚಿಕ್ಕಿನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಎನನ್ ಮಂಗಾಟಾದ್ ಗೊಬ್ಬಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್... ಬಯ್ಯಗ್ 7.40ಗು ಊರುಗು ಬರ್ಪಿನಾ ಅಕೇರಿದ ಬಸ್ ನಿಶ್ಮಿತಾದ ಹಾರ್ನ್‌ದ ಸ್ವರ ಕೇಂಡ ಯಾವು ಬಂಗೊಡು ಓದೊಂದಿತ್ತಿನ ಯಾನ್ ಬೂಕು ಮಡಿತ್‌ದ್ ಪಜೆ ಬುಡ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆ.. ಪಜೆ ಮೂಸಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ ನಿದ್ರೆ ಅಡರ್ಪಾಪುಂಡು ಬೊಕ್ಕ ಕಾಂಡೆ ಏಳ್‌ಗಂಟೆಗೆ ಎಚ್ಚರಿಗೆ...

ಆಂಡಾ ಇನಿಕ್ ಅವ್ವು ಪೂರಾ ಒಂಜಿ ಕನ ಮಾತ್ರ, ಇನಿಕ್ ನಡು ರಾತ್ರೆ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಗಂಟೆ ಆಂಡಲಾ ಎಂಕ್ ಇಲ್ಲ್ ಸೇರಿಯರೆ ಅಪುಜಿ, ಆತ್ ಲೇಟ್ ಜೆತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ನಿದ್ರೆ ಬೂರುಜಿ, ಅಪ್ಪೆನ ದನಿಪುದ ಸ್ವರ ಇಜ್ಜಿ, ಅಮ್ಮೆರೆನ ಮೋಕೆ ಇಜ್ಜಿ, ಕಡ್ಲ ಬರೀತ ಬೆಪ್ಪು ಪೊಯ್ಯೆದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಗೊಬ್ಬುಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ಕಡ್ಲ ಬರೀತ ಊರುಡು ಇತ್ತೆಡಲಾ ನೇಸರ್ ದೇವೆರ್ ಮುರ್ಕುನ ಪೊರ್ಲು ತೂಪಿನಾ ಪುರ್ಸೊತು ಇಜ್ಜಿ, ಒಂಜಿ ಕಾಲೋಡು ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪತ್ತ್ ಇಲ್ಲ್ ಕರಿನ ಬೊಕ್ಕ ಇತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಓಡುದ ಇಲ್ಲದ ಫೋನುಗು ಕುಟುಂಬದಕ್ಲು ಫೋನು ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಪಂದ್ ತೆರಿಂಡಾ ಒಂಜಿ ಗಂಟೆ ದುಂಬೇ ಪೋದು ಕಾತ್ ಕುಲ್ಲೊಂದಿತ್ತೆ ಬೊಕ್ಕ ಫೋನುಡು ಪಾತೆರಿನ ಕುಸಿನ್ ಅಕ್ಕನಕ್ಲೆಡಾ ಪನ್ಪಿನಾ ಕುಸಿಯೇ ಬೇತೆ, ಆಂಡಾ ಇತ್ತೆ ಪಾಡುನ ಅಂಗಿ ಪ್ಯಾಂಟ್‌ದ ಕಿಸೆ ನಿಲಿಕೆ ನಮೂನಿ ನಮೂನಿದ ಮೊಬೈಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕುಸಿಯೇ ಇಜ್ಜಿ.

ಅಂದ್ ಒರ ಎನ್ನ್‌ಲೆ ನಮ ಏತ್ ಬೇಗ ಬದಲಾಪ ಅತೇ? ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ರಿವಾಜುಲು, ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲು ಏತ್ ಬೇಗ ನಮಡ್ದ್ ದೂರ ಆವೊಂದುಂಡು. ಬದಲಾವಣೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಫ್ಯಾಷನ್ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್‌ಡ್ ನಮ ಮಾತೆನ್ಲಾ ಕಳೆವೊಂದುಲ್ಲ. ಅಂಚಾದೇ ಮನುಷ್ಯತ್ವ ಪನ್ಪಿನವೇ ದಾಂತಿನ ಮನ್ಸೆರಾದ್ ನಮ ಬದುಕೊಂದುಲ್ಲ, ಮಾನವ- ದಾನವ ಈ ರಡ್ಡ್ ಗುಣೊಕುಲುಲಾ ಒರಿಯನ ಉಲಯಿಡೇ ಉಂತುದು ಆಯನ ಬದ್‌ಕ್‌ನೇ

ಕೆರೊಂದುಂಡು.

ನರಮಾನಿಲು ಒಂಜಿ ಕಾಲೋಡು ಮಂಗೆಲಾದಿತ್ತ್, ಕಾಲ ಕ್ರಮೇಣ ಮಂಗ ಜಾತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್ ನರಮಾನಿನ ರೂಪ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯೆ ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಂದೇ ಬತ್ತೇ ತಿನಸ್‌ನ್ ಬೇಯಿಪಾ ತಿನೊಡು ಪಂದ್ ಕಲ್ತೆ, ಮಾನ ಮುಚ್ಚರೆ ಇರೆ, ತೊಗಟೆ ತುತ್ತೊಂಡೆ, ಬದ್ಕರೆ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಿಯೇ ಇಂಚ ಬದಲಾವೊಂದೇ ಬತ್ತೆ. ಮನುಷ್ಯೆ ಓಡೇ ಮುಟ್ಟ ಬದಲಾಯೇ ಪಂಡಾ ಆಯೆ ಅಮೇರಿಕಾ ಸಿಂಗಾಪುರೋಗು ಒಂಜಿ ದಿನೋಟು ಪೋದು ಬರುವೆ ಆಂಡಾ ಪತ್ತ್ ವರ್ಷ ಆಂಡಲಾ ಆಯನ ನಿರೆಕರೆತ ಇಲ್ಲಗ್ ಆಯೆ ಪೋವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆವಂದಿನಾತ್ ಬದಲಾಯೆ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಮನುಷ್ಯೆ ಏತ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಂಡಲಾ ಮನುಷ್ಯತ್ವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯಿನೇ ಇಜ್ಜತ್ತೇ. ಮೇಲ್ತಟ್ಟ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ತುಳು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ಕೂಡು ಕುಟುಂಬದ ಬಗ್ಗೆ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಪಾತೆರುನಕುಲು ಇಲ್ಲಡ್ ಸರಿ ಕಟ್ಟ್ ತೂ ಮಲ್ಪರೆಲಾ ತೆರಿಯಂದಿನಕುಲು. ಜನ್ಮ ಕೊರಿನ ಅಪ್ಪೆನ್ ಒಟ್ಟುಗು ತಾಂಕರೆ ತೀರಂದಿನಕಲು ಆದಿಪ್ಪುವೆರ್. ಐಕೆ ಕನ್ನಡಡೊಂಜಿ ಪಾತೆರ ಉಂಡು ಹೇಳುವುದು ವೇದ ಇಕ್ಕುವುದು ಗಾಳ ಪಂದ್.

ಮನುಷ್ಯನ ಬದ್‌ಕ್ ಒಂಜಿ ತಾರ್ಕಿಕವಾಯಿನ ನೆಲೆಗಟ್ಟ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಆರಂಭ ಆಯಿನ ದಿನೊಟೇ ಆಯನ ಸುತ್ತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಚೌಕಟ್ಟ್ ಬುಲೆವೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್, ನೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಮಲ್ಲ ವಿಶ್ಲೇಷನೆ ಕೊರೋಡೇ ಅತ್ತಂದೆ ಎಲ್ಯ ಪಾತೆರೋಡು ತರ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತಾವರೇ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಕುಲು ಉಂದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂದೇ ಆಚಾರ ವಿಚಾರೋಡು ಬದ್‌ಕ್ ತೂಯಿನಕುಲು, ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ತೋಜಾಯಿನಕುಲು, ಆಂಡಾ ಇನಿ ಹಿರಿಯೆರ್ನ ಬದ್‌ಕ್ ನಂಕ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಇಜ್ಜಿಂಡಾ ಪಂಥದ ಕಲೋಟು ಗೊಬ್ಬುನ, ನಲಿಪುನ ಇಸಯ ಆದ್ ಪೋತುಂಡು. ಆನಿದ ಕಾಲದ ನಂಬಿಕೆಲೆನ್ ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆ ಪಂದ್ ನಮ ಜರಿಯೊಂದು ಬತ್ತ. ಆಂಡ ಒಂಜಂತೂ ಸತ್ಯ, ಉಪಗ್ರಹ ಮಿತ್ತ್ ಪೋವೊಡ್ಡಲಾ ರಾಹು ಕಾಲನಾ ಪಂದ್ ತೂಪ, ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಪರೇಷನ್ ಮಲ್ಪೊಡ್ಡಲಾ ದೇವರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಭಾರ ಪಾಡ್‌ಲೇ ಪನ್ಪೆರ್ ದಾಯೆ ಪಂಡ ಅವ್ವೊಂಜಿ ನಂಬಿಕೆ.

ಒಂಜಿ ಬಾಲೆ ಅಪ್ಪೆ ಬಂಜೆಡ್ದ್ ಭೂಮಿಗ್ ಜಾರುನ ಗಳಿಗೆ ಬಟ್ಟಲ್ ಬೊಟುದು ಬಾಲೆದ ಪೋಡಿಗೆನ್ ದೂರ ಮಲ್ಪರೆ ತೂಪೆರ್. ಆ ಗಳಿಗೆಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸೈತ್‌ದ್ ಮಣ್ಣಾದ್ ಆಯನ ಚಿತಾ ಭಸ್ಮೊನು ಕಡಲ್‌ಗ್ ಪಾಡುನಡೆ ಮುಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಜ್ಜಾ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಮನುಷ್ಯನ ಬೆರಿ ಪತ್ತೊಂದೇ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡಾ ಅವ್ವು ಪೂರಾ ಇತ್ತೆದ ನರಮಾನಿಲೆಗ್ ತೆಲಿಕೆದ ವಸ್ತು ಆತ್ಂಡ್. ವಾದ ಮಲ್ಪುನಾ ಇಸಯ ಆತ್ಂಡ್.

ಆಂಡಾ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಕುಲು ಪಾಡ್ದ್ ಕೊರ್ತಿನ ತಾದಿನ್ ನಮ ಪಿರ ತೂವಂದೆ ದಂಟ್‌ದ್ ನಡಪುವನಾ, ಆ ಕಾಲೊಡು ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್ಲಾ ಒಪ್ಪದಾಂತಿ ಕರತ ಲೆಕ್ಕ, ಉಪ್ಪುದಾಂತಿ ಕಜಿಪುದಲೆಕ್ಕ, ಇರೆ ದಾಂತಿ ಮರತಲೆಕ್ಕ ಲೋಪ ಆದ್ ಪೋವು ಪನ್ಪಿನವು ಸತ್ಯ ಸತ್ಯ.

ಒರ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತ್ ತೂಲೆ, ಇನಿಕ್ ಪತ್ತ್ ಅಜಿಪ ವರ್ಷೊಡ್ದು ದುಂಬು ಕೂಡು ಕುಟುಂಬ ಪದ್ದತಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್, ಅಣ್ಣ ಮೆಗ್ಯೆ, ಪಲಿ ತಂಗಡಿ, ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್, ತಿದ್ಯಪ್ಪೆ ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ ಇಂಚ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಜೇ ಇಲ್ಲಡ್ ಬದ್‌ಕೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒಂಜೇ ಇಲ್ಲಡ್ ನೂದು ಜನ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಒಲ್ಪಲಾ ಬೇನೆ ಇಜ್ಜಿ, ನಂಜಿ ಕಿಚ್ಚಿ ಮಚ್ಚರ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಆಂಡಾ ಇನಿತ ದಿನೋನು ಎನ್ನಿಲೇ? ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲಡ್ ಕಂಡನಿ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆ ಮೂಜೆ ಜನ

ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ದಿನತ ನೆಮ್ಮದಿ ಇಜ್ಜಿ, ಲಡಾಯಿ ದಾಂತಿ ದಿನ ಇಜ್ಜಿ. ಮೋಕೆ ಮಲ್ತ್ ಮದಿಮೆ ಆಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೋಳು ಸರಿಯಾದ್ ಸಂಸಾರ ಮಲ್ಪುಜೆರ್. ಊರುಗು ವೇದ ಪನ್ಪಿನ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಡ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಆದರ್ಶದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರುನ ಜನಕುಲಾ ಇಲ್ಲಡ್ ಬೊಡೆದಿಡಾ ಆದರ್ಶೊನೇ ದೆಂಗಾದೀಪೆರ್ ಮುಸುಂಟು ಬಾಪಾದ್ ಪಾತೆರುವೆರ್.

ಇನಿಕ್ 500 ವರ್ಷ ಪಿರಾವು ಪೋಂಡಾ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಆಳ್ವಿಕೆದ ಕಾಲೋಡು ಬಂಗಾರ್ ಪದ್ದೆಯಿ ಮುತ್ತು ರತ್ನೊಲೆನ್ ಮಾರ್ಗದ ಬರಿಟ್ ಸೇರ್‌ಡ್ ಮಾರೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆಂಡಾ ಇನಿಕ್ ಒಂಜಿ ತುಂಡು ಬಂಗಾರ್ದ ರೇಟ್ ಇರ್ವ ಸಾರ ಕರೀದ್‌ಂಡ್, ಒಂಜಿ ಕಿಲ ಅರಿತ ರೇಟ್ ನಲ್ಪ ರುಪಾಯಿ ಆತ್‌ಂಡ್, ಆಂಡಾ ಮೊಬೈಲ್ ಸಿಮ್ ಫ್ರೀ ಆದ್ ಮಾರ್ಗದ ಬರಿಟ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು.!

ಉಂದೆನ್ ಪೂರಾ ಎನ್ನನಗ ನಮ ಏತ್ ಬದಲಾತ ಪಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ಯಾನ್ ಸುರುಕು ಬೇಲೆಗ್ ಸೇರನಗ 50 ಕಿಲ ಅರಿಕ್ ಆಜಿ ನೂದು ರುಪಾಯಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡಾ ಇನಿ ಒಂಜಿ ಸಾರತ್ತ ಇರ್ನೂದು ರೂಪಾಯಿ ಕರೀದ್‌ಂಡ್. ಮೊಬೈಲ್ ಸಿಮ್ ಮೂಜಿ ಸಾರ ರುಪಾಯಿಗ್ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಆಂಡಾ ಇನಿ ಮೂಜಿ ರುಪಾಯಿಗ್‌ಲಾ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಊರುಗೊಂಜಿ ಟಿ.ವಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಆಂಡಾ ಇನಿ ಪ್ರತಿ ಒರ್ಯನಾ ಕೈಟ್ಲಾ ಟಿ.ವಿ ಉಂಡು.

ಶೀಲ ಬೊಕ್ಕ ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯೊನು ಬುಲೇಪಾವುನು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಂದ್ ಪಂತೆರ್ ವಿವೇಕಾನಂದೆರ್, ಆಂಡಾ ಇನಿಕ್ ಅವ್ವೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಶೀಲ ಹರಣ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯೊನು ಕೆರೊಂದುಂಡು. ಕಲ್ತಿನಾಯಗ್ ಬೇಲೆ ಇಜ್ಜಿ, ಇತ್ತಿ ಬೇಲೆಡ್ ಸಂಬಳ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಕಲ್ತಿನಾಯೆ ತಪ್ಪು ಸಾದಿ ಪತೊಂದು ದೂರ ಪೋಪೆ.

ಎನ್ನ ಅಮ್ಮ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟ ಕನಕ್‌ನ್ ಒರ್ತಿಯೇ ದೆರ್ತ್ ತುಂಬೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್ ಆಂಡಾ ಎಂಕ್ ಪತ್ತ್ ನಿಮಿಷ ಕತ್ತಿ ಪತ್ತೆರೆ ಆಪುಜಿ ಕೈಟ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡಾ ಯಾನ್ ದಿನತ್ತ ಎನ್ಮ ಗಂಟೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಡ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನಾಯೇ. ದಾಯೇ ಪಂಡಾ ಎಂಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬೇ ಇಜ್ಜಿ. ತೇವು ತೇಟ್ಲ ರಚ್ಚ ಗುಜ್ಜೆ ತಿಂದ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಹಿರಿಯಕುಲು ಬದ್‌ಕ್‌ದೆರ್ ಆಂಡಾ ಇತ್ತೆ ಯಾನ್‌ಅವೆನ್ ತಿನೋಡುಡಾ ಆಟಿದ ಲೇಸ್‌ಗ್ ಪೋವೊಡು. ಹಿರಿಯಕುಲು ಪಾಡ್ದನ ಪಂಡ್‌ದ್ ನೇಜಿ ನಡ್ಪಿನಾ, ಕೆಯ್ಯಿ ಕೊಯ್ಯಿಪಿನ ಪೊರ್ಲೇ ಬೇತೆ, ಇತ್ತೆದ ಮೇಷಿನ್ ಅವೇ ಬೇಲೆನ್ ಮಲ್ಪುನಾ ಪೊರ್ಲೇ ಬೇತೆ. ಮದಿಮೆದ ಇಲ್ಲಡ್ ಇರೆತ ವನಸ್‌ನ್ ಪೂರೆರ್ಲಾ ಒಟ್ಟುಗು ಉನ್ಪಿನ ಖುಷಿಯೇ ಬೇತೆ, ಅವೇ ವನಸ್‌ನ್ ಬಟ್ಟಲ್ಡ್ ನಟ್‌ದ್ ಉನ್ಪಿನ ಪೊರ್ಲೇ ಬೇತೆ. ದುಂಬುದ ಕ್ರಮೊನು ನಂಕ್ ಪಿರ ಕನರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು ಆಂಡಾ ಪುರ್ಸೊತು ಏರೆಡಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ನಂಕ್ ಪೂರಾ ಬೇಲೆಲಾ ಬೇಗೊಡೇ ಅವೊಡು, ಪಕ್ಕ ಆವೋಡು ಆತೇ. ಆ ಸಾಲ್‌ಡ ಯಾನ್ಲಾ ಉಲ್ಲೇ. ಎನ್ನಂಚಿನ ಸಾರ ಸಾರ ಜನಕುಲು ಉಲ್ಲೆರ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಆಸೆ ಉಂಡು ಕಲ್ಪುನ ಉಮೇದ್ ಉಂಡು ಕಲ್ಪಾವೊಡಾಯಿನ ಹಿರಿಯೆರ್ ಬೋಡು. ಕುಡ ಕೆಲವೆರೆಗ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಬೊಡ್ಚಿ ಆಂಡಾ ಅಂಚಿನಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಕಲ್ಪಾವುನಕುಲು ತಿದ್ದುನಕುಲು ಬೋಡು. ಇಜ್ಜಿಂಡಾ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಗು ನರಮಾನಿ ಬದ್‌ಕ್ ಸೂತ್ರ ಕಡಿದಿ ಗಾಳಿ ಪಟದಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ಸತ್ಯ.

ಬದ್ಕ್ಯೆರೆ ಬುಡ್ಲೆ

ಅಗ್ರಾಳ ನಾರಾಯಣ ರೈ

ಬದ್ಕಡ್ ಸರ್ವೆರ್ಲ ಬದ್ಕಡ್ ಸಮೊಪಾಲ್ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿರ್ಣಯೊ
ಅಪ್ಪೆ ಉಡಲ್ ಬೇನೆ ಅವು ಬದ್ಕ್ಯೆರೆ ಬುಡ್ಲೆ ಬದ್ಕ್ಯೆರೆ ಬುಡ್ಲೆ ॥ಪ॥

ಪ್ರಕೃತಿದಪ್ಪೆ ಮುನಿಯಲ್‌ಂದೆನ್ನಡೆ ಎನ್ನಡೆ
ಆಲೆ ಉಡಲ್ ಕಡಲ್‌ದ್ದಲ ಮಲ್ಲ ಮಾ ಮಲ್ಲೆ
ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಜೀವೊಲೆನ್ ತಾಂಕುನಾ ಅಪ್ಪೆ
ಸಾಟಿ ಇದ್ದಿ ಆಲೆ ನಿರ್ಣಯೊ ಅಂದೊ ಅತ್ತೊ ಎನ್ನಿಯೊಂದೆ ಪೋಲೆ

ಎನ್ನಿನಾಡೆ ಇಸಯೊ ಗಂಟ್ ಬಿಚ್ಚಾವರೆ ಬಲ್ಲಿ ಕಾಂಡಿಪ್ಪ ಬಲ್ಲಿ
ಪೊರ್ತು ಪೊರ್ತು ಸರ್ವ ಜೂವೊಲೆಗ್ ಸಮೊಪಾಲ್ ಕೊರ್‌ಪ್ಪಾಲ್
ಲೋಪೊ ಆಂಡ ಓಲು ತೋಜ್ಡ್ ಬರು ಕಾಳೆಂಕ್
ಜೀವಿಗ್ ಸೊರ್ಕಾಂಡ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಉಂತಾವಲ್ ಅಪ್ಪೆ ।

ಮಾಂತ ಕೊರಿ ಮಾನ್ಯೆ ಜೀವರಾಸಿಡ್ ಎಂಚೇತ್ ಪೊರ್ಲು
ತನ್ನವು ಎನ್ನುವ ಪಣ್‌ಪ್ಪುನಾ ಕೆಸರ್ ನೀರ್ಡ್ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲಾವೆ
ಬದುಕ್ಕೊಡು ಬದ್ಕ್ಯೆರೆ ಬುಡ್ಲೆ ಮಾಂತೆರ್ಲ ಒಂಜೇ
ಮರತ ಪುರಿ ಮರಕ್ಕೆ ನಾಸೊಗು ಮೂಲೊ ಅತ್ತೆ ।

ಬೆನಡ್ ಬೆಂದ್ ತಿನಡ್ ಮಚ್ಚರೊ ದಾಯೆ
ಕತ್ತಿದಾ ಪುಡಿ ಮರ, ಕುಡರಿದಾ ಕಡೆ ಮರ ಪೆಟ್ಟ್ ಏರೆಗ್
ಮಾನ್ಯೆ ಮಾನವತಾವಾದಿಯಾದ್ ಬುಳೆಂಡ ಏತೆಡ್ಡೆ
ಮಚ್ಚರೊ, ಕನಿಕರೊದಾಂತೆ ಬುಳೆದ್ ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಆಂಡ ಎಂಚ ।

ಮಾದುನ ಎರುಕ್ಕು ನೋಪಡೆ ಬೆನ್ಪುನಾಯಗ್ ಬೇನೆ ಬೊಡ್ಚಿ
ಒರಿಯನೊರಿ ತಾಂಟದ್ ಪೊರ್ಲು ತೂವುಡೆ ಬೋಡ್ಚಿ ಬೋಡ್ಚಿ
ತಾರಿ ಭೂಮಿಡ್ ಮೂಜಿ ಬುಳೆ ಒಂಜೆ ಮಜಲ್ಡ್
ಅಕ್ಕ ಅಕ್ಕಾಂದ್ ಕೊಕ್ಕೆ ಪಾಡಡೆ ಎನ್ನಿಲೆ ಓವು ಬೋಡ್ಚಿ ।

ತಂಪು ಜಾಸ್ತಿ ಆನಗ ಸೂತ ಆಶ್ರಯೊ ಬೋಡು
ಸೂ ಎಚ್ಚಾನಗ ತಂಪು ತಂಪು ಬೋಡು
ಮಾನ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಎದ್ದೆ ಆನಗ ಮನಸ್ ಬೇನೆ ಆಪುನಾತ್ ಮಚ್ಚರ
ಒಂಜಿ ಪಾವು ಅರಿ ಬಡವುಗು ನಟ್‌ನಗ ಎಂಕ್ ಬಾರಿ ತೆರಿಕೆದೆಚ್ಚರೊ ।

ಕಥೆ

ಪಾಲ್

ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ

'ಇಲ್ಲಲ್ ಪಾಲಾಪುಂಡುಗೆ, ಯಾನ್ ಪೋದು ಬರ್ಪೆ' ಇಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಕೇನೊನೆರೆ ಪುರುಸೊತ್ತುಲಾ ದಾಂತಿಲೆಕ್ಕ ಸೀದಾ ಜಾಲ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಕಾರ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲೊಂದು ಪೋಯಿನ ಕಂಡನ್ಯನಿ ತೂದು ರಮಾಗ್ ಬೊಡ್ಚಿಲ್ ಆಂಡ್. ಕಂಡನ್ಯನ ಈ ಸೊಭಾವ ಅಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಆಚಿರ ಕೊರ್‌ಂಡ್. ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆನ್ ಎದುರು ಪಾಡೊಂದು ಮದ್ಮೆ ಆತಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಲೆನ ಕಂಡನ್ಯಗ್ ಆಯದ ಇಲ್ಲದ ಬಾಕಿಲ್ ಮುಚ್ಚಿದೇ ಪೋತ್‌ಂಡ್ ರಮಾನ ಕಂಡನ್ಯನ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಮಲ್ಲ ಮಡಿ–ಮೈಲಿಗೆದಕುಲು, ಜಾತಿಗೀತಿಡ್ ಮಸ್ತ್ ನಂಬಿಕೆ ದೀವೊಂದು ಅವೆನ್ ಬುಳೆಪಾವುನಕುಲು. ಅಂಚಾದೇ ಮಗೆ ಪರಜಾತಿದ ಪೊಣ್ಣನ್ ಮದ್ಮೆ ಆತಿನವು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಸಹಿಸ್ಯೆರೆ ತೀರಂದಿನ ಸಂಗತಿ ಆಂಡ್. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಒರಿ ಮಗೆ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಇಜ್ಜೇಂದೇ ಪನೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

ಮಿಥುನ್– ರಮಾನ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಸುಮಾರ್ 10 ವರ್ಸ ಕರಿದ್‌ಂಡ್. ಈತ್ ಪೊರ್ತುಡು ಮಿಥುನ್‌ನ ಇಲ್ಲಲ್ ಏತೇತೋ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆಲು, ಲೇಸುಲು ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಲೇಸ್‌ಗ್ಲಾ ಮಿಥುನುಗು ಹೇಳಿಕೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಮಿಥುನ್ ಪನ್ಪಿ ಒರಿ ಮಗೆ, ಒಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಿನಾಯೆ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಇಜ್ಜೀಂದೇ ಆಯನ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಯೆ ಮಲ್ಲ ಪಿಟ್ಬಾಸಿ, ಸರಿಯಾದ್ ಬಂಜಿಗ್ ತಿನಯೆ, ಕಾಸ್ ಪಂಡ ಉಂತಿನಲ್ತ್ ಜೀವ ಬುಡುವೆ...ಇಂಚ ಪೂರ ಅಕಲು ಪನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. 'ಬರಂದೆ ಓಡೆಗ್ ಪೋವೆ? ಇಲ್ಲ್, ಬದ್ಕ್ ಪಾಲಾಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿ ತೆರಿಂಡ ಯಾವು, ಓಲಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಪಾರ್ದ್ ಬರ್ಪೆ. ಅದಗ ಯಾನ್‌ಲಾ ತೊರ್ತು ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡುವೆ. ಇಲ್ಲದ ಪುದೆ ತುಂಬೆರೆ ತೀರಂದಿನಾಯಗ್ ಎಂಚಿನ ಪಾಲ್? ಅಮ್ಮಗ್ ಮಗೆ ಆಂಡ ಪಾಲ್ ಕೊರೊಡೂಂದೇ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ಯಾನ್ ಆಯನ ಕೈಕಾರ್ ಪೊಲಿತ್ತ್‌ದ್ ಮೂಲೆಗ್ ಪಾಡುವೆ. ಆಯೆ ಪಾಲ್ ಬೋಡೂಂದಾಂಡ ಕೋರ್ಟುಗು ಪೋವಡ್. ಏರೆನೋ ದೇವಲೋಕೊದ ಸುಂದರಿನ್ ಕಟೊಂದೆತ್ತಾ. ಅಲೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಪೋದ್ ಪಾಲ್ ಕೇನಡ್ ಇಂಚ ಮಿಥುನ್‌ನ ಮೆಗ್ಯೆ, ಊರಿಡೀ ಎಲ್ಯ ರೌಡೀಂದೇ ಪುದರ್ ಪಡೆದಿತ ಅರವಿಂದೆ ಪನೊಂದಿತ್ತೆ. ಈ ಪಾತೆರ ಇತ್ತೆ ರಮಾಗ್ ನೆನಪಾಂಡ್. ಅಲೆನ ಕೆಬಿಟ್ ಕುಡಲ ಕುಡಲ ಅವ್ವೇ ಪಾತೆರ ಕೇನೊಂತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಿತ್ತಿನವುಲು ಇತ್ತೆ ಮೇರ್ ದಾಯೆ ಅಡೆಗ್ ಪೋವೊಡು. ಅವುಲು ದಾದ ಪೂರ ಆಪುಂಡಾ ದಾನ್ನ, ಅರವಿಂದೆ ಮೇರೆನ ಮೈಕ್ ಬೂರೆರೆ ಬರ್ಪೆನಾ ದಾನ್ನ...ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಾರಸಾರ ಅಲಚನೆಲು ರಮಾನ ತರೆ ತಿನೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಲ್ ಎತೆ ಪತ್ತೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಲ್.

ಮಿಥುನುನು ಆಯನ ಇಲ್ಲಲ್, ಊರುಡು ಮಾತೆರ್ಲ ಪಿಟ್ಬಾಸೀಂದೇ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಆಯೆ ಒಂಜಿ ರುಯಿ ಪೀಂಕವುನಾಯೆ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ಆಯನ್ ಮದ್ಮೆ ಆತಿನ ರಮಾ ಮಾತ್ರ ಆ ಪಾತೆರೊನು ಒತೊಂಜಲ್. ಏರ್ ಎಂಚನೇ ಪನಡ್, ಎನ್ನ ಕಂಡನಿ ಎಂಚಾಂದ್ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡೂಂದು ಪನ್ಪಲ್. ಆಂಡಲಾ ಊರುದಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲ ಪಿಟ್ಬಾಸೀಂದ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ ರಮಾಗ್ ಬೇಜಾರ್ ಆವಂದುಪ್ಪುವಾ. ಅವೆನ್ ಕೇಂದ್ ಕೇಂದ್ ಅಲೆನ ತರೆ ಹಾಳಾತ್‌ಂಡ್, ಅಲೆಗ್ ಬೇಜಾರ್ ಪತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಆಲ್ ಏತೋ

ಸರ್ತಿ ಕಂಡನ್ಯಡ ಪನ್ತಲ್ – ಈರ್ ಪಿಟ್ಪಾಸಿ ಅತ್ತ್ಂದ್ ಈ ಊರುಗು ತೋಜಾವೊಡು. ಈರ್ನ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ತೋಜಾವೊಡು. ಅಕುಲು ಎನ್ನ್‌ದಿಲೆಕ್ಕ ಈರತ್ತ್ಂದ್ ತೋಜಾವೊಡು. ಅಯಿಕ್ಕಾದ್ ಈರ್ ಇಲ್ಲದ ಪಾಲ್‌ದ ವಿಷಯೊಗು ಪೋವೆರೆನೇ ಬಲ್ಲಿ. ಅಲ್ತ್ ಪಾಲ್‌ದ ರೂಪೊಡು ದಾಲ ಕನವೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ನಮಕ್ ಆ ಪಾಲ್‌ದ ಅಗತ್ಯ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜೀಂದ್. ಆಂಡ ನೇಕ್ ಮಿಥುನ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಜವಾಬು ಕೊರುದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಬೊಕ್ಕಲಾ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದಾನಗ ಪನೊಂದಿತ್ತೆ – ಯಾನ್ಲಾ ಅವ್ವೇ ಅಮ್ಮನ ಮಗೆ, ಅವ್ವೇ ಇಲ್ಲದ ಒರಿ ಮಗೆ. ಅಲ್ತ ಭೂಮಿಡ್ ಎನ್ನ ಬೆಗರ್ಲಾ ಉಂಡು. ಆ ಭೂಮಿ ಆತ್ ಎಡ್ಡೆ ಆವೆರೆ ಯಾನ್ಲಾ ಏತೋ ಬೆಂದೆ. ಯಾನ್ ನಿನನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಯಿ ಬೆರಿಕ್ಕೇ ಅಲ್ತ್ ಸಂಬಂಧ ಮುಗಿಪೆರೆ ಆಪುಂಡಾ? ನಿನ್ನ ಎನ್ನ ಮದ್ಮೆದ ವಿಷಯೊ ದುಂಬು ದೀದ್ ಪಾಲ್ ಕೊರೆರೆ ಆಪುಜೀಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಹಕ್ಕ್ ಏರೆಗ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಅರವಿಂದ ಬಿರ್ಸಾತಿಗೆ ತೋಜಾಂಡ, ಪೋತ್ಸಾಹ ಕತ್ತಿಗೆ ತೋಜಾವೆರೆ ಬತ್ತೆಂಡ ಎಂಕ್‌ಲಾ ತೋಜಾವೆರೆ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಎಂಕ್‌ಲಾ ಕೆಲವು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಉಂಡು. ಯಾನ್ ನಿನನ್ ಮದ್ಮೆ ಆತೆಂದ್ ಆ ಪುದೆನ್ ತಿರ್ತ್ ಪಾಡೆರೆ ಆಪುಜಿ. ಒಯಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಅವು ಪೂರ ಇತ್ತೆ ದಾಯೆ? ಪಾಲ್‌ದ ವಿಷಯ ಬನ್ನಗತ್ತ, ಅಪಗ ಪಾತೆರ್ಗ... ಇಂಚನೇ ಪನೊಂದಿತ್ತೆ. ಎಂಕ್ ಆ ಇಲ್ಲದ ಪಾಲ್ ಬೊಡ್ಚೀಂದ್ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಆಯನ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಪನ್ಪಾವೆರೆ ರಮಾನ್‌ಗ್ ತೀರೆರೆನೇ ತೀರ್‌ಜಿ. ಅಯಿಕ್ ಬೋಡಾದ್ ಆಲ್ ಪಾಡ್ದಿನ ಕಣನೀರ್ ಈತೇಂದ್ ಪನೆರೆ ತೀರಂದ್. ಆಂಡ ಒವುಲಾ ಪ್ರೇಜನದಾಂತೆ ಪೋಂಡು. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಅಲೆನ್ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬತ್ತಿನ ಮಿಥುನ್, ಇತ್ತೆ ದಾಯೆ ಪಾತೆರುವ, ಇತ್ತೆ ದಾಯೆ ಪಾಲ್‌ದ ವಿಷಯ. ದಾನೆ ಎಲ್ಲೆ–ಎಲ್ಲಂಜಿ ಪಾಲಾಪುಂಡಾ...ಇಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಾವೊಂದಿತ್ತೆ.

ಇತ್ತೆ ಅಲೆಗ್ ಕಂಡನ್ಯನ ಸೊಭಾವೊದ ಮಿತ್ತ್ ಒಂತೆ ಸಂಸಯ ಮೂಡ್ಯೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಊರುದಕುಲು ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಸತ್ಯ ಆದುಪ್ಪು, ಎನ್ನ ಕಂಡನಿ ಪಿಟ್ಪಾಸಿ ಆದುಪ್ಪು, ಅರೆಗ್ ಕಾಸ್‌ದ ಮಿತ್ ಮಲ್ಲ ಮೋಕೆ ಉಂಡು, ಇಡೆಮುಟ್ಟ ಆರ್ ತೋಜಾದಿನಿ ಪೂರ ಕಪಟ ಸೊಭಾವೊ ಆದುಪ್ಪು...ಇಂಚ ಅಲ್ನ ಮನಸ್ಸ್ ಪನೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ಲಂಡ್. ಮನ್ಸಸ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ಬೇನೆ ಆಂಡ್, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಒಂತೆ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಸುರು ಆಂಡ್. ಪಾಲ್ ಕೇನೆರೆ ಪೋತಿನ ಎನ್ನ ಕಂಡನ್ಯನ್ ಅರ್ನ ಇಲ್ಲದಕುಲು ದಾನೆ ಮಲ್ಪುವೆರಾ ದಾನ್ನ? ಅರವಿಂದ ಪೆಟ್‌ಟ್ ಬರ್ಪೆನಾ ದಾನ್ನ? ಆಯನೊಟ್ಟುಗು ಮೇರೆಗ್ ಪುರೆಡ್ಯೆರೆ ತೀರುವಾ? ಅವುಲು ಮೊಕುಲೆನ್ ತಡೆತ್‌ದ್ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ಪುನಕುಲು ಏರಾಂಡಲಾ ಉಪ್ಪೆರಾ? ಅಯಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಮೇರೆಗ್ ಅಲ್ತ್ ಪಾಲ್‌ಂದ್ ಏತ್ ಮಲ್ಲ ಗಂಟ್ ತಿಕ್ಕು? ಮೇರೆಗ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಆಸೆ ದಾಯೆಗಪ್ಪಾ? ಇತ್ತೆ ವಾ ಸಮಸ್ಯೆಲಾ ದಾಂತೆ ಸಂತೋಸೊಡು ಬದುಕೊಂದುಲ್ಲ. ಅಂಚಿಪ್ಪುನಗ ಪೊಸ ಸಮಸ್ಯೆ ದಾಯೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್? ಪಾಲ್‌ದ ವಿಷಯೊಡು ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೊಲೀಸ್, ಕೋರ್ಟುಂದು ದಾಯೆ ಸುತ್ತೊಡು... ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಾರ ಸಾರ ಪ್ರಶ್ನೆಲು ರಮಾನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಮೂಡೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಒಂಜೆಕ್ಲಾ ಉತ್ತರ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತಿಜಿ.

ಕಂಡನ್ಯನ ಮಿತ್ತ್ ರಮಾಗ್ ಬೇಜಾರ್ ಮೂಡೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಆರ್ ಎನಡ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಪಂತುವೆರೆಂಡ, ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಕೇಂದುವೆರ್‌ಂಡ ಎಂಚಾಂಡಲ ಮಲ್‌ದ್ ತಡೆತುದುವೆ. ಆಂಡ ಅಯಿಕ್ ಅವಕಾಶನೇ ಕೊರ್ಜೆರತ್ತಾ. ಎನ್ನ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಕೇನಂದೆಲಾ ಕಾರ್ ಮಿತರ್ದ್ ಪೋಯೆರತ್ತಾ? ಬೋಡುಂದೇ ಎನಡ ಪಂಡಿನ ನಾಟಕ ಮಲ್ತೆರಾ?

ಪಾಲ್‌ದ ವಿಷಯ, ಅಡೆಗ್ ಪೋಪಿನ ವಿಷಯ ಕೋಡೆ ಇರ್‍ಲ್ ಎನಡ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಯಾನ್ ತಡೆಪುವೆ, ಅಡೆಗ್ ಪೋವೆರೆ ಬುಡ್ಪುಜಿ ಪಂಡ್ದ್ ಇಂಚ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತೆರತ್ತಾ? ಎನ್ನ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಕೇನುನ ತಾಳ್ಮೆಲಾ ಅರೆಗ್‌ದಾಂತೆ ಪೋಂಡತ್ತಾ? ಅರೆಗ್ ಊರುದಕುಲು ದೀತಿನ ಪಿಟ್ಪಾಸಿ ಪನ್ಪಿ ಅಡ್ಡಪುದರ್‌ದ ಲೆಕ್ಕನೇ ನಡತೊಂದುಲ್ಲೆರತ್ತಾ? ಆ ಪಾತೆರೊನು ನಿಜ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರತ್ತಾ? ನನ ಮೇರೆನೊಟ್ಟುಗು ನೆಮ್ಮದಿಡ್ ಬದುಕ್ಕನೇಂಡಲಾ ಎಂಚ? ಪಾಲ್‌ದ ವಿಷಯೊಡು ಲಡಾಯಿ ಆದ್, ನನ ದುಂಬುದ ದಿನೊಕ್ಕುಲು ಪೂರ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಕರಿದ್ ಪೋವೊಡಾದ್ ಬರ್ಪುಂಡಾ? ಇಂಚ ಅಲಚನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಕಣನೀರ್ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತಲ್ ರಮಾ.

....

ಇಲ್ಲಲ್ ಪಿದಾಡ್ದಿನ ಮಿಥುನ್‌ನ ಮನಸ್‌ದುಲಾಯಿ ಮಲ್ಲ ಸುಳಿಗಾಳಿ ಲಕ್ಕ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎನನ್ ತೂದಾನಗ ಇಲ್ಲದಕುಲು ದಾನೆ ಪನುವೆರ್? ಪಾತೆರ್ಪುವೆರಾ? ಉಲಾಯಿ ಲೆಪ್ಪೆರಾ–ಉಲಾಯಿ ಪೊಗ್ಗೆರೆ ಬುಡುವೆರಾ? ಪೊಪ್ಪಮ್ಮ ಪಾತೆರುವೆರಾ, ಮೆಗ್ಯೆ ಮೋನೆ ತೂವೆನಾ, ಅಕ್ಕ–ಭಾವೆರ್ನಕುಲು ಮಕ್ಕಾರ್ ಮಲ್ಪೆರಾ... ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಲು ತರಿಗಿಡ ಸುತ್ತೊಂದಿಂತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ನೇತ ನಡುಟು ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಸಂತೋಸೊಲಾ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪುಟ್ಟು ಬಳತ್ತಿನ ಇಲ್ಲಗ್ ಸುಮಾರ್ 10 ವರ್ಸೊಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಡೆಗ್ ಪೋಪಿನಿ ಉಂದುವೇ ಸುರು. ಎನಡ ಅಕುಲು ಪಾತೆರುವೆರಾ, ಬುಡ್ಪೆರಾ ಅವು ಬೇತೆ ವಿಷಯ. ಆ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಮುಟ್ಟ್‌ಂಡ ಯಾವು, ಅಲ್ತ ಗಾಳಿನ್ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತಾ‌ಂಡಲಾ ಸರ್ತ್ರದುಲಾಯಿ ಒಯಿತೊಂಡ ಯಾವು. ಪಿದಾಯಿ ಉಂತೂಂದು ಪನ್ಪಿನ ಧೈರ್ಯ ಏರ್ಲಾ ತೋಜಾವಯೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್‌ಂದಾಂಡಲಾ ಅಮ್ಮಾಂಡಲಾ ಉಲಾಯಿ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಜೆಲ್ ಕೊರಂದುಪ್ಪಯೆರ್. ಪೊಪ್ಪಾಂಡಲಾ ಎಂಚ ಉಲ್ಲ ಮಗಾ ಪಂದ್ ಕೇನಂದುಪ್ಪಯೆರ್. ನೇತ ಬೆರಿಕೇ ಆಯನ ಉಳಮನಸ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ್ – ಅವ್ವೇ ಅಮ್ಮ ಅತ್ತಾ ಮಿಥುನ್ ನಿನನ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡಿಯೆರ್ ಕಾರಣ? ಅವ್ವೇ ಪೊಪ್ಪ ಅತ್ತಾ ಈ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಯಾನ್ ಕುಲ್ಲುಜೇಂದ್ ಪನ್ತಿನ್? ಅಂದ. ಅವು ಪೂರ ಅಂದ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಅತ್ತತ್ತಾ? ದುಂಬು, ಆ ಪೊರ್ತು ಅಂಚ ಇತ್ತಂಡ್. ಆ ದಿನೊಕ್ಕುಲಾ ಇತ್ತೆದ ಪೊರ್ತುಗುಲಾ ಮಸ್ತ್ ಪರಾಕ್ ಉಂಡು. ಆನಿದ ಕೋಪ ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಒರಿದುಪ್ಪಂದ್. ಯಾನ್ ಆತ್ ಮಲ್ಲ ತಪ್ಪು ದಾಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಜತ್ತಾ? ಇತ್ತೆ ಯಾನ್ ದೂರ ಉಂತುಂಡ, ಮೆಗ್ಯೆ ಅರವಿಂದಗ್ ಪೋಡಿದ್ ದೂರ ಉಂತುದೇಂದ್ ಊರುದಕುಲು ಪನಯೆರಾ? ಖಂಡಿತ. ಅಂಚಾದ್ ಯಾನ್ ಇನಿ ಪೋವೊಡೆ. ಪಾಲ್ ಆಪಿನ ಪೊರ್ತುಡು ಅವುಲು ಉಪ್ಪೊಡೆ. ಯಾನ್‌ಲ ಒರಿ ಮಗೆ ಪನ್ಪೆ ಮೋಕೆ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆಡ, ಅಮ್ಮಡ ಕೊಡಿಪಂದುಪ್ಪಂದ್. ಅಂಚಿತ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸೊಡೇ ಆಯೆ ಕಾರ್‌ನ್ ದುಂಬು ಕೊನೊವೊಂದೇ ಇತ್ತೆ.

....

ದಾನೆ ದಾನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ರಮಾನ ಮನಸ್ ಸರಿಯಾಯಿಜಿ, ಸಮಾಧಾನ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿ. ಅಲೆಗ್ ಮಿಥುನುನ ಮಿತ್ತ್ ಮಲ್ಲ ಗುಡ್ಡೆದಾತ್ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎನ್ನ ಪಾತೆರೊಗು ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರಯೆರ್, ತಪ್ಪು ಸಾದಿಡ್ ನಡಪಯೆರ್... ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಂಬಿಕೆ ಪೂರ ಒಂತೊಂತೇ ಕರವೊಂದೇ ಪೋಂಡು. ಎಲ್ಲೆದಾನಿ ಆರ್ ಕಾಸ್‌ದ ಆಸೆಗ್ ಬೂರ್ದು ಬೊಡೆದಿ–ಜೋಕುಲೆನ್ಲಾ ಮೂಲೆಗ್ ಪಾಡಯೆರ್ ಪಂಡ್ದ್ ನಂಬುನೇಂಡಲಾ ಎಂಚ?

ಇಂಚಿತ್ತಿನಾರ್ ಎನ್ನ ಕಂಡನೀಂದ್ ಯಾನ್ ಇಡೆಮುಟ್ಟ ಎನ್ನಿದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಇಂಚಿನಾರ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತಾತುಂಡ ಖಂಡಿತವಾದ್ಲಾ ಯಾನ್ ಇಲ್ಲದಕುಲೆನ್ ಎದುರು ಪಾಡ್‌ದ್ ಮೇರೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಆವೆರೆನೇ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಮೇರೆನೊಟ್ಟುಗು ನನ ಒರಿದಿನ ಜೀವನೊನು ಕಳೆಪುನ ಎಂಚ? ಅಂಚಾಂದ್ ಕಂಡನಿ ಪನ್ಪಿ ಸಂಬಂಧೊನು ಕಳೆವೆರೆ ಆಪುಂಡಾ? ಎನ್ನ ಸುಕೊಕ್ಕು ಅತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಜೋಕುಲೆಗ್ ಬೋಡಾದಾಂಡಲಾ ಆರೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಇಡೆಗ್ ಪಿರ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪು ದೇವೆರೇ.

ಪೊರ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಪಿಜಿರ್ದ್ ಬಯ್ಯ ಆವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಲ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ವನಸ್ ಕೊರ್ತಲತ್ತಂದೆ ತಾನ್ ಮಲ್ಡ್‌ಜಲ್. ಕಂಡನ್ಯನ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಅಲೆಗ್ ಬಡವು ಗೊತ್ತೇ ಆಯಿಜಿ. ಕಂಡನ್ ವಾಪಸ್ ಬರಂದೆ ಮನಸ್‌ಗ್ ಸಮಾಧಾನೊನೇ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಪೊರ್ತುಡು ವನಸ್ ಎಂಚ ಸೇರೊಡು? ಫೋನ್ ಮಲ್ಪುಗಾಂದ್ ತೂಂಡ ಅವೆನ್ಲ ಸ್ವಿಚ್ ಆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಇಲ್ಲಗ್ ಮಲ್ಪುನ ಧೈರ ಅಲೆಡ ಇಜ್ಜಾಂಡ್.

ಬಯ್ಯ ಸುಮಾರ್ 5 ಗಂಟೆದ ಪೊರ್ತು. ಮಿಥುನ್‌ನ ಕಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ಡುಂತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಮಾಗ್ ಮಸ್ತ್ ಸಮಾಧಾನ ಆಂಡ್. ಪೋಯಿನ ಜೂವ ಪಿರ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಆಂಡ ಏಪಲದಂಚ ಜಾಲ್ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎದ್ಕೊಂಜಲ್. ಎನ್ನ ಪಾತೆರೊಗು ಬಿಲೆ ಕೊರಂದಿನಾರೆಗ್ ಯಾನ್ಲ ದಾಯೆ ಮಲ್ಲ ಬಿಲೆ ಕೊರೊಡು. ಬೊಡೆದಿ ಪಂಡ ಏಪಲ ಕಂಡನ್ಯನ ಗುಲಾಮೆದಿ ಆವೊಡೂಂದು ಇಜ್ಜತ್ತ್. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಕಾಲ ಏಪನೇ ಕರಿದ್ ಪೋತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚ ಆಲ್ ತೂದ್‌ಲಾ ತೂವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತೊಂದು ತನ್ನ ಪಾಡ್‌ಗ್ ಇತ್ತಲ್ ಇಲ್ಲದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದು.

ಬೊಡೆದಿ ದಾನೆ ಜಾಲ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಕಾರ್‌ದಾಡೆ ಬೈಜಲ್‌ಂದ್ ಮಿಥುನ್‌ಗ್ ಗೊತ್ತೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಮಲ್ಲ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ತ್‌ಜಲತ್ತ ಅವ್ವೇ ಮಲ್ಲ ಸಮಾಧಾನ. ಇಲ್ಲದ ಪಾಲ್ಗ್ ಯಾನ್ ಪೋತಿನವು ಅಲೆಗ್ ದಾಲ ಸಮಾಧಾನ ಆಪುಜೀಂದ್ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತೇ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಯಾನ್ ಕನತ್ತಿನ ಪಾಲ್ ಎಂಚಿನಾಂದ್ ತೂಂಡ ಅಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ ಮೋಕೆ ನನಲಾತ್ ಎಚ್ಚಾಪುಂಡತ್ತಂದೆ ಕಡಮೆ ಆವಂದ್. ಅಲೆಗ್ ಅಂಚಿತ್ತಿ ಆಚಿರ ಕೊರೊಡೂಂದೇ ಯಾನಿ ಇಂಚ ಗುಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದಿನ... ಇಂಚ ಮನಸ್‌ದುಲಾಯಿಡ್ ಪನೊಂದೇ 'ರಮಾ... ರಮಾ' ಪಂದ್ ಲೆತೊಂದೇ ಕಾರ್‌ದ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆ.

ಕಂಡನಿ ಎಂಚ ಉಲ್ಲೆರ್‌ಂದ್ ಉಲಯಿಡ್ದ್ ಕಂಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ರಮಾಗ್ ಪಿರಾವುದ ಸೀಟ್‌ಡ್ ಇರ್ವೆರ್ ಕುಲ್ದಿನ ತೋಜಿಂಡ್. ಏರಾದುಪ್ಪು... ಇಂಚ ಬಗ್ಗ್‌ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ತೂಯಲ್. ಒರ ಆಲೆಗ್ ನಂಬೆರೆನೇ ತೀರ್‌ಜಿ. ಕಣ್ಣ್ ಬಲೆ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡಾ ದಾನೇಂದ್, ಕಣ್ಣ್ ಉಜ್ಕಿದ್ ಕುಡೊರ ತೂಯಲ್. ಅಂದ್, ಅಕುಲೇ! ಮಾಮುಲ-ಮಾಮಿಲ! ದೇವೆರೇ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್ ಅಲೆಗ್. ಪಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆ ಇರ್ವೆರ್ ಪರಬೆರೆನ ಕಾರ್ಗ್ ಬೂರಿಲ್. ಉಂದೆನ್ ತೂದ್ ಮಿಥುನುಗ್ ಸಂತೋಸೊ ತಡೆವೆರೆ ತೀರ್‌ಜಿ.

'ರಮಾ ಉಂದು ಎನ್ನ ಪಾಲ್‌ದ ಸೊತ್ತು. ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ತೂವೊನುನವು ನಿನ್ನ ಬೇಲೆ. ಆ ಪುದೆನ್ ಯಾನ್ ನಿಕ್ಕ್ ಒಪ್ಪಿಸಾವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಅವುಲು ಸೇರ್ದಿನ ಮಾತೆರ್ಲ, ಪಂಡ ಎನ್ನೊಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಿನಕುಲು ಭೂಮಿದ ಪಾಲಗಾದ್ ಬೈದಿನಕುಲು. ಯಾನ್ ಮಾತ್ರ ಈ ಪಾಲ್‌ಗಾದ್ ಪೋತಿನಾಯೆ. ಮೊಕುಲೆನ್ ತೂವೊನೆರೆ ಏರ್ಲ ತಯಾರ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಳು ಒರಿಯೊರಿಯನ ಇಲ್ಲಲ್ ಕುಲ್ಲೊಡೂಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಆಪಿನೇಟ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಸರಿಯತ್ತ್, ಅಕುಲು ಎಂಕೇ ಬೋಡೂಂದು ಯಾನಿ ಹಟ ಕಟ್ಟಿಯೆ. ಅಕುಲುಲಾ

ಒತೊಂಡೆರ್. ಪೊಪ್ಪಮ್ಮ ಒತೊಂದಿನವು ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಸಂತೋಸಾಂಡ್. ಅಕುಲು ಒತೊಂದಿನೇಟ್ ಇಡೆ ಲೆತೊಂದು ಬೈದೆ. ಯಾನ್ ಪೋತುಜೇಂಡ ಅಕುಲು ಊರೂರು ತಿರ್ಗೊಂದು ಈ ಪ್ರಾಯದ ಕಾಲೊಡು ಬರೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚ ಆಪುಂಡೂಂದು ಎಂಕ್ ದುಂಬೇ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಾತೆರ್ಲ ಯಾನ್ ಪಿಟ್ಬಾಸೀಂದ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ನಿಜವಾಯಿನ ಪಿಟ್ಬಾಸಿ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ನಿನಡ ಗುಟುಲ್ಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಪಾಲ್ ಕನಯೆರೆ ಯಾನ್ ಪೋತಿನಿ. ನಿಕ್ಕ್ ಇಂಚ ಆಚಿರ ಕೊರೊಡೂಂದೇ ದುಂಬುಡ್ದಿಂಚಿ ಪಾಲ್‌ದ ವಿಷಯೊಡು ಯಾನ್ ನಿನಡ ಸರಿಯಾದ್ ಪಾತೆರಂದಿನಿ. ಮೊಕುಲೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಪಾಲ್ ನನ ದಾದ ಉಂಡೂಂದು ಪನ್ ರಮಾ'.

ಕಂಡನಿ ಪಂಡಿನೆನ್ ಪೂರ ಕೇಂದ್ ರಮಾಗ್ ಆಚಿರ ಆಂಡ್. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಗ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕಂಡನ್ಯನಿ ಯಾನ್ ಎಂಚನೋ ಎನ್ನ್‌ದಿತ್ತೆತ್ತಾ ಪಂಡ್ದ್ ಬೇಜಾರ್ ಮಲ್ತೊಂಡಲ್. ಮಾಮಿ–ಮಾಮುನು ಮೋಕೆಡ್ ಲೆತೊಂದು ಉಲಾಯಿ ಪೋಯಲ್. ಅಯಿನ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ಮಿಥುನುಗು ಸಂತೋಸೊ ತಡೆವೆರೆ ತೀರಂದೆ ನಾಲ್ ಪನಿ ಕಣನೀರ್ ಜತ್ತ್‌ಂಡ್

....

ಜವನೆರೆಂಕುಲು

ತುಳುನಾಡ ಜವನೆರೆಂಕುಲು
ಮೂಡಾಯಿ ಪಡ್ದಾಯಿ
ತೆಂಕಾಯಿ ಬಡಕಾಯಿ
ಪಚ್ಚೆ ಕುರಲ್‌ದ ನಡುಟು
ಮೆರೆವೊಂದು ಬರ್ಪಿ
ದುಂಬುದ ಜವನೆರೆಂಕುಲು...
ಆಟಿ–ಸೋಣ ಬರ್ಸ ಪರ್ಬ
ಪಿರಾಕ್‌ದ ಅಧ್ಯೆ–ಮರ್ದ್
ಕಾಡೆದ್ ಪರ್ಪಿ ದುಂಬುದ ಜವನೆರೆಂಕುಲು....
ಅಜ್ಜೆ–ಪಿಜ್ಜೆ ದೆತ್ತ್ ದೀತಿ
ಮುಟ್ಟಾಲೆದ ಸಿರಿ ತೂಲೆ ನಿಕುಲು....
ಕಾಂಡ ನೇಜಿ ದೆತ್ತ್
ನಡ್ಪಿನ ಕಲ್ಪುವ ಎಂಕುಲು
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊರ್ಲು
ಒರಿತ್ ಕೊರ್ಪಿ ಜವನೆರೆಂಕುಲು.....

ಜಾಹ್ನವಿ ಸಂತೋಷ್
ನಂದಳಿಕೆ

ಕಾಲದ ಪಿರಾವುಡು ಅಂಕ-ಆಯನ

ರವೀಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ಕುತ್ತೆತ್ತೂರು

ಅಂಕ-ಆಯನ, ಕೋಲ-ಬಲಿ, ಕಂಬುಲ-ಕೋರ್ದಟ್ಟ ಉಂದು ಮಾತಾ ತುಳುವೆರೆ ಉಸುಲುದೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ದುಂಡು. ಜನಮಾನದ ಭಯಭಕ್ತಿ, ಕುಸಾಲ್ ಗೊಬ್ಬುಲು ಕಾಲ ಕಾಲೊಗು ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಂದೇ ಬರೊಂದುಂಡು. 'ಕಾಲೊಗು ತಕ್ಕ ಕೋಲ' ಪನ್ಪಿನ ಗಾದೆ ಉಂಡು. ಈ ಗಾದೆ ಕೋಲೊಗುಂದು ಉದುಪನ ಆಂಡ್ ಪಂದ್ ಎನ್ನಿಯೆರೆ ಆವಂದ್. ಕೋಲ ಪಂಡ ನಡವಳಿಕೆ, ಕಾಲೊಗು ತಕ್ಕ ನಡವಳಿಕೆಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಈ ನಡವಳಿಕೆ ಮಾತಾ ಒಯ್ತ ಆಧಾರೊಡು ಬದಲಾವಣೆ ಆಪುಂಡು? ಪೊಸ ಪೊಸ ನಮುನೆದ ವಿಜ್ಞಾನದ ನಾಡ್‌ಪತ್ತಾಟಿಕೆ. ಪಿದಾಯಿ ದೇಸೊದ, ಪಿದಾಯಿ ಊರುದ ಪ್ರಭಾವ, ಸರಕಾರದ ನೀತಿ-ನಿಯಮ ಬೊಕ್ಕ ನಮ ಕಲ್ಪುನ, ನಮಕ್ಕ್ ಕಲ್ಪಾಯಿನ ವಿದ್ಯೆ. ಉಂದು ಮಾತಾ ನಮ್ಮ ಕೋಲ-ಬಲಿ, ಅಂಕ-ಆಯನ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಾತಾ ನಮ್ಮ ಆಚರಣೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರಭಾವ ಮಲ್ಪುಂಡು.

ದುಂಬುದ ಕಾಲ ಜನೊಕುಲು ಬೆರಿಬಗ್ಗಾದ್ ಬೆನ್ಪುನ ಕಾಲ, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲಾಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಬಡವೆ ಪನ್ಪುನ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಗ ಇತ್ತಿನ ಕಾಲ. ಅರಿಬಾರ್, ತಾರಾಯಿ, ಕಾಯಿಕಜಿಪ್ಪು ಇಂಚಿತ್ತಿನ, ಭೂಮಿಡ್ ಬುಲೆಯಿನ ಸೊತ್ತುಲೆಡ್ ಜನಕ್ಲೆನ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ ದೆರ್ತ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಕ ಆಯನ, ಗೌಜಿ, ಗಮ್ಮತ್‌ಡ್ ಇಂದೆತ್ತ ನಿರೆಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ಊರುಗು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ವರ್ಷಗೊಂಜಿ ಅಂಕ ಆಯನೊಲು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಅಂಕ ಆಯನ, ನೇಮೊಲೆಡ್ ಊರುದ ಮಿತ್ತ್ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮೊಕ್ಕುಲು ಮಾತಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನಲಾ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ಆನದ ಕಾಲದ ಆಡಳಿತದ ಅಧಿಕೃತ ಮುದ್ರೆಲಾ ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಮಾತಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಅರೆಸೆರ್ ಆತೆರ್. ಒರಿದಿನ ಗುತ್ತುದೊಟ್ಟುಗು ಅಳಿದಿನ ಗುತ್ತು-ಬರ್ಕೆ-ಇಲ್ಲ್ ಮಾತಾ ಪಣವುಡು ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದ. ದುಂಬುದ ಲೆಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಇಜ್ಜಿಡಲಾ ದುಂಬುದ ಕಾಲದ ಅಧಿಕಾರದ ಪತ್ತೆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ನೇಮ ನೆರಿತ್ ಸಂಪ್ರದಾಯಲು ಎಚ್ಚಿಗೆ ನಡತ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿ ಊರುಡು ನಾಲ್ಯೆನ್ ನಮೂನೆದ ಗರ್ದ್‌ಲ್ ನಡಪ್ಪುವ. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ಊರುದ ಜನಕ್ಲೆಗ್ ವರ್ಷೊಗೊಂಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಸಡಗರ ಮಾಯಿಕ ಆದ್ ಮಾತಾ ಮಾಮೂಲಿ ಆದ್ ಪೋವೊಂದುಂಡು.

ಸಂಕ್ರಾಂದಿ, ಅಮಾಸೆ, ಪೂವೆ, ಪುಣ್ಣಮೆ ಉಂದು ಮಾತಾ ದುಂಬುದ ಕಾಲದ ಕೋಲ ನೇಮದ ದಿನೊಕ್ಕುಲು. ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದ್ ಬೈದಿನ ಈ ದಿನೊಕ್ಕೆ ಕೋಲ, ನೇಮ, ಜಾತ್ರೆ, ಅಂಕ, ಆಯನ ಆವೊಡು. ಇತ್ತೆ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಅಳಿದ್ ಪೋಯಿನ ಜಾಗೆಲೆನ್ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕುಡ ನೇಮ, ಜಾತ್ರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುನಗ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊದ ಪಿರ್ಕಾರ ದಿನ ದೀಪಿನವು ತೋಜುಜಿ. ಕ್ಯಾಲಂಡರ್ ತೂದು ಒಲ್ಪ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣೊಡು ತಾರೀಕ್ ಉಂಡು ಪನ್ದ್ ತೂಪೆರ್. ಶನಿವಾರ, ಅಯ್ತಾರ ತಿಕ್ಕಂಡ ಅವೊಂಜಿ ಸೊರ್ಗ ತಿಕ್ಕಿಲೆಕ್ಕ. ಶನಿವಾರ, ಐಯ್ತಾರ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೈವಾದಿಗೆರ್ನ್ಕ್ಲೆಗ್ ಪುರ್ಸೊತ್ತೇ ಇಜ್ಜಿ.

ಜಾತ್ರೆದ ದಿನ ಕೈತಲ್ ಬನ್ನಗ ಊರುದ ಇಲ್ಲದಕ್ಲು ಮಾತಾ ಗುತ್ತುದಕ್ಲೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಕೋಲ ನೇಮದ ಕಲ ನಿರ್ಮಲ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಾತಾ ಕೆಲಸ, ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಊರುಗು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊರ್ಪಿನಕ್ಲು ಪಂದ ಇತ್ತೆರ್, ಕೋಲ, ನೇಮೊಗು ಏಲೆನ್ಮ ದಿನೊಕ್ಕು ದುಂಬೇ ದಿಡುಂಬೋರಿ, ಕೊಂಬು, ದೋಲು, ವಾದ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಾತಾ ಊರುಡು ಮಾತಾ ಇಲ್ಲೊಲೆಗ್ ಸುತ್ತಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಊರುದ ಪರ್ಬ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂದ್ ಸಾರೊಂದಿತ್ತ್. ಜನಕ್ಲು ಅಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್ ಮಾತಾ ನಿರ್ಮಲ ಮಲ್ತ್, ಇಲ್ಲದೆದುರು ದೊಂಪ ಲಕ್ಕಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸಾದಿ, ಬೀದಿ ಮಾತಾ ಸರಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನೇಮದಡೆ ಪೋಪಿನ ಜನಮಾನಿಲು ನಡಪ್ಯೆರೆಗ್ ಪೊರ್ಲಾಪಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಇತ್ತೆ ಜನಕ್ಲೆಗ್ ಪುರ್ಸೊತ್ತು ಇಜ್ಜಿ ಅಂಚಾದ್ ನೇಮ, ಕೋಲದ ಕಲ ನಿರ್ಮಲ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕಂತ್ರಾಟ್ ಕೊರ್ಪೆರ್, ಬಿಜಾಪುರ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಊರ್ದ ಜನಕ್ಲು ಅಂಕ ಆಯನದ ಅಂಗನೊಡು ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಸಾದಿ, ಬೀದಿ ಸರಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಂಚಾಯತ್ ಮೆಂಬರ್‌ಗ್ ಗರಾಯ ಗಂಟ್ಲೆ ಪಾಡುನ ತೋಜುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಸಾದಿ ಕಮ್ಮಿ ಆದ್ 'ರೋಡು' ಆದ್ ಪೋತುಂಡು.

ಇತ್ತೆ ಕೋಲ, ನೇಮ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪತ್ತೆರ್ನ ಸಮಿತಿ ಎಚ್ಚಿನ ಕೋಡಿಡ್ ತೋಜಿದ್‌ಬರ್ಪುಂಡು. ಮಲ್ಲ, ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದಕ್ಲು ಪ್ರಸಾದ ಪತ್ಯೆರೆ, ಮರ್ಯಾದಿ ಗೆತೊನೆರೆ ಮಾತ್ರ. ಊರುಗು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮ ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್, ದುಂಬು ಪುಂಡಿ ಅರಿ, ಕಾಯಿಕಜಿಪ್ಪು ನೇಮ, ಕೋಲ ನಡಪ್ಪುನಡೆ ಕನತ್ತ್‌ಕರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿ ಪತ್ತ್ ಜವನ್ಯೆರ್ ಕೈಯಿಟ್ ನೇಮದ ಕಾಕಜಿ, ರಸೀದಿ ಬೂಕು ಪತ್ತೊಂದು ಊರುಗೇ ಜಪ್ಪುವೆರ್. ಊರುದ ಪೇಂಟೆ ಜಾಗೆಡ್ ಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾನರ್ ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತುಂಡು, ಟಿವಿಲೆಡ್ ನೇಮ ಉಂಡುಂದು ಅಕ್ಷರ ಬಲಿಪೆರೆ ಸುರುವಾಪುಂಡು. ಪೇಪರ್ಡ್ ಲೆಪ್ಪೋಲೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲದಾಯೆ, ಬಂಡಸಾಲೆದಾಯೆ, ಹೊಟೇಲ್‌ದಾಯೆ, ಮಲ್ಲ ಭೂಮಿದಾಯೆ ಪನ್ಪಿನ ಮಾನಾದಿಗೆ ಕೆಲವರೆಗ್ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ. ಕಾಲ ಬದಲಾಯಿಲೆಕ್ಕನೇ ಹೊಟೇಲ್‌ದಾಯೆ, ಬ್ಯಾರದಾಯಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಂಬಾಯಿದಾಗ್ ಮರ್ಯಾದೆ ಸಂದೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ ಇತ್ತೆ ಬಿಯರ್ ಬಾರ್‌ದಾಯೆ, ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಬಾರ್‌ದಾಯೆ, ದುಬಾಯಿದಾಯೆ, ಅಮೆರಿಕದಾಯೆ, ಲಂಡನ್‌ದಾಯೆ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಾಯೆ ಪನ್ಪಿನವು ಮಲ್ಲ ಮರ್ಯಾದೆದ ಪುದರಾತ್‌ಂಡ್. ಅಂಕ ಆಯನದ ಲೆಪ್ಪೋಲೆಡ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕ್ಲೆನ ಪುದರ್ ಮಾತಾ ದುಂಬುದ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್ ಉಂತುದುಂಡು. ಪಣವುಗು ದಾಲಾ ತೊಂದರೆ ಬರಂದೆ ನೇಮದ ದಿನ ಗುಂಡ, ಗೋಪುರೊಲು ಸುಣ್ಣ, ಬಣ್ಣೊಡು ರೈಸೊಂದು ರಾತ್ರೆ ಆನಗ ಮಿನಿಯೇಚರ್ಡ್ ಮಿನ್ಕರೆ ಸುರುಮಲ್ಪುವ. ಬಲಿ ಪಿದಾಡ್ನಗ, ಗಗ್ಗರ ದೀನಗ, ತೇರ್, ಬಂಡಿ ಒಯ್ಪುನಗ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಬೆಡಿ ಮರ್ದ್‌ಲು ಬಾನೊನು ಬೊಳ್ಪು ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ,

ಮಾಲೆ ಪಟಾಕಿದ ಅಬ್ಬರ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕದೊನಿದ ಮರ್ಯಾದಿಗ್ ಮಾತ್ರ ಕುಂದು ಬೈದ್‌ಜಿ.

ಅಂಕ ಆಯನ ಬರ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ದಿನೊಕ್ಕು ದುಂಬೇ ಕಾಜಿದ ಕನ್ನಡೆರ್ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೆಟಿಗೆ ಪತೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಲು ಪೆಟಿಗೆ ಬುಡ್ಪಾದ್ ರಂಗ್ ರಂಗ್‌ದ ಕಾಜಿಲೆನ್ ಬುಡ್ಪಾದ್‌ದೀದ್ ಸುತ್ತ ಕುಲ್ದಿನ ಇಲ್ಲದ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೋವುಲೆಗ್ ಕಾಜಿ ದೀಪಿನನೇ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲು. ಇತ್ತೆ ಕಾಜಿ ದೀಪಿನಕ್ಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅತ್ತ ಕಾಜಿದ ಕನ್ನಡೆರ್ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರ್ಪಿನ. ಜವುಳಿದಕ್ಲುಲಾ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಕ ಆಯನದಡೆ ಬರ್ಪಿನ ಸಂತೆದಕ್ಲು ಊರು ಮಾತಾ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಜಾತ್ರೆದಾನಿ ಸಂತೆದ ಕಂಡೊಡು ಸಂತೆ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ಇತ್ತೆ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ, ಚರುಮುರಿದ ಭರಾಟೆ ಬುಡುಂಡ ಬೇತೆ ವಾ ಸಂತೆಗ್ಲಾ ಆತ್‌ಮಲ್ಲ ಬಿಲೆ ಇಜ್ಜಿ. ಮಡಲ್‌ದ ದೊಂಪ ಪಾಡ್ದಿನ ಚಾತ ಹೊಟೇಲ್‌ಡ್ ಜನ ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ ಸೇರೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಇತ್ತೆ ಶಾಮಿಯಾನ ಪಾಡ್ದಿನ ಹೊಟೇಲ್‌ದುಲಾಯಿದ ಕುರ್ಸಿಲು ಪೂರಾ ಖಾಲಿ ಖಾಲಿ ತೋಜುವ. ಜೋಕ್ಲೆನ ಗೊಬ್ಬುನ ಸೊತ್ತುದ ಸಂತೆ ಸುತ್ತ ಜೋಕ್ಲೆನ ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನಕ್ಲು ಸೇರೊಂದಿತೆರ್ಡ್ ಇತ್ತೆದ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಸಂತೆದ ಗೊಬ್ಬುನ ಸೊತ್ತುಲು ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಪತ್ತುಜ.

ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಕೋಲ ನೇಮದ ಕಲೊಟ್ಟು ಊರುದ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿನ ಜನೊಕ್ಲು ನೇಮ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಪೋಪಿನಕ್ಲು ಮಾತ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ದ ತುಳು ಬಾಸೆ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್ಡ್ ಇತ್ತೆ ಅವು ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಇಂಗ್ಲಿಸ್, ತುಳು, ಹಿಂದಿ ಮಾತಾ ಬೆರಕೆ ಆದ 'ಇ-ತುಳು', 'ಹಿಂ-ತುಳು', ಭಾಷೆ ಕೇನೊಂದುಂಡು. ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬೈದಿನಕ್ಲು, ಪಿದಾಯಿ ಊರುಡ್ದು ಬೈದಿನಕ್ಲು ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜೊಂಜಿ ಗುಂಪುಲು ತೋಜುವ. ಅಕ್ಲೆನ ಏಸ, ಭಾಷೆ ಮಾತಾ ಬೇತೆನೇ ತೋಜುಂಡು. ರೈಲ್‌ದ ಸೀಟ್, ಬಸ್ಸ್‌ದ ರೇಟ್, ಇಮಾನದ ಟಿಕೇಟ್, ಅಂಗಡಿ, ಹೊಟೇಲ್, ಬಾರ್ ಇಂಚ ಮಾತಾ ಅಕ್ಲೆನ ಎತೆನೇ ಬೇತೆ. ನೇಮ, ಕೋಲೊಗು ದಿನ ದೀನಗ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸಮಿತಿದ, ಬೊಂಬಾಯಿದ ಕುಟುಮದಕ್ಲೆಡ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಕೇನೊಡು, ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬರ್ಯೆರೆ ಟಿಕೆಟ್ ತಿಕ್ಕಂದೆ, ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ರಜೆ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಇಂಚಮಾತಾ ತೊಂದರೆ ಆವು.

ಅಂಕ ಆಯನದ ಬಲಿತ್ತ ಪೊರ್ತುಡು ಪಿಚ್ಚರ್‌ದ ಪದೊನು ಬ್ಯಾಂಡ್‌ದಕ್ಲು ಉರ್ಟ್ಡೆ ಜವನ್ಯೆರ್ನ ಮೆಯಿಲಾ ಮರ್ನೆರೆ ಸುರುವಾಪುಂಡು. ಈ ಸರ್ತಿ 'ಕೊಲವರಿ ಡಿ' ಬ್ಯಾಂಡ್‌ದಕ್ಲೆನ ಪದ ಆಂಡ ವರ್ಸ ವರ್ಸ ವಾ ಪದ ಎಚ್ಚಾದ್ ಕೇನ್ದ್ ಬರ್ಪುಂಡಾ ಅವೆನೇ ಬಾರ್ಸಾವೆರ್. ನೇಮದ ಗಗ್ಗರ ದೀನಗ, ದೇವೆರ್ ತೇರ್‌ಡ್ ಆನಗ, ಬಂಡಿ, ತೇರ್ ಒಯ್ಪುನಗ, ಬಲಿ ಪಿದಾಡ್ನಗ ಇಂಚಿತ್ತಿನ 'ಇಸೇಸ ಗಲಿಗೆಡ್' ಬ್ಯಾಂಡ್‌ದಕಲು ಬಾರ್ಸಾವುನ ಒಂದು ರಾಗೊನು ನಮ್ಮ ಮಾತಾ ಕೇನ್ದುಪ್ಪ ಅವು ಮಾತ್ರ ವಾ ಕಾಲೊಗುಲಾ ಬದಲಾವಂದ್ ಪನ್ದ್ ತೋಜುಂಡು. ಆ ರಾಗೊನು ಏರ್ ಸುರುಮಲ್ದೆನಾ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆ. ಅವು ಇನಕ್ಲಾ ಅಂಚೆನೇ ಉಂಡು.

ಟಿ.ವಿಡ್ ಬರ್ಪಿನ ಧಾರಾವಾಹಿದ ಆಧಾರೊಡು ಇತ್ತೆ ಇಲ್ಲ್ ಪಿದಡುನ ನಿಗಂಟ್ ಆಪುಂಡು. ಪಿದಾಯಿ ದೇಸೊಡು ನಮ್ಮ ದೇಶದಕ್ಲು ಪಿದಾಯಿ ದೇಸೊಡು ಮಲ್ಲ ಪಂತದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮ್ಯಾಚ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಗಟ್ಟಿದ ಜವನ್ಯೆರ್ ಕೋಲ ನೇಮದಲ್ಪ ಕಣ್ಣ್‌ಕರೆಕ್ ತೋಜಯೆರ್. ಕಿನ್ಯ ಕಿನ್ಯ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಇತ್ತೆ ಪುಗ್ಗೆ, ಬಿಗಿಲ್, ವಾದ್ಯ, ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ ಪುಗ್ಗ ಉಂದು ಮಾತಾ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಪತ್ತುಜಿ. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಇಲ್ಲದ ಟೀವಿದ ಕಾರ್ಟೂನ್ನದನೇ ಕನ. ನೇಮದಲ್ಪ ಲುಂಗಿ, ಮುಂಡು, ವೇಸ್ಟಿದಕ್ಲು ಕಡಿಮೆ ಆತೆರ್. ಜವನೆರ್ನ ತುತ್ಯೆತ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

ಆತ್‌ಂಡ್. ಜೀನ್ಸ್, ಟೀಶರ್ಟ್ ಮಾತ ತೋಜಿದ್ ಬರೊಂದುಂಡು. ಕೆಲವೆರ್ ವೇಸ್ಟಿದ ಮಿತ್ತ್ ಬೊಲ್ದು, ಬೊಕ್ಕ ಪೂ ಬೈದಿನ ಮೊರಂಪು ಮುಟ್ಟುನ ಅಂಗಿ ಪಾಡೊಂದು ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಜರಿತ್ತ ಸಾಲ್ ಏರ್ಸಾವೊಂದು ತಿರ್ಗೊಂದುಪ್ಪುವೆರ್. ನೇಮದ ಕಲೊಟ್ಟು ಪಂಬದರ್‍ನಕ್ಲೆನ ಬಚ್ಚೆಲ್ ಪೋಯೆರೆ ದುಂಬು ಮಾತಾ ಪಾಲೆಡ್ ಎದ್ಯೊಂದಿತ್ತೆರ್ಡ್, ಇತ್ತೆ ನೇಮದ ಬಣ್ಣ ಪಾಡುನಲ್ಪ ಪ್ಯಾನ್ ತೋಜಿದ ಬರೊಂದುಂಡು. ಮಾತಾ ಮೆಯಿಟ್ಲಾ 'ಆಧುನೀಕರಣ' ತೂವೊಲಿ.

ದುಂಬು ಮಾತಾ ಜಾತ್ರೆ, ನೇಮದಾನ ಕೋರಿ ಅಡಿಯೆರೆ ಆವಂದ್, 'ಕೋರಿಗುಂಟ' ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಕೋರಿ ತಮ್ಮನ ನಡೆಪ್ಪೆರಾವಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ನಂಬೊಳಿಗೆ. ಜಾತ್ರೆ, ನೇಮದ ಮನದಾನಿ ಕೋರಿಕಟ್ಟ ನಡತ್ತ್‌ದ್ ಕೋರಿದ ರೆಸ, ರೊಟ್ಟಿ, ಮೂಡೆ ಮಾತಾ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಿನ್ನೆರೆನೊಟ್ಟುಗು ಕುಲ್ಲುದು ವನಸ್ ಮಲ್ಪುನವು ಭಾರಿ ಗಮ್ಮತ್ತ್. ಬಿನ್ನೆರ್ ಬತ್ತೆರ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ದಿನ ಕುಲ್ಲುದೇ ಪೋಪಿನ ಕಟ್ಟ್. ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು 'ಜಾತ್ರೆ, ನೇಮೊಗು ಪಂತೆರ್' ಪನ್ದ್ ಆನೆಯೇ ರಾತ್ರೆಡ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೋನೆ ತೊಜಪಾದ್, ಪರಕೆ ಪಾಡ್ದ ಪೋಪಿನಕ್ಲೆ ಜಾಸ್ತಿ. ಅಂಚ ಬತ್ತಿನ ಬಿನ್ನೆರ್‌ನ್ ಅಂಚೆನೇ ಬುಡಿಯೆರಾಪುಂಡಾ? ಅಕ್ಲೆಗ್ ಕೋರಿ ತಮ್ಮನ ಆವೊಡತ್ತಾ. ಅಂಚಾದ್ ಆನಿಯೇ ಬಾಯ್ಲರ್, ಟೈಸನ್ ಕೋರಿನ್ ಕೋರಿದ ಅಂಗಡಿಡೇ ಮಲ್ಪಾದ್ ಕನತ್ತ್ ಕಜಿಪ್ಪು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ನಮ ಇಲ್ಲಡ್ ಕೋರಿ ಕೆರ್ತ್‌ಜಾ ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಸಮಾಧಾನ ಆಂಡ ಬಿನ್ನೆರ್‌ಗ್ ತಮ್ಮನ ಮಲ್ತಿನ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಸಮಾಧಾನ. ಇತ್ತೆ ಕೋರಿದ ಕಜಿಪ್ಪು ತಿನೊಡಾಂಡ ಜಾತ್ರೆ, ನೇಮೊಲೆನ್ ಕಾಪೊಡೊಂದುಲಾ ಇಜ್ಜಿ ವಾಪೊರ್ತುಗುಲಾ ಕೋರಿ ಕನತ್ತ್ ಕಜಿಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಿನೊಲಿ.

ಊರುದ ಜಾತ್ರೆ ಪಂಡ ಜವನ್ಯೆರೆಗ್ ಅಕ್ಲೆನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯನು ತೊಜಪಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಕಲ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸತ್ತಿಕಲ್ಲ್ ದೆರ್ಪುನ ಜವನ್ಯೆರ್ ಕಮ್ಮಿ ಆತೆರ್. ಊರುದ ಜವನ್ಯೆರ್ ಸೇರ್ದ್ ನಾಟಕ, ಆಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜನಕ್ಲೆನ ಮನಸ್ ರಂಗ್ ಮಲ್ಪುನವು ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಊರುದ ಜವನ್ಯೆರ್ ಬಣ್ಣ ಪಾಡ್ದ್ ನಾಟಕ ಮಲ್ತೆರ್ಡ ಜನಕ್ಲೆಗ್ ಕುಸಿಯೋ ಕುಸಿ. ಇತ್ತೆ ಮಾತಾ ನಾಟಕದಕ್ಲೆನ್ ದೂರದ ಊರುಡ್ದ್ ತರ್ಪಾದ್ ಐವ್ವನೇ ಪ್ರಯೋಗ, ನೂದನೇ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ಪುನವು ತೊಜುಂಡು. ನಾಟಕ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅಯ್ತು ಪಿರಾವುಡು ನಲಿಪುನ ಬಂಜದ ಬೇಲೆಗ್ ಊರುದ ಜವನ್ಯೆರ್ ತಯಾರಾಪುಜೆರ್.

ಅತಿ ಆಂಡ ಅಮ್ರುತೊಲಾ ಇಸ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಆಚಾರ್ಯ ಚಾಣಕ್ಯೆರ್ ಮನರಂಜನೆ ಮಲ್ಪುನ ಆಟ, ಕೂಟದಕ್ಲು ಒಂಜೇ ಊರುಡು ಒಂಜಿ ದಿನೊಡ್ದು ಎಚ್ಚಿಗೆ ಉಂತೆರ ಬಲ್ಲಿ ಪಂದ್ ಕಟ್ಟ್ ಮಲ್ದೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ಸೌಕರ್ಯ, ಪಣವು ಏತ್ ಏತ್ ಎಚ್ಚಾಂಡಲಾ ಅಂಕ, ಆಯನ, ಕೋಲ ಬಲಿ. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಮಾತಾ ನಮ್ಮ ನಂಬೊಳಿಗೆ ಭಯ ಭಕ್ತಿ ಸೇರ್ದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅವು ಒಂಜಿ ಲೆಕ್ಕೊಡೇ ಉಪ್ಪೊಡು. ವಾ ಸಂಗತಿಲಾ ಲೆಕ್ಕ ತತ್ತ್ ಮೋಪಿನವು ಸರಿಯತ್ತ್. ದಾದ ಪನ್ಪರ್?

ಕಣನೀರ್

ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆನ ಬೊಬ್ಬೆ
ನಿಗಲೆಗ್ ಕೇನೊಂದಿಜ್ಜಾ
ಅಲೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ದ್ ಜತ್ತೊಂದು
ಪೋಪಿನ ಕಣನೀರ್ದ ಬರ್ಸ
ನಿಗಲೆಗ್ ತೋಜೊಂದಿಜ್ಜಾ
ಕಣ್ಣ್‌ತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ ಕುರುಡರಾಯಿನಗಲೆಗ್
ತಾದಿ ತೋಜಾವುನಾಂಡಲಾ ಏರ್
ನಂದಿಕೂರ್‌ದ ಕಂಪು ಪೂ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್
ನಾಗಾರ್ಜುನನ ಮರ್ಲ್ ನಲಿಕೆಗ್
ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆ ನಡುಗೊಂದುಲ್ಲೊಲು
ಕಣನೀರ್ ಗೆತ್ತೊಂದುಲ್ಲೊಲು
ತೆಲ್ತೊಂದು ನಲ್ತೊಂದು ಅರಳೊಂದಿತ್ತಿನ ಮಲ್ಲಿಗೆ
ಪೂತ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ಗ್, ನಾಗ ನಡೆತ
ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್
ಗರ್ತ್ ಪಾಡಿನೇರ್, ಪೊಡಿ ರಟ್ಟಾಯಿನೇರ್
ಬೀಜ ಕುಕ್ಕುತ ಮರನಿಲ್ಕೆ
ಬೊಂಞ ಮುರ್ಕ್ಯಾಯಿನೇರ್
ಕಿರೆ ಎಗ್ಗೆಲ್ ತೋಡು ಕಟ್ಟೊಲೆಗ್
ಕಡಲ್‌ದ ಮೀನ್‌ಲೆನ್ ಜೀವಪ್ಪ
ಕೆರಿನೇರ್ ಪರಡೊಂದುಂಡು ದಿನಕ್
ನೂದು ಬಗೆತ ಸೀಕುಲು ಅವು ಇಯ್ಯ್ಯಾವಂದ್
ಪಂಡ್‌ದ್ ಕುಡ ಎಂಡೋಸಲ್ಫಾನ್ ರಕ್ಕಸನ ಬರ್ಸ
ನರಮಾನಿ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆವೊಂದು ಜೆಯಿದಿನವುಲೆ
ಕೊರಗೊಂದು ನರಳೊಂದುಲ್ಲೆ ಪಕ್ಕಿ ಪಾರಣೆಲೆ
ಒಡೆಗಾ ಪಾರ್ ಪೋತ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸತ್ಯೊಲೆಗ್
ಈ ಗತಿ ದಾಯೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್ ಉಂದು ದಾಯೆಗಿಂಚಾಂಡ್
ದಿನ ದಿನ ಉಪವಾಸ ನಮೂನೆ ನಮೂನೆದ
ತಿಪ್ಪಿದ ಗೊಬ್ಬುಲು ಕೊರಗೊಂದು ನರಕೊಂದು
ಮೂಲೇ ಸೇರ್ದಿನಗಲೆನ ಕಣನೀರ್
ಒರೆಸುನಗುಲೇರ್, ನೆಕ್ಕ್ ಪಿರಿ ಪನ್ಪಿನಗುಲೇರ್
ಏರ್..........? ಏರ್............? ಏರ್..........?

ಡಾ. ಕರುಣಾಕರ್ ಎನ್. ಶೆಟ್ಟಿ ಪಣಿಯೂರು

ತುಳುವೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ತಾರೆದ ಮಹತ್ವ

ರಘುನಾಥ ಎಂ. ವರ್ಕಾಡಿ

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ತಾರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ಉಂಡು. ತಾರೆ, ಬಾರೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಂಗ್ ಈ ಮೂಜೆನ್ ಮರಾಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಕ್ರಮ ಇಜ್ಜಿ. ಬಾರೆದ ಕಾಯಿ ಪರ್‌ಂದ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಬಜ್ಜೆಯಿ ಪರ್‌ಂದ್‌ದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ತಾರಾಯಿ ಪರ್‌ಂದ್‌ದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪುಜೆರ್. ಕನ್ನಡೊಡು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಂದ್ ಪನ್ಪುನ ತಾರೆ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಪವಿತ್ರವಾಯಿನ ಭಾರೀ ಅಗತ್ಯದ ಮರ.

ಚೆಂಡೆಲ್, ಬೊಂಡ, ಬನ್ನಂಗಾಯಿ, ತಾರಾಯಿ ಉಂದು ಮಾಂತಾ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಭಾರೀ ಅಗತ್ಯವಾಯಿನವು. ನೆಟ್ಟ್ ಬೊಂಡ ಬೊಕ್ಕ ತಾರಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಂತಾ ಕಾರ್ಯೊಳೆಡ್ ಅಗತ್ಯ ಬೋಡಾಯಿನ ಸೊತ್ತು. ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂಚ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತಿನ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಆಸರ್‌ಗ್ ಸುರೂತ ಮರ್ಯಾದಿ ಬೊಂಡ. ಅಪರೂಪೊದ ಬಿನ್ನಗ್ ಬೊಂಡ ಕೊರಂದೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದೆ ಇಲ್ಲ ಕೈತಲ್ ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ತಾರೆ ಸಾಂಕ್‌ದುಪ್ಪುವೆರ್. ಹಳ್ಳಿಡ್ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಬೊಂಡ ಪರಿಯೆರೆ ಕೊರ್ಪುನೆಡ್ದಾವರ ತಾರೆಗ್ ಬಡತ್ಯೆರೆ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂದಿನ ಆಂಜೆನಕುಲು ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಜೋಕುಲು, ಜವನೆರ್‌ಲಾ ತಾರೆಗ್ ಬಡತುವೆರ್.

ಬೊಂಡ ದೆಪ್ಪುನಕುಲು ಇದ್ಯೆರ್‌ಂಡ ಕೈತಲ್ದ ಇಲ್ಲಲ್ದ್ಲೆಡ ನಾಡ್‌ದಾಂಡಲಾ ಬೊಂಡ ದೆಪ್ಪಾವೆರ್. ಬೊಂಡ ಇದ್ದಿಂಡ ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕದ ತಾನ ಲಿಂಬೆದ ಪುಳಿತ ಶರ್ಬತ್‌ಗ್, ಅಂಗಡಿಳೆಡ್ ತಿಕ್ಕುನ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಜ್ಯೂಸ್‌ಲೆನ್ ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಕೊರ್ಪುನವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅತ್ತ್. ಒಯಿಕ್‌ಲಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಬರಂದ್‌ನ ಮಗೆ, ಮಗಳ್ ಇಲ್ಲಡಿತ್ತೆರ್‌ಂಡ ನಿನನ್ ಸಾಂಕುನೆಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ತಾರೆದ ದೈ ದೀತುವೆಂಡ ಅವ್ವಾಂಡಲಾ ಫಲ ಕೊರ್ತುಂ ಪನ್ಪುನ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. ಉಂದು ಇಲ್ಲಡ್ ದಿನನಿಚ್ಚಲಾ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ಪುನ ಚಲ್ಲ್ ಗುಣದಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಪತ್ತುಂಡು.

ತಾರೆ ಬಳಪುನೆ ನಿಧಾನ, ಆಂಡ ಬಾರೆ ಬೇಗ ಬಳಪುಂಡು. ಅಂಚಾದೆ ಆಣ್ ಬಳಪುನೆ ತಾರೆದ ಲೆಕ್ಕ. ಪೊಣ್ಣು ಬಳಪುನೆ ಬಾರೆದ ಲೆಕ್ಕಾಂದ್ ಗಾದೆ ಪಾತೆರ ಪುಟ್ಟುದುಂಡು. ಆಂಜೋಕುಲು ಮೆಲ್ಲ ಬಳಪುನೆಂದ್ ತಾರೆಗ್ ಸಮ ಮಂತ್‌ದೆರ್. ಪೊಣ್ಣು ಬೇಗ ಬಳಪುನೆಂದ್ ಬಾರೆಗ್ ಸಮ ಮಂತ್‌ದೆರ್. ಕಕ್ಕೆ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಉಪದ್ರ ಕೊರಂದಿನ ಒಂಜಿ ಪಕ್ಕಿ. ಕಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಂದೆ ಸಾವುದ ವಣಸ್ ಉಣೆಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಸೈತ್‌ನಕುಲು ಕಕ್ಕೆ ಆದ್ ಬರ್ಪೆರ್‌ಂದ್ ನಂಬೊಲಿಗೆ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಅವ್ವೇ ಕಕ್ಕೆ ಮೀಪುನೆನ್ ನಮ ತೂಂಡ ಚಲ್ಲ್‌ಗೆ. ಅಯಿಕ್ ಪರಿಯಾರ ಎಂಚಿನ ಪಂಡ ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಡು ತಾರೆ ತೂವೊಡುಗೆ. ಅಂಚೆನೆ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಾನೊಡು ಪಾರುನೆನ್ ತೂಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಗೆ. ಅವುಲಾ ಚಲ್ಲ್. ಸಾಲ ಜಿಂಜಿದ್ ಬೊಲ್ಲಿ ಪಾರುನೆಗೆ. ಅಯಿನ್ ತೂಂಡಲಾ ಅಯಿಕ್ ಪರಿಯಾರ ಉಂಡು. ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಡು ತಾರೆ ತೂವೊಡುಗೆ. ತಾರೆ ತೂವೊಡು ಪಂಡ ತಾರೆದ ಕುಬೆ ತೂವೊಡು. ಏಳ್ ತಾರೆ ತೂವೊಡುಂದುಲಾ ಕೆಲವೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ನೆಡ್ದ್ ತಾರೆದ ಮಹತ್ವ ಎಂಚೆನಾಂದ್ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ. ತಾರೆ ತೂಂಡ ಅವ್ವೇ ಬೊಲ್ಲಿಗ್ ಸಾಲೊಗು ಜಾಮೀನ್‌ಗೆ.

ತಾರೆಡ್ದ್ ತಾರಾಯಿ ದೆತ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಅಯಿನ್ ತೂಪುನಕುಲು ತಿರ್ತ್ ತಾರಾಯಿ ಬೂರೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿಗೆ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ತಾರಾಯಿ ದೆಪ್ಪುನಾಯೆಲಾ ಲೆಕ್ಕೊಗು ಸೇರುವೆಗೆ. ಅಂಚ ಪಂಡ ತಾರಾಯಿ ದೆಪ್ಪುನಾಯೆಲಾ ತಾರೆಡ್ದ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರುವೆಂದ್ ಅರ್ಥ.

ತಾರೆಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ತಾರಾಯಿ ಬೂರಡ್‌ಂದ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ತಾಲಡ್‌ಂದ್ ಪನಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಗೆ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಅಪಗ 'ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಜೋಕ್ಲೆಡ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ತಾಲಡ್'ಂದ್ ತಾರೆ ಪನುಗೆ. ತಾರೆದ ಮಹತ್ವ ಎಂಚಿನಾಂದ್ ಉಂದು ತೆರಿಪಾವುಂಡು.

ಮಾತಾ ದೈಮರೊಕುಲು ದೊಂಬುದ ಮೆಯಿಕ್ ಮಾಲುಂಡು. ಆಂಡ ತಾರೆಗ್ ಮುಟ್ಟ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ದೈ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ತಾರೆ ಒಟ್ಟುಗು ಬುಳೆವಂದ್, ತಾರೆ ಓರೆ ಪೋಪುಂಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ತಾರೆಗ್ ಪೋಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಗೆ. ಲೋಕದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸೃಷ್ಟಿಡ್ ಕೂರಾಯಿಲ ಒಂಜಿ. ಉಂದು ತಾರೆದ ಕುಬೆನ್ ಕುರೆವುಂಡು. ಅಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಕೂರಾಯಿನ್ ಕೆರ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ತಾರೆದ ದೈ ದೀನ ಫಲ ಉಂಡುಗೆ. ಉಂದು ತುಳುವೆರೆನ ತಾರೆದ ಬಗೆಟ್ ಉಪ್ಪುನ ನಂಬೊಲಿಗೆ, ನಡಾವಳಿ.

ಶಿವದೇವೆರೆಗ್ ಮೂಜಿಕಣ್ಣ್ ಇತ್ತ್‌ನಂಚ ಪವಿತ್ರವಾಯಿನ ಫಲವಸ್ತ್ ತಾರಾಯಿಗ್ 3 ಕಣ್ಣ್ ಮಾತ್ರ ಉಂಡು. ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಒಂಜೇ ಕಣ್ಣ್, ಆಂಡ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಮೂಜಿ ಕಣ್ಣ್ ಪನ್ಪುನ ಎದುರುಕತೆಲಾ ತಾರಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಜ್ಜೆಯಿದ ಬಗೆಟ್ ಉಂಡು. ತಾರಾಯಿಡ್ ಕಳೆಯಿನ ಬೊಕ್ಕ ಕಳೆವಂದ್‌ನ ಇಂಚ ರಡ್ಡ್‌ಕ್‌ಲಾ ಮಹತ್ವ ಉಂಡು. ದೇವೆರ್ ದೀಪುನೆಕ್ (ಗಣಪತಿಗ್), ದೇವೆರೆನ ಹಣ್ಣ್‌ಕಾಯಿಗ್ ಕಳೆಯಿನ, ಮುಗಡ ಇತ್ತ್‌ನ ತಾರಾಯಿ ಆವೊಡು.

ಇಲ್ಲಡ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಪಾಡ್ನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡ್ದು ಬಿನ್ನೆರೆ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ, ಪೋನಗ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಖಾಲಿ ಬುಡ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಅಯಿಟ್ ಒಂಜಿ ಕಳೆವಂದ್‌ನ ತಾರಾಯಿ ದೀವೊಡು. ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ನ್ ಬೇತೆಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರ್ನಗ ಅಯಿಟ್ ಅವ್ವೇ ರೀತಿಡ್ ಒಂಜಿ ತಾರಾಯಿ ದೀದ್ ಕೊರೊಡು. ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಖಾಲಿ ಬುಡುಂಡ, ಅಯಿಟ್ ಕುಲೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೇತೆದಾಲಾ ಪೀಡೆಲು ಜೆಪ್ಪುವ ಪನ್ಪುನ ನಂಬೊಲ್ಗೆ ಉಂಡು. ಒಟ್ಟಾಸಿ ತಾರಾಯಿ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊರ್ಪುನವೂಂದು ಅರ್ಥ.

ವರ್ಸೊಗೊರ, ಕಳೆವಂದ್‌ನ ಒಂಜಿ ತಾರಾಯಿನ್ ಮಂತ್ರಿಪಾದ್, ಶುದ್ಧಮಂತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಮಾಡ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ನೆಕ್ಕ್ ಬೇತೆ ಕಟ್ಟುನೀಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದು ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ದಾಲಾ ಪೀಡೆ ಬರಂದ್‌ನಂಚ, ಅನಿಷ್ಟ ಆವಂದ್‌ನಂಚ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಇಲ್ಲ್‌ದ ಉಲಾಯಿ ದಾಲಾ ಅಸುದ್ಧ ಆಪುನೆಂದಾಂಡ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಎದುರುಡು ಜಾಲ್‌ದ ಬರಿತ ಮರೊಕು ಬೇತೆ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಬೇತೆ ಕಟ್ಟೆರೆ ಬಡಕಾಯಿಗ್ ದಂಗ್‌ದ್‌ನ ತಾರೆದ ತಾರಾಯಿ ಆವೊಡು. ನೇನ್ ಮಾಂತಾ ಸರಿಯಾದ್ ಪಾಲಿತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಪರಪೋಕು ಒರಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ.

ತಾರಾಯಿದ ರಡ್ಡ್ ಗಡಿಟ್ ಮೂಜಿ ಕಣ್ಣ್ ಇತ್ತ್‌ನವು ಪೊಣ್ಣು ಗಡಿ. ನನೊಂಜಿ ಆಣ್ ಗಡಿ. ಪೊಣ್ಣು ಗಡಿನ್ ದುಂಬು ಪೆರೆವೊಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಪೊಂಜೋಕ್ಲೆನ್ ದುಂಬು ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡುಂದು ನೆತ್ತ ಅರ್ಥ, ಜವಂದಿ ಮೆಗ್ದಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಪಲೆಯ ಮೆಗ್ದಿನ್ ಕೊರ್ದೇ ತಾನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪುನ ಕಟ್ಟ್ ಅವ್ವೇ ರೀತಿಡ್ ಒರಿದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ತಾರಾಯಿ ದರ್ಪುನಗ್‌ಲಾ ರಡ್ಡ್ ಗಡಿಲಾ ಒಂಜೇ ಸಮ ಆವೊಡು, ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಆಂಜೆನಕುಲು, ಜವನೆರ್ ತಾರಾಯಿ ದರ್ಪುನಗ ಪೊಣ್ಣುಗಡಿ ಮಲ್ಲೆ ಆಂಡ, ಅಕ್ಲೆಗ್ ಮದ್ಮೆ ಆತ್‌ಜಿಂಡ ನಿನ್ನ ಪೊಣ್ಣು ನಿನಡ್ದ್ ಮಲ್ಲೇಂದ್ ತಮಾಸೆ ಮನ್ಪುನ ಉಂಡು.

ಒಂಜಪ್ಪೆನ ಮೂವೆರ್ ಜೋಕುಲು ಒಂಜಿ ತಾರಾಯಿ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಬೊಂಡದ ನೀರ್‌ನ್ ಪರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಅಂಚೆನೆ ಮೂಜಪ್ಪೆ ಜೋಕುಲುಲಾ ಒಂಜಿ ತಾರಾಯಿ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಬೊಂಡದ ನೀರ್‌ಪರ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ತಾರಾಯಿದ ಗಡಿನ್ ಬಾನೊಗು ಮೋನೆ ಪಾಡ್ದ್ ದೀಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಅಂಚ

ಪಂಡ ಮೊರಂಕನೆ ದೀಪುನ ಕ್ರಮ ಇದ್ದಿ, ಕಂಕಣೆ ದೀವೊಡು, ತಾರಾಯಿದ ಗಡಿಕ್ಲೆನ ಇಸೇಸತೆನ್ ಪನ್ಪುನೆಂದಾಂಡ, ತುಳುವೆರ್ ಕಂಕಣೆ ಬೊಕ್ಕ ಮೊರಂಕಣೆ ಈ ರಡ್ಡೆಟ್‌ಲಾ ಇಸೇಸ ನಂಬೊಲಿಗೆ ದೀವೊಂದೆರ್. ಭೂತೊಗು, ಜಾಗೆದೆಕ್ ಕೋರಿ ಕೊಯಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಯ್ಯೆಂಗಾಯಿ ದರ್ಪುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಅಪಗ ಗಡಿ ಮೊರಂಕಣೆ ಬೂರುಂಡ ಮಲ್ತಿ ಕಾರ್ಯ ಎಡ್ಡೆಡ್ ಕೈಕೊಂದುಂಡೊಂದು ಅರ್ಥ. ಅಯಿಟ್ ದಿಕ್ಕ್‌ನ್ ತೂಪುನ ಕ್ರಮಲಾ ಉಂಡು. ಗುಳಿಗನ ಸಂಚಾರ ಇತ್ತ್‌ನವುಲು, ಮೂಜಿ ಮಾರ್ಗ ಸೇರುನವುಲು ವಾರಗೊರ ತಾರಾಯಿ ದರ್ಪುನ ಕ್ರಮಲಾ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಉಂಡು.

ಸತ್ಯ ಉಂಡಾ ಇಜ್ಜಾಂದ್ ಪ್ರಮಾಣ ಮನ್ಪೆರೆ ನೇಮೊದ ಕಲೊಟು ದೈವ ತಾರಾಯಿ ಪಾರಾವುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ತಾರಾಯಿ ಮೂಡಾಯಿಗ್ ಮೋನೆ ಪಾಡ್ದ್ ಉಂತುಂಡ ಸತ್ಯ ಉಂಡೊಂದು ಅರ್ಥ. ಅಷ್ಟಮಿದಾನಿ ರಾತ್ರೆ ತಿಂಗೊಲು ದೇವೆರೆನ್ ತೂದು, ತಾರೆದ ದೈ ನಡ್‌ಂಡ ನಡ್‌ನಾಯಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಫಲ ಉಂಡುಗೆ. ಅಷ್ಟಮಿದಾನಿ ಮಾತೆರ್ಲ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಉಲ್ಲಾಸೊಗಾದ್ ತಾರಾಯಿ ಕುಟ್ಟುನ ತಾರಾಯಿದ ಕಟ್ಟ ನಡಪಾವುನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂಡು. ಬಜೀ ಎಲ್ಯ ತಾರಾಯಿಗ್ ಕೂಂದ್ರಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಭೂತೊದ ಆವಾರ್ಣೆ, ಬಾರ್ಣೆಗ್ ಬೊಂಡ, ತಾರಾಯಿ ಅಗತ್ಯ ಬೋಡು. ತಾರಾಯಿ ದರ್ಪುನಗ ಚೇರ್ಕಾಯಿ ಆದಿತ್ತ್‌ದ್ ಒಂತೆ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಅಯಿಕ್ ಭೂತ ಪೊಗ್ಗುದುಂಡೊಂದು ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ತಾರಾಯಿ ಕಜಿಪುಗು ಪಾಡ್ಯೆರೆಲಾ ಅತ್ತ್ ಬುಡ್ಯೆರೆಲಾ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪುನಂಚ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಕೈಲ್‌ದ ಮಾಂತಾ ತಾರಾಯಿಲಾ ಚೇರ್ಕಾಯಿ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ, ಒಂಜಿ ಚೇರ್ಕಾಯಿನ್ ದರ್ತ್‌ದ್ ಇಡಿಯೇ ಅವ್ವೇ ತಾರೆಗ್ ಕಟ್ಟೊಡುಗೆ.

ತುಳುನಾಡ ನೇಮೊದ ಕಲೊಟು ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ತಪ್ಪಂಗಾಯಿ ಗೊಬ್ಬು ನಡಪುಂಡು. ದೈವ, ಪೂಜಾರಿ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಗುತ್ತುದಕುಲು ತಾರಾಯಿನ್ ಮಿತ್ತ್‌ದಕ್ಕ್‌ನಗ ಅಂಗಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿನ್ ಪತ್ಕೆರೆ ಉಂತುನ ಜವನೆರ್ ಅಯಿನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್, ತಿರ್ತ್ ಬೂರುಂಡ ಉರ್ದುದು ತಾರಾಯಿ ತಿಕ್‌ನ ಬಿರ್ಸೆ, ಸಾನೊಗು ಸುತ್ತು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಯ್ಯಂಗಾಯಿ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಆ ತಾರಾಯಿನ ದರ್ಪೊಡು, ದೈವ ಆಯಗ್ ಅನುಗ್ರಹ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ತಪ್ಪಂಗಾಯಿ ಪಾಡುವೆರ್.

ದೇವೆರೆನ, ದೈವೊಲೆನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಜ್ಜೊಲೆಡ್ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತಾನ ಪಡೆಯಿನ ತಾರಾಯಿ ಕಲಶಾಭಿಷೇಕೊಗು ಅಗತ್ಯ ಬೋಡು. ಬ್ರಹ್ಮಕಲಶದ ಅಕೇರಿಡ್ ತಾರಾಯಿದ ಗಡಿಕ್ಲೆಡ್ ಬೊಲ್ಪು ದೀದ್ ಆರತಿ ಪತ್ತುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು.

ನೀರ್ ಇತ್ತ್‌ನ ಚೊಂಬುದ ಬಾಯಿಗ್ ಸುತ್ತಲಾ ಕುಕ್ಕುದ ತಪ್ಪು ಪಿಂಗಾರ ದೀದ್ ನಡುಟು ಮುಗುಡ ಇತ್ತ್‌ನ ತಾರಾಯಿ ದೀಂಡ ಅವ್ವೇ ಕಲಶ ಆಪುಂಡು. ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಎದ್ಕೊನ್ಪೆರೆ ಮೆರವಣಿಗೆಗ್ ಗಳಸುನ ಪೂರ್ಣಕುಂಭಲಾ ಉಂದುವೇ ಆದುಂಡು. ಮದ್ಮಾಯೆ ಮದ್ಮಾಲೆಗ್ ಹಿರಿಯಕುಲು ಧಾರೆ ಮೈತ್‌ಕೊರ್ಪುನೆಲಾ ಉಂದುವೇ ಕಲಶೊಡ್ದು ಆದುಂಡು. ಉಂದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

ನಮ್ಮ ಕಬೆಪುಗು, ದೇವೆರೆನ ಹಣ್ಣ್‌ಕಾಯಿಗ್, ಗಣಪತಿ ದೀಯೆರೆ ಅಗತ್ಯ ಆಯಿನ ತಾರಾಯಿನ್ ಕೊರ್ಪುನ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ತಾರೆಡ್ ಗೆಂದಾಳಿ ಪನ್ಪುನ ಇಸೇಸವಾಯಿನ ಮಂಜಲ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣದ ತಾರೆಗ್ ಹೆಚ್ಚ ಮಹತ್ವ ಉಂಡು. ಉಂದುವೇ ಗೆಂದ ತಾರೆದ ಮಡಲ್ ಬೂರ್ದು ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಅಪ್ಪೆ ದೇಯಿ ಬೈದ್ಯೆದಿ ತೀರ್ಯೆರ್‌ಂದ್ ಬಂಟೆರೆ ಸಂಧಿಡ್ಡ್ ತೆರಿದ್

ಬರ್ಪುಂಡು.

ಮದ್ಮೆ ಆದ್, ಕಂಡನ್ಯ ಇಲ್ಲಡೆ ದುಂಬೊರ್ತಿ ಬನ್ನಗ ಆಳೆಗ್ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಬಗೆಟ್ ಸರಿಯಾದ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂಡ್‌ಗೆ. ಕಂಡನಿ ಬೇಲೆಗ್ ಪೋನಗ ಕಜಿಪುಗು ಒಂಜಿ ಇಡೀ ತಾರಾಯಿ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋಯೆಗೆ, ಉಣ್ಣಗ ಕಜಿಪು ದಾಲಾ ರುಚಿ ಇದ್ಯಂಡ್‌ಗೆ. ತಾರಾಯಿ ಪಾಡ್‌ಂದ್‌ನಂಚ ಉಪ್ಪುನಗ ಕಂಡನಿ ಬೊಡೆದಿಡ ಇಡೀ ತಾರಾಯಿ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಪಂತೆ. ಕಜಿಪು ದಾನೆ ಇಂಚಾಂದ್ ಕೇಂಡೆಗೆ. ತಾರಾಯಿ ಇಡಿಯೆ ಪಾಡ್ದೆ. ಕಲಡಯೆ ಕಲಡಯೆ ಅಕೇರಿಗ್ ಬೆರ್ತೆಕ್ ದೆತ್ತ್ ದಕ್ಕ್‌ದೆಂದ್ ಬೊಡೆದಿ ಪಂತಳ್‌ಗೆ. ಇಂಚ ತಾರಾಯಿದ ಬಗೆಟ್ ತಮಾಷೆದ ಕಥೆ ಉಂಡು.

ಲಾಭ ಇದ್ಯಂದೆ ಬ್ಯಾರಿ ಬೊಲ್ಲೊಡು ಪೋತುಜೆ ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಗಾದೆಲಾ ಈ ತಾರಾಯಿದ ಬಗೆಟ್ ಉಂಡು. ತೋಡಾ ದಾನ್ನ, ಸುದೆನಾ ದಾನ್ನ, ಬ್ಯಾರಿ ಒರಿ ಬೊಲ್ಲೊಡು ತಾರಾಯಿ ಪತ್ಯೆರೆ ಉಂಪೆದೆ. ತಾರಾಯಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತ್‌ನ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ಬೊಲ್ಲ ಏರೊಂದೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಅಕೇರಿಗ್ ಬ್ಯಾರಿ ಬೊಲ್ಲೊಡು ಪೋಂಡುಗೆ. ಇಂಚ ತುಳುವೆರೆನ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ತಾರೆ, ಮಲ್ಲ ತಾನ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ತಾರೆ ತೂಪೊಡುಗೆ, ಅಂಚಾದಾಂಡಲಾ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಎದುರು ಒಂಜಿ ತಾರೆದ ದೈನಡ್ದ್ ನಮ್ಮ ಪರಪೋಕು ಪರತಿರಿನ್ ಒರಿಪುವರತ್ತೇ?

ಮೋಕೆದ ನೆಂಪು

ನಾಲಾಯಿದ ಕೊಡಿಡ್
ಪರಪುನ ನೆತ್ತೆರ್‌ಡ್
ತುಳು ಅಪ್ಪೆನಾ ಮೋಕೆದ ನೆಂಪು ।।ಪ।।

ಚಕಾಚಕಾ ನಡತೊಂದು ಪಜ್ಜೆನ್ ಪಾಡುನ
ಲೆಪ್ಪುನ ಲೆಪ್ಪುಡು ಅಪ್ಪೆನ್ ಸುಗಿಪುನ
ಮೋಕೆದಾ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟುನ ಕನಕುಲು
ಸರಿಗಮ ಪದನಿಸ ಸೊರ ದನಿದೊಂತು ।

ಪರಪುನ ನೀರ್‌ಡ್ ಸಂಗೀತೊದ ಪದಕುಲು
ಬೀಜುನ ಗಾಳಿಗ್ ಒಲಿ ಮಡಲ್‌ದ ನೃತ್ಯೊಲು
ಕೇನೊಂದು ಪಾಡ್ದನೊಲು ನಟ್ಟಿದ ಕಂಡೊಡ್ದು
ದಪ್ಪುನ ಕಂಡೊಡ್ದು ಓ ಬೇಲೆ ಕೇನೊಂದು ।

ಯಶವಂತ್ ಡಿ.ಯಸ್.

ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗೊ... ಆನಿಡ್ದ್... ಇನಿ....

ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್

ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಒಂಜಾಯಿನ ತುಳು ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುರ್ದ ತಿರ್ಲ್ದ ಬಾಸೆ. ತನ್ನವೇ ಆಯಿನ ಬಣ್ಣ-ದುನ್ನೊಡು ಮರ್ಗಿಲ್ದ ಬಾಸೆಲಾಯಿನ ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳಂ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗುದ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟುಗು ಮೋಕೆಡ್ ಜೋಕೆಡ್ ಒಂಜೆನೊಂಜಿ ತೆರಿಯೊಂದು ಬುಳೆವೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಲಿಪಿ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ತನ್ನಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅನ್ಯ ಬಾಸೆದಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಸಸ್ಸಾರದ್ ಬರಿಕ್ ಒರಿಂಡ್. ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ತುಪ್ಪೆ ದಿಂಜಿನ ತುಳು ತನ್ನ ಸಾಧನೆ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯೊಡ್ ಜನಮನಿಲೆನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಉರ್ಕಾದ್ ಮೆರ್ನ್ಕಂಡ್. ಕರಾವಳಿದ ಗಂಡು ಕಲೆ ಪನ್ಪಿ ಯಕ್ಷಗಾನದೊಟ್ಟಿಗೆ ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ಬಾಸೆ-ದೇಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ದತ್ತ್ ಬಲತ್ತ್‌ಡ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೇಲೆ ಬೆಂದ್ಂಡ್, ಲೋಕೊಗು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ನಿಲೆನ್ ಬಿಲೆನ್ ತೆರಿಪಾಂಡ್.

ಸುಮಾರ್ 80 ವರ್ಸ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದಿಂಚ ನೆಂಪುಗು ಬರ್ಪಿನ ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗದ ಎರ್ತೆ-ಜಪ್ಪೆಲ್‌ದ ನಡುಟು ಬಾಕಿ ಬಾಸೆದ ನಾಟಕ್ಲೊ ಎತ್ತರೊಗು ಬುಳೆಜಿಡಲಾ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಬಿಲೆನ್ ಕಾತೊಂದು ಬೈದ್ಂಡ್, ಸುರೂತ 25 ವರ್ಷ ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ಕಲ್ಲ್ ಮುಳ್ಳುದ ಸಾದಿಡ್ ನಡತ್ತ್ ಬತ್ತ್ಂಡಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಬದಿ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವ್ಲೆ ಬದ್ಕ್ ಭಾಗ್ಯದ ಮಿತ್ತ್ ಆಪುನ ದೌರ್ಜನ್ಯ. ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಎಡ್ಡೆ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಕತೆಕ್ಲು ರಂಗೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೇಂಟೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಹಳ್ಳಿದ ಜನಮಾನಿನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಎಚ್ಚ ಪೊಲಬು ಕೊನೊಬತ್ತ್ಂಡ್. ನಾಡೊರ್ಮೆ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊದ ಪರ್ಬ ಸುಮಾರ್ 130 ವರ್ಸೊಡ್ದ್ ದುಂಬು ಸುರು ಆಂಡಲಾ, 1933ಟ್ಟ್ ಮಂಗಳೂರ್ದ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಜನಮರ್ಲ್' ಸುರುತ ತುಳು ನಾಟಕ ಪಂಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಪಡುಬಿದ್ರಿ ಶಿವಣ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (ವಿದ್ಯೆದ ತಾದಿ-1936), ಮುಲ್ಕಿ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ್, ಪಣಿಯಾಡಿಲು ತುಳುತ ಬೇಲೆ ಬೆಂದೆರ್. ಆಂಡ ಐಡ್ದ್ ದುಂಬು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ಕಿನ್ನಮಟ್ಟ್‌ದ ಪ್ರಹಸನ, ಪಾತೆರಕತೆ, ಕುಸಲ್ ಇಂಚ ನಾಟಕೊ ರೂಪೊಲು ಬತ್ತ್‌ದಿಪ್ಪೆರೆಲಾ ಯ್ಯಾವು. 1945ಟ್ಟ್ ಸುರುವಾಯಿನ ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರೆನ ರಂಗ್‌ದ ಗೊಬ್ಬು ಊರು, ಪರವೂರುಡು ಬಿರ್ದ್-ಗರ್ದ್ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಸೀರೆ, ಗ್ಯಾಸ್‌ದ ಬೊಲ್ಪು ಬೆಗಡೆದ ರಂಗ್ ರಂಗಸ್ತಳೊಡು ಪಿದಾಡಿನ ಇಂಬೆರೆನ ವೃತ್ತಿ ರಂಗ ತಂಡ ತುಳುನಾಡ್ದ ಗಡಿ ಕಡತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಂಬ್ಯಾ, ಬೆಂಗ್ಳೂರು, ಬಾಕಿ ಜಾಗೆಡ್ ಸುತ್ತ್ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಶೆಟ್ರ್ 1946ಟ್ಟ್ ಬರೆಯಿನ 'ಮುತ್ತುನ ಮದ್ಮೆ' ಆ ಕಾಲೊಡೇ ಸಾರ ಸಾರ ಪ್ರದರ್ಶನ ತೂಂಡು.

ಬೆಚ್ಚ ಬೆಚ್ಚ ಗಂಜಿ ಉಂಡು, ಲತ್ತ್ ಮುಂಚಿ ಚಟ್ನಿ ಉಂಡು
ಬತ್ತ್‌ದೊಂತೆ ಉಂಡ್ರು ಪೋಲೆ, ಬತ್ತ್‌ದೊಂತೆ ಉಂಡ್ರು ಪೋಲೆ.
ಪದ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ತುಳುವೆರೆ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಉರ್ಕಾರೊಂದುಂಡು.

ಅತ್ತಾಂದೆ ಕುಡರಿ ರಾಮನ ಕಡಲಬರಿನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುನ

ಮೊಡಂಗ್ ಮದ್ಮಲ್ ಅಬ್ರೋಣಿ ಮದ್ಮಯೆ ದಿಬ್ಬಣ ಪೋನಗ
ತೋಡುದಿತ್ತಿ ಕೈಪೆ ತರುಕುಲು ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ತೆರ್ಗೆ (ನಾಟಕ : ಕಲ್ತಿನಕಲೆ ಕಲ್ಪ)

ಪದ ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ನಿತ್ಯಲಾ ಸತ್ಯೊಡು ಒರಿದ್ಂಡ್. ಕೆಮ್ತೂರೆರ್ದ ಬೊಕ್ಕ ರಾಮ

ಕಿರೋಡಿಯನ್‌ರೆ (1949) ತುಳುನಾಡ ತುಡರ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ, ಬಿರ್ಸದ ಬೈರವೆರ್, ತುಳಸಿ - ಜಲಂಧರೆ, ಸರ್ಪ ಸಂಕಲೆ, ದಿಕ್ಕ್ ತತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕ ಬರೆಯೆರ್.

ಈ ಬೈದ ಜಾತ್ರೆಗ್ ತೂಲ, ನಿನ್ನ ಯಾತ್ರೆ ಮುಗಿತೊಂದೆ ಪೋಲ
ನಿನ್ನಂದ್ ಇಜ್ಜಿ ಈ ಭೂಮಿ, ಮಾತ ನಡಪಾವೆ ಆ ಸ್ವಾಮಿ
(ನಾಟಕ : ದಿಕ್ಕ್ ತತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ - ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್)

ಇತ್ತೆಲಾ ನೆಂಪುಗು ಬರ್ಪುಂಡು. ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ ಇಮ್ಮೆರೆನ ಉಳ್ಳಾಲದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ, ಬೆಳವಾಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ, ಛತ್ರಪತಿ ಶಿವಾಜಿ, ರಾಣಾ ಪ್ರತಾಪ್, ತೈಮೂರ್ ಲಂಗ್, ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ್ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ್ರೆನ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಕೊಗ್ಗಣ್ಣೆ, ಪೊರ್ತುರ್ಗ ಕಂತ್‌ಂಡ್, ಅಜ್ಜಿ ಸಾಂಕಿನ ಪುಲ್ಲಿ, ತೆಲ್ಪೆರೆ ಕಲ್ಪಿ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್, ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ್ ಮೇರೆನ ಗೊಂದೋಳು, ರಾಯರಾವುತೆ, ತುಳುನಾಡ ಕಲ್ಕುಡೆ, ಜೋಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿ, 1958ಟ್ಟ್ ಸುರುವಾಯಿನ ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರೆನ ಗಣೇಶ್ ನಾಟಕ ಸಭೆತ ತಮ್ಮಲೆ ಅರ್ಪತ್ತ ಕೋಲ, ಕಂಡನೆ-ಬುಡೆದಿ, ದೇವೆರ್ ಕೊರ್ಪೆರ್, ಏರೆನ್ಲಾ ನಂಬೊಡ್ಚಿ, ವಿಶು ಕುಮಾರ್‌ರೆನ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ, ಕಲ್ಜಿಗದ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ಡಾ. ಪಿ. ಸಂಜೀವ ದಂಡೆಕೇರಿ ಇಂಬೆರೆನ ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ, ಗಂಗಾ-ರಾಮ್, ಸರಸ್ವತಿ, ಪೂ-ಪನ್ನೀರ್, ರಾಧಾ-ಕೃಷ್ಣ ಯು.ಆರ್. ಚಂದರ್ ಬರೆಯಿನ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ-ಕಲ್ಕುಡೆ, ಕೋರ್ದಬ್ಬು-ತನ್ನಿಮಾನಿಗ, ಮನೋಹರ್ ಪ್ರಸಾದೆರ್‌ನ ಮಿ। ದೂಮಪ್ಪ (ಫ್ರೆಂಚ್ ಮೂಲ : ಬೂರ್ಜ್ವದ ಜಂಟಲ್‌ಮ್ಯಾನ್), ಬೇಲಿ-ಬೈಲ್, ರೈಲ್, ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್‌ರ್ರೆನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗಲ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕ, ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್, ನಾಟಕದಾಯೆ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಉಪ್ಪೂರ್ರೆನ ಗುಂಪುಡೊರೆ ಗೋಏಂದೆ, ನಂಬುಲೆ ನಂಬಾದ್ ಕೊರ್ಪೆ, ಕಲಾಜಗತ್ತ್ ವಿಜಯೆರ್ನ ಭೂತೊದ ಇಲ್ಲ್, ಈ ನಲಿಕೆದಾಯೆ, ಒರಿಯೆ ಮಗೆ ಒರಿಯೆ, ವಸುಂಧರಾ, ತುಳುರಂಗ ಪರೆಜಿಡ್ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್, ಅಂಚನೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಹೊಸಬೆಟ್ಟು (ಮತ್ಸ್ಯಲೋಕ), ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್, ರತ್ನಾಕರ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು, ಸೋಮಶೇಖರ್ ಪುತ್ರನ್, ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ್ ಉಳ್ಳಾಲ್, ಕೆ.ಜೆ. ಕೊಕ್ರಾಡಿ, ಬಿ.ಆರ್. ಕುಲಾಲ್, ರಮಾ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡ್, ಎನ್. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಜೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ, ರಾಮದಾಸ್ ದೇವಾಡಿಗ, ದೇವಸ್ಯ ರಾಮಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಉಮಾನಾಥ ಶ್ರೀಯಾನ್, ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರು, ಜೆ.ಡಿ. ಸುವರ್ಣ ಉರ್ವ, ಬಿ.ಎಸ್. ಕರ್ಕೇರ, ರತ್ನಾಕರ್ ಪುತ್ರನ್, ಡಿ.ಎಸ್. ಬೋಳೂರು, ಸೀತಾರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೂರಾಡಿ, ರಾಮಚಂದ್ರ ಕೂಳೂರು, ಕೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ರಾವ್, ರಾಮಚಂದರ್ ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ಏಕಾನಂದ ಮಾಸ್ತರ್, ಕೆ.ವಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕದ್ರಿ, ದಿವ್ಯವಾಣಿ ರವಿಕುಮಾರ್, ಬಿ. ಮಾಧವ್ ಕುಲಾಲ್, ಭೋಜ ಸುವರ್ಣ, ಸುಕುಮಾರ್ ಮೋಹನ್, ಗಂಗಾಧರ್ ಕಿದಿಯೂರು, ಶಾಂತಾರಾಮ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ, ಮಂಜು ವಿಟ್ಲ, ಜೆ. ರವೀಂದ್ರ, ಪರಮಾನಂದ ಸಾಲಿಯಾನ್, ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ್, ಕದ್ರಿ ನವನೀತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ರೋಹಿದಾಸ್ ಕದ್ರಿ, ಆರ್.ಕೆ. ಉಳ್ಳಾಲ್, ಸಂಜೀವ ಎಸ್.ಕೆ., ಅಚ್ಯುತ ಕಲ್ಲಾಪು, ಸುಧೀರ್ ರಾಜ್ ಉರ್ವ, ರಮೇಶ್ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್ ಪೂಂಜಾ, ಜೀವನ್ ಉಳ್ಳಾಲ್, ನವೀನ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಅಳಕೆ, ಶರತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ, ಲೀಲಾಧರ್ ಕಾಪು, ಚೇತನ್ ರೈ ಮಾಣಿ, ಪ್ರಭಾಕರ್ ಕಲ್ಯಾಣಿ, ಸುರೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಕಳತ್ರಪಾದೆ, ಶ್ಯಾಮ್ ಚಿತ್ರಾಪುರ, ಹರೀಶ್ ಪಡುಬಿದ್ರಿ, ಭಾಸ್ಕರ್ ಕುಲಾಲ್ ಬರ್ಕೆ, ಬಿ.ವಿ. ಕಿರೋಡಿಯನ್, ಅಜಯ್ ಬಿರ್ವಾ (ಉಮಾನಾಥ್ ಎ. ಕೋಟ್ಯಾನ್), ಆನಂದ ಬೋಳಾರ್, ಮಾಧವ ಕೆ. ಶಕ್ತಿನಗರ, ರಾಮಣ್ಣ ರೈ ಪುತ್ತೂರು, ಕೆ.ವಿ. ಭಟ್, ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಕದ್ರಿ, ದಾಮೋದರ ಬಿ. ಬಂಗೇರ, ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ, ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ, ಮನು ಇಡ್ಯಾ,

ಕೆ.ಕೆ. ಗಟ್ಟಿ, ಹೆಚ್.ಕೆ. ನಯನಾಡ್, ಬಿ.ಕೆ. ಗಂಗಾಧರ್ ಕಿರೋಡಿಯನ್, ಮಾಧವ ಜಪ್ಪುಪಟ್ಣ, ದಿನೇಶ್ ಕಂಕನಾಡಿ, ಉಮೇಶ್ ಅಳಕೆ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪುಗರ್ತೆದ ನಾಟಕಕಾರೆರೆ, ರಂಗ ಕರ್ಮಿಲೆ ಬುಳೆ ಕಾನಿಕೆ ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗೊಡು ಉಂಡು. ಕರಿನ 30 ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗೊಗು ಸುಗ್ಗಿದ ಬುಳೆ. ದಿನನಿತ್ಯದ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಮೂಡುದು ಬರ್ಪಿನ ಘಟನೆ, ಪಾತೆರಕತೆ, ಎದುರುಕತೆಕ್ಲೆಗ್ ಕುಸೇಲ್ದ ಒಪ್ಪ ಕೊರ್ದು ನಾಟಕದ ಅಕೇರಿಗ್ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಸಂದೇಸೊನು ಕೊರ್ಪಿನ ಜವ್ವನೆ ನಾಟಕಕಾರೆರ್ ಪೊಸ ಪಜ್ಜೆ ದೀಯೆರ್. ಮನೋರಂಜನೆದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಣವುದ ನಿಲೆಟ್ ಈ ನಾಟಕೊಲು ಗೆಂದ್‌ದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ನೂದು ಇರ್ನೂದು ಕುಟುಂಬೊಲು ಎತೆದಾಂತೆ ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್ ಕರಿಪುಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಒಂಜಿ ಲೆಕ್ಕೊಗ್ ಇಂದೆನ್ ವೃತ್ತಿ ರಂಗಭೂಮಿಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಬೊಂಬಾಯಿದ ಊರುಡು ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಡು 30-40 ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ಪುನ ಚಾತಿ ತೋಜಾಂಡ್. ಅಂಚನೆ ಪುಣೆ, ನಾಸಿಕ್, ಭಿವಂಡಿ, ಬೆಂಗ್ಳೂರು, ದಿಲ್ಲಿ, ಬರೋಡ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೇಂಟೆಲೆಡ್ ರಂಗ ಸಂಚಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸ್ವಾರ್ ವ್ಯಾಲ್ಯೂ ಕೊನೊಬತ್ತ್ಂಡ್, ಈ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ದೇವದಾಸ್ ಕಾಪಿಕಾಡ್, ವಿಜಯ್‌ಕುಮಾರ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್, ಕಿಶೋರ್ ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ನವೀನ್ ಡಿ. ಪಡೀಲ್ ಮೊಕ್ಲೆನ ತಂಡ, ಕಾಪು ರಂಗ ತರಂಗ, ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿದ ವಿಜಯ ಕಲಾವಿದೆರ್, ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಶಾರದಾ ಆರ್ಟ್ಸ್, ವೈಷ್ಣವಿ ಕಲಾವಿದೆರ್, ಕುಡ್ಲದ ಎಂಕುಲುಲ್ಲ ಕಲಾವಿದೆರ್, ಕಲಾಶಿಲ್ಪಾ ಮಂಗ್ಳೂರು, ನಮ್ಮ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಬೆದ್ರ, ಅಮ್ಮ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಕುಡ್ಲ... ಇಂಚ ಪಟ್ಟಿ ಬುಳೆವುಂಡು. ಈ ಪ್ರಾಯದಂಗಿನ ಪೊರ್ತುಡುಲಾ ಒತ್ತೆ ಒರಿಯಾದ್ ಶ್ರೀ ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ನಾಟಕ ಸಂಘೊನು ಕರಿನ 28 ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ಒರಿಪಾವೊಂದು ಬೈದಿನ ಪಿ.ಬಿ. ರೈ ಬೆಳ್ಳಾರೆ ತುಳು ನಾಟಕೊ ಗೊಂಚಿಲ್ಡ್ ದೆರ್ತ್ ತೋಜುವೆರ್.

ಲಂಬು ಕೊಡಿ ಬಚ್ಚಿರೆ ದೊಂಬು ಬಾಯ್ದ್ ಲತ್ತಿರೆ ಕುಂಬು ಕುಜುಂಬುದಾಂತಿನ ಲಂಬು ಕೊಡಿ ಬಚ್ಚಿರೆ ಅಂಬಿ ನೀರ್ ಚೇತ್‌ದ್ ದೊಂಬಿ ನೀರ್ ಮೈತ್‌ದ್ ಕಂಬ ಕಾರ್ ನಡತ್‌ದ್ ಭಾರಿ ಬಂಜೋಡಾಯಿ ಬಚ್ಚಿರೆ. (ನಾಟಕ : ವಿಟ್ಲದ ವೀರವರ್ಮೆ - ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ)

ಕೊಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೊಡು ತುಳು ನಾಟಕ

15 ಎಪ್ರಿಲ್ 1988ಟ್ಟ್ ಅಬುಧಾಬಿದ ನ್ಯೂ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸೆಂಟರ್‌ದ ಗುರ್ಕಾರೆ, ಪೆರ್ಮೆದ ತುಳುವೆ ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಬಿ.ಆರ್. ಶೆಟ್ರೆನ ಸಕಾಯೊಡು ತುಳುನಾಡ ಕಲಾ ಸಮಾಜ ಕೂಡುಪಾಡಿನ ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್ ಇಂಬೆರೆನ 'ಕಂಡನೆ-ಬುಡೆದಿ' ನಾಟಕ ರಂಗಕರ್ಮಿ ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್ ಇಂಬೆರನ ಮುಂದಾಳುತನೊಟ್ ಸುರೂತ ತುಳು ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಿಯೆರ್. ಇಂದೆಟ್ ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್, ವಿ.ಜಿ.ಪಾಲ್, ಸರೋಜಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಕುಮುದಾ ಬಾರ್ಕೂರು, ಸೀತಾರಾಮ್ ಬಂಗೇರ, ಬಾಕಿದ ಅಲ್ತ ಸಂಘದ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತೆರ್. 15-16 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1989 ಬೆಹರಿನ್ ತುಳುಕೂಟ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಸಂಘ ದೇವದಾಸ್ ಕಾಪಿಕಾಡ್ ಇಂಬೆರೆನ 'ಬಲೇ ಚಾ ಪರ್ಕ', 'ಗಂಟೇತಾಂಡ್?', 1992ಟ್ಟ್ ದುಬ್ಯಾಡ್ ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್ ಬೈಲ್ ಇಂಬೆರೆನ 'ಒರಿಯದ್ದೊರಿ ಅಸಲ್' ಅವ್ವೆ ವರ್ಸ ಉಡುಪಿ ರಂಗಭೂಮಿದ ಆನಂದ ಗಾಣಿಗೆರೆನ 'ಗುವೆಲ್ ಕಳವಾತ್ತ್ಂಡ್' ಬೆಹರಿನ್‌ಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ತೂಂಡು, ಬೊಂಬಾಯಿದ ಕಲಾಜಗತ್ತ್‌ದ ವಿಜಯ್‌ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ರೆನ ನಾಟಕೊಲು ದುಬ್ಯಾ, ಮಸ್ಕತ್, ಬೆಹರಿನ್, ಅಬುಧಾಬಿ, ಕುವೈಟ್, ದೋಹಾ-ಕತಾರ್‌ಗ್ ತುಳುನಾಟಕ ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಕಮ್ಮೆನದ ತಮ್ಮನ ಕೊರೊಂದುಂಡು.

ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ತುಳು ನಾಟಕ

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ದ್ ಬೊಂಬ್ಯಾಗ್ ಪೋಯಿನಕ್ಲು ಕೂಟ ಕಲಕಟ್ಟೊಂದು ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಿಯೆರ್. ಹಿರಿಯೆರಾಯಿನ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ, ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ, ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರ, ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು, ಜಗದೀಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೆಂಚನಕೆರೆ, ಎಸ್.ಎಸ್. ಕಾರ್ಕಳ, ಸುಂದರ್ ಮೂಡಬಿದ್ರಿ, ಉಮೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಶ್ರೀನಾಥ್ ಮೂಲ್ಕಿ, ಬಿ.ಎಸ್. ರಾವ್, ಭರತ್‌ಕುಮಾರ್ ಪೊಲಿಪು, ನಂದಳಿಕೆ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರ್, ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣೆರ್, ದೇವ್‌ದಾಸ್ ಸಾಲ್ಯಾನ್, ಕರುಣಾಕರ ಕಾಪು ನಾಟಕ ಬರೆಯೆರ್‌ಡ, ವಾಮನರಾಜ್, ಸದಾಶಿವ ಸಾಲ್ಯಾನ್, ಸುರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್ ಹೆಗ್ಡೆ, ಮೋಹನ್ ಮಾರ್ನಾಡ್, ಭವಾನಿಶಂಕರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಸಾಯಿ ಬಳ್ಳಾಲ್, ಭಾಸ್ಕರ್ ಕೋಟ್ಯಾನ್‌ಕಾರ್, ಪರಮೇಶ್ವರ ಕುಂದರ್, ಅಶೋಕ್‌ಕುಮಾರ್ ಕಾರ್ನಾಡ್, ಅನಿಲ್‌ಕುಮಾರ್, ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ ಅತ್ತೂರು, ಇಂಚಿತ್ತಿನಕ್ಲು ಮೊಕ್ಲೆನ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಪೊರ್ಲು ಕೊರಿಯೆರ್. ಸಿನೆಮಾ, ಕಿರುತೆರೆಟ್ ಕಜ್ಜೊ ಬೆಂದೆರ್. ಚಂದ್ರಾವತಿ, ಜೂಲಿಯೆಟ್, ಸರೋಜಾದೇವಿ, ಚಂದ್ರಪ್ರಭಾ, ಅನಸೂಯಾ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವ್ಲು ಬೊಂಬ್ಯಾದ ತುಳು ರಂಗದ ಎರ್ತೆಜಪ್ಪೆಲ್‌ಡ್ ಪೊರ್ತು ಪೊರ್ತುಗ್ ತನುಕುಲೆ ಪ್ರತಿಭೆ–ಪ್ರೌಢಿಮೆದ ಪಾಲ್‌ನ್ ಸಂದಾದೆರ್. ಕಡಲ ಬರಿತ (ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆ) ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ ಬಾಳಣ್ಣನ (ಬಾಳ್‌ತಾಕ್ರೆ) 'ಆಮ್ಚಿ ಮುಂಬ್ಯಾ'ಗ್ ಲೆಪ್ಪು ಕೊರ್ದು ಲೆಪ್ಪುಡಾದ್ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಮಣೆಟ್ ಕುಲ್ಲುದ್ 'ರಾತ್ರೆ–ಪಗೆಲ್ ಎಂಕುಲುಲ್ಲ ನಿಕ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗು ಬೆನ್ಲೆ–ತಿನ್ಲೆ' ಪನ್ಪಿನುಡಿಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಪಣವುದ ಮೋನೆ ತೂವಾಂದೆ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ಋಣೊನು ಸಂದಾದ್ ಧೈರ್ಯಗೊಂಜಿ ದೇವರಾದ್ ಎತ್ತಿನಾಕ್ಲು ಹಿರಿಯೆರಾಯಿನ ಮೂಳೂರ್ದ ಸಂಜೀವ ಡಿ. ಕಾಂಚನ್, ಪೊಲ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರ್, ಕರ್ನೂರು ಮೋಹನ್ ರೈ, ಕುಕ್ಕುಂದೂರು ಕರುಣಾಕರ್ ಶೆಟ್ರ್, ಸುರತ್ಕಲ್ದ ಪ್ರಕಾಶ್ ಶೆಟ್ರ್, ಅಂಚೆನೆ ಎಲ್ಯ ಮಲ್ಲ ಜಾತಿ ಕೂಟೊಲು, ಸಂಘ–ಸಂಘಟನೆಲು ತುಳು ನಾಟಕುಲೆ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಮರಾಠಿದ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ನೀರ್ ಮೈತ್‌ದ್ ನಿರೆಲ್ ಕೊರಿಯೆರ್, ಬಂಧುಲೇ.... Hats off.

ಬನ್ನಗ ನಮ ಬತ್ತಲೆ ಪೋನಗ ನಮ ಕತ್ತಲೆ, ಬನ್ನಗ ನಮ ಬುಲಿಪುವ ಪೋನಗ ನಮ ಬುಲಿಪುವೆರ್
ಬರ್ಪಿಪೋಪಿ ಜಾತ್ರೆ ಉಂದು ನಾಲ್ ದಿನತ ಈ ನಾಲ್ ದಿನೊಟ್ ತೆಲ್ಪೆರೆ ಕಲ್ಪಿ, ತೆಲ್ಪವೆರೆ ಕಲ್ಪಿ

(ನಾಟಕ : ತೆಲ್ಪೆರೆ ಕಲ್ಪಿ – ಮಚ್ಛೇಂದ್ರನಾಥ್ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ್)

ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಪೊಣ್ಣ್ ಪೊಂಜೊವ್ಲೆ ಬಿರ್ದ್

ಕೆಥರಿನ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್, ಹೆಚ್. ಶಕುಂತಲಾ ಭಟ್, ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್, ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ, ಆಶಾ ನಾಗೋರಿ ತನ್ಕುಲೆ ಬರವುದ ಪರ್ತೆಡ್ ನಾಟಕ ಬರೆಯೆರ್ದ್, ಯಶೋಧರಾ ದೇವಿ, ರೂಪಾ ಅತ್ತಾವರ, ರೋಹಿಣಿ ಜಗಾರಾಮ್, ಗೀತಾ ಸುರತ್ಕಲ್, ಲೂಸಿ ಪಿರೇರಾ, ಪ್ರಮೀಳಾ ಬೆಂಗರೆ, ಜ್ಯೂಲಿಯೆಟ್, ಲೀನಾ ಗೋವಿಯಸ್, ಸರೋಜಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಕುಮುದಾ ಬಾರ್ಕೂರು, ವೀಣಾ ಮಂಗಳೂರು, ಶೋಭಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಶ್ವೇತಾ, ನಿರ್ಮಲಾ ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟಿ ಸುಮನ, ಸಂಗೀತಾ, ದಯಾನ, ಅನಿಷಾ, ಜಯಶ್ರೀ, ಶೋಭಾ ರೈ, ಸ್ಮಿತಾ, ಮೋಹಲತ, ಸುಜಾತ ಮಂಗಳೂರು, ನೀತು, ಚೈತ್ರ, ಆಶಾ ಮಾರ್ನಾಡ್, ವಿದ್ಯಾ ಪಲ್ಲವಿ, ನಯನ, ರೂಪಶ್ರೀ ವರ್ಕಾಡಿ, ಜಯಶೀಲ, ಮಂಜುಳಾ, ಚಂದ್ರಕಲಾ ಪೆರ್ಡೂರು, ಸುಜಾತ ಮುದ್ರಾಡಿ, ಜಯಶ್ರೀ

ನಂದೇರಿಮಾರ್, ಶರ್ಮಿಳಾ ತೇಜ್‌ಪಾಲ್, ವಸಂತಿ ಜೆ. ಪೂಜಾರಿ, ಪಿಂಕಿಲತಾ, ಅಶ್ವಿನಿ ರೈ ಮೊಕುಲು ಪೆರ್ಮೆದ ಅಭಿನಯ ತೋಜಾಯೆರ್, ಸುಹಾಸಿನಿ ಬೆಂಗ್ರೆ, ಮಹಾದೇವಿ, ರಂಜನಿ, ಜೋಯ್ಸ್, ದಯಾವತಿ, ಮೀರಾ, ಶಾರದಾ ಬಾರ್ಕೂರು, ನಯನ, ವಿನಯ, ವಿನೂತ, ವೀಣಾ ಬಾರ್ಕೂರು, ಚಂದ್ರಕಲಾ, ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಮೊಕ್ಲು ತುಳು ಪದೊಕ್ಲೆಗ್ ಸಿರಿಕಂಠದ ಸ್ವರೊಭಾರೊ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ತುಳು ನಾಟಕ ಚಾವಡಿಗ್ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವ್ಲು ಅಕ್ಲೆನನೇ ಆಯಿನ ಅಡಚಣೆಡ್ದ್ ಬರಾಂದಿನ ಗಳಿಗೆಡ್, ಚಾವಡಿದ ಮುಟ್ಟಿಕಲ್ಲ್ ಮಿತ್ತಾರ್ದ್, ಸೆರಂಗ್ ಬಿಗಿತ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ನಾಟಕದ ಗೌಜಿ ಗಮ್ಮತ್ತ್‌ಲೆನ್ ಎತ್ತರೊದ ಉಜ್ಜಾಲ್‌ಡ್ ತೂಂಕಿನ, ಪೊಣ್ಣು ಮಗಲಾದ್ ಮೆರೆದ್ ಅಜ್ಜಿ-ಅಪ್ಪೆ, ಪಲ್ದಿ-ತಂಗಡಿ, ಮಾಮಿ-ಮರ್ಮಲ್, ಇಂಚಿತ್ತಿನ ವೇಷ ಪಾಡ್ದ್ ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲುನು ದೇಸೊಗ್ ತೆರಿಪಾಯಿನ ಹಿರಿಯ ರಂಗಕರ್ಮಿಲಾಯಿನ ಆರ್.ಕೆ. ಮಂಗಳೂರು, ಅನಿಲ್ ಕುಮಾರ್ ಬರ್ಕೆ, ಯು. ಗಣೇಶ್ ಕುಮಾರ್, ಎ. ಗಂಗಾಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ರಾಘವ ಅತ್ತಾವರ, ಇಂದುಶೇಖರ್, ದಿನೇಶ್ ಅತ್ತಾವರ್, ಗಂಗಾಧರ ಗಟ್ಟಿ, ಯುವರಾಜ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶೇಖರ ಕಾಪಿಕಾಡ್, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತುಂಬೆ, ಅರುಣ್‌ಕುಮಾರ್, ಸುರೇಶ್ ಮಂಜೇಶ್ವರ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕ್ಲೆನ ಚಾಕರಿನ್ ಮದಪುನ ಖಂಡಿತಾ ಸರಿಯತ್ತ್.

ಬೊಳ್ಳಿ ಪರದೆಡ್ ತುಳು ನಾಟಕೊಲು

ನಾಟಕ ಕರ್ತೆರ್	ನಾಟಕ	ಬೊಳ್ಳಿ ಪರದೆಡ್
ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್	ಯಾನ್ ಸನ್ಯಾಸಿ ಆಪೆ	ಯಾನ್ ಸನ್ಯಾಸಿ ಆಪೆ
ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್	ಯೇರ್ ಮಲ್ತ್‌ನ ತಪ್ಪು	ಯೇರ್ ಮಲ್ತ್‌ನ ತಪ್ಪು
ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್	ಕಂಡನೆ-ಬುಡೆದಿ	ಭಾಗ್ಯವಂತೆದಿ
ಡಾ. ಪಿ. ಸಂಜೀವ ದಂಡೆಕೇರಿ	ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ	ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ
ಡಾ. ಪಿ. ಸಂಜೀವ ದಂಡೆಕೇರಿ	ಗಂಗಾ-ರಾಮ್	ಬೊಳ್ಳಿದೋಟ
ವಿಶುಕುಮಾರ್	ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆ	ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆ
ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್	ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್	ಉಡಲ್ದ ತುಡರ್
ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ್ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ್	ಪೊರ್ತುಗ ಕಂತ್‌ಂಡ್	ದಾರೆದ ಸೀರೆ
ದೇವದಾಸ್ ಕಾಪಿಕಾಡ್	ಬಲೇ ಚಾ-ಪರ್ಕ	ಸತ್ಯ ಓಲುಂಡು
ಕೆ. ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ	ಸತ್ಯ ಬತ್ತಲೆ	ಬಂಗಾರ್ ಪಟ್ಲೇರ್
ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಉಪ್ಪೂರು	ಹೌಂದ್ರಾಯನ ಪಾಲಗ	ಮಾರಿಬಲೆ
ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್	ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ	ಒಂತೆ ಎಜೆಸ್ಟ್ ಮಲ್ಪಿ
ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್	ಒರಿಯರ್ದೊರಿ ಅಸಲ್	ಒರಿಯರ್ದೊರಿ ಅಸಲ್

ಕಿರುಚಿತ್ರ

ನಂದಳಿಕೆ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ	ಬೊಜ್ಜ	ಸುದ್ಧೊ
ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್		ಬರವುದ ಬಂಡಸಾಲೆ

ಪರದೆದ ಪಿರಾವುಡ್ದು

ರಂಗ್ ಕಲತ್‌ದ್ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಮೋನೆಡ್ ಪಾತ್ರೊಲೆನ್ ಪರೆಜಿಡ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತಿನ

ಮೇಕಪ್‌ದ ಎ. ಕೃಷ್ಣ ನಾಯ್ಕೆರ್, ಎಂ. ಮೋಹನ ರಾವ್, ಲಕ್ಷ್ಮಣ್ ನಾಯಕ್, ರಮಾನಂದ್ ಶೇಟ್, ಗಿರಿಯಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್, ಜಯರಾಮ್ ಸುಧೇಕರ್, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಕದ್ರಿ, ಪಿ.ವಿ. ಪರಮೇಶ್, ರವಿಕುಮಾರ್ ಸುರತ್ಕಲ್, ಮೊಕುಲು ಸುರೂತ ಸಾಲ್‌ಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಬೊಲ್ಪು ಸ್ವರೊಟು ಬೆರಿಸಕಾಯ ಕೊರಿನ ಶಾರದಾ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ಸ್ ಉಳ್ಳಾಲ, ವಿವೇಕ್ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ಸ್ ಜೆಪ್ಪು, ರಾಜ್ ಸೌಂಡ್ಸ್ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ, ಅನಿಲ್ ಸೌಂಡ್ಸ್ ಶಂಕರಾಪುರ, ಕುಡ್ಲದ ದೇವು ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ಸ್, ನಿತ್ಯ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ಸ್ ಪನ್ಪಿ ಮಾತಾ ಈ ಮೆಗ್ಯೆ ಪಲಯರ್ಲುಲಾ ನಮ್ಮಕ್ಲೇ. ತುತ್ಯೆತದೊಟ್ಟುಗು ಭೂಮಿ, ಪಾತಾಳೊ, ಅಕ್ಕಸೊನ್ ಪರೆಜಿಡ್ ಬೆಕ್ಕಸೊಡು ತೂಪಿಲೆಕ್ಕೊ ಸಬಿ ಸೆಕ್ಕರೆದ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲ ಪುದೆನ್ ತುಂಬುದು, ಬೆಂದ್‌ದ್ ಬೆಗರ್ ಜೆಪ್ಪಾಯಿನ ಬಾರಕೂರು ಬುಡಾನ್ ಸಾಹೇಬ್, ನಮ್ಮೂರ್ದ ಗುಲ್ವಾಡಿ ಆರ್ಟ್ಸ್, ಲಲಿತಾ ಕಲಾ ಆರ್ಟ್ಸ್, ಪೊರ್ಲುಲು ಆರ್ಟ್ಸ್ ಕುಡ್ಲ, ಸುವರ್ಣ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಮೂಲ್ಕಿ, ಸುಧಾ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಉಚ್ಚಿಲ, ಭಾಷಾ ಸಾಹೇಬ್ ಉಡುಪಿ ಮೊಕ್ಲೆನ ಋಣಭಾರೊನ್ ಸಂದಾವರೆ ಆವಂದಿನ.

ತುಳು ನಾಟಕದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಅಶೋಕ ಚರಣ್, ಎಸ್. ವಿಶ್ವನಾಥ್, ರಮೇಶ್-ಕಮಲ್, ವಸಂತ ಕದ್ರಿ, ಎ.ಕೆ. ವಿಜಯ್, ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಬರ್ಕೆ, ವಿಜಯಕುಮಾರ್, ಸತೀಶ್ ಸುರತ್ಕಲ್, ನವೀನ್-ಪ್ರವೀಣ್, ವೆಂಕಟೇಶ್, ಸುಬ್ರಾಯ, ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಅಂಚನ್, ಆನಂದ್ ಅಮೀನ್, ಪದ್ಮನಾಭ ಸಸಿಹಿತ್ಲು, ಪುಷ್ಕಳ್ ಕುಮಾರ್ ತೋನ್ಸೆ, ಮುರಳೀಧರ್ ಕಾಮತ್, ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ರಾವ್, ಶಶಿ ಕೋಡಿ, ನಂದನ್ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡ್, ನಿರ್ಮಲ್ ಪಾಂಗಲ್, ಬಿ.ಎಸ್. ಕಾರಂತ್, ರಾಜೇಶ್ ಕಳವಾರು, ಗುರು ಬಾಯಾರು ಮೊಕ್ಲು ಸಂಗೀತೊಡು ಪಿಂಗಾರ ಅರಳದೆರ್. ಶಬ್ದೊಲೆ ಎಗ್ಯೆ-ಎಗ್ಯೆಲೆಗ್ ಮೊಡೆಯಿನ ಸ್ವರೊಕು ಶೇಖರ್ ಅತ್ತಾವರ್, ಜಗದೀಶ್ ವರ್ಮಾ, ಚಂದ್ರಹಾಸ್ ತೊಕ್ಕೊಟ್ಟು ಎಸ್. ರಾಮದಾಸ್, ವಸಂತ ಕುಂದರ್, ಸೀತಾರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ ರವೀಂದ್ರ ಪ್ರಭು, ಇಂಚಿನಕ್ಲು ಕೊರಿನ ಸಿರಿಕಂಠದ ಪೂಪನ್ನೀರಾ ಪೊದಿಕೆಲೆನ್ ಮೂಲು ನೆಂಪು ಮಲ್ಪೊಡೆ.

ಬ್ರಹ್ಮನ ಬರವು ಮಾಜಂದೆ ಪೋಂಡಾ ಗುಮ್ಮನ ಗೊಬ್ಬು ಇನಿ ಸುರುವಾಂಡಾ
ಪೊಣ್ಣನ ನಿಲೆನ್ ಈ ತೆರಿಯರೆ ಪೋವಡ ಆಂಜಲೆನ ನಿರೆಲ್ ಈ ಪತ್ತೆರೆ ಪೋವಡ
(ನಾಟಕ : ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ರಚನೆ : ಡಾ. ಪಿ. ಸಂಜೀವ ದಂಡೆಕೇರಿ
ಗೀತಾ ಸಾಹಿತ್ಯೊ : ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್)

ತುಳುಟು ಮರ್ಗಿಲ್ದ ಬಾಸೆದ ನಾಟಕಕಾರೆರ್

ರಿಚ್ಚರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತೆಲಿನೊ, ಕಾಸರಗೋಡು ಚಿನ್ನಾ, ಎಂ.ಎಸ್. ಇಬ್ರಾಹಿಂ, ಯು.ಎಂ. ಮ್ಯೊದಿನಬ್ಬ, ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಕ್ವಾಡ್ರಸ್, ಇಬ್ರಾಹಿಂ ತಣ್ಣೀರುಬಾವಿ, ಫಿಲಿಕ್ಸ್ ಸಲ್ದಾನ, ಎ.ಕೆ.ವಿ. ಬೆಂಡೇಲ್, ಕೆಥರಿನ್ ರೋಡ್ರಿಗಸ್, ಪರ್ಸಿ ಉರ್ವ, ಜಗನ್ ಪವರ್ ಬೇಕಲ್, ಐ.ಕೆ. ಬೊಳುವಾರು, ಪ್ರದೀಪ್ ಕಾಸರಗೋಡು, ಸುಕುಮಾರ್ ಕಣ್ಣನ್, ಉಮೇಶ್ ಸಾಲಿಯಾನ್, ವಾಸು ಬಾಯಾರು ಬಾಸೆ ದೇಸ ಮದತ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ನಾಟಕದ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುಗ್ ಪೊಂರ್ಬಿಯೆರ್.

ಪೊಸ ದೇಕಿದ ನಾಟಕೊಲು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಶಾಲೆ, ರಂಗಾಯಣ ನೀನಾಸಂ ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಾಟಕ ಸಾಲೆಲೆಡ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನ ಸುರೇಶ್ ಆನಗಳ್ಳಿ, ಜೀವನರಾಮ್ ಸುಳ್ಯ, ಬಾಸುಮ ಕೊಡಗು ಅಂಚೆನೆ ಮೈಮ್ ರಮೇಶ್, ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಕವತ್ತಾರ್, ಮೋಹನ್ ಚಂದ್ರ, ಕೆ.ಕೆ. ಪೇಜಾವರ, ನಾಗೇಶ್ ಕುಮಾರ್

ಉದ್ಯಾವರ, ಪ್ರಕಾಶ್ ವಿ.ಎನ್., ಶೀನಾ ನಾಡೋಳಿ, ನಟೇಶ್ ಉಳ್ಳಾಲ್ ಮೊಕ್ಲು ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಪೊಸ ದೇಕಿ ಕೊರಿಯೆರ್. ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ್ರೆರೆನ ಪಿಲಿ ಪತ್ತಿ ಗಡಸ್, ಧರ್ಮೆತ್ತಿ ಮಾಯೆ ಬಾಕಿ ನಾಟಕ ಕರ್ತೆರೆನ ಬಸ್ತಿ, ಪೆದಂಬು, ಕೊಡಿಮರ ಈ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಪರ್ಮೆದ ಪ್ರದರ್ಶನ ತೂಂಡು.

ಸಂಗೀತ, ಸೆಟ್ಟಿಂಗ್, ರಂಗಪರಿಕರ ಇಂಚ ಪೊಸ ನಮೂನೆದ ಬದಲಾವಣೆ ಇಂಚಪ್ಪೊಗು ತುಳು ನಾಟಕೊಗು ನನಲಾತ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಕೊರುಂಡು. ಒಂಜಿ ಅಂದಾಜಿ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರ್ ನಾಲ್ನೂದು ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ಅಚ್ಚಿಯಾದ್ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ಂಡ್, ಆಂಡ ಲೆಕ್ಕೊಗು ತಿಕ್ಕಾಂದಿನಾತ್, ನೆಂಪುಗು ಬರಾಂದಿನಾತ್ ಒರಿದ್ ಉಪ್ಪರೆಲಾ ಯ್ಯಾವು. ಸುಮಾರು ಐನ್ ಸಾರ ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ಬರೆದುಪ್ಪುಂದು ನಾಟಕ ರಂಗದ ಮಲ್ಲಣ್ಣನಕುಲು, ತೆರಿನ ಪಿರಿಯೆರ್ ಪನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ತುಳು ನಾಟಕದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಪರದೆದ ಬ್ಯಾರದಕ್ಲು, ಲೈಟ್ ಮೈಕ್‌ದಕ್ಲು, ಮೋನೆಗ್ ಬಣ್ಣ ಪಾಡುನಕ್ಲು, ಸೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಬೇಲೆದಕ್ಲು ಇಂಚ ಸಾರ ಸಾರ ಜನಮಾನಿ ಬೆನ್ತೆರ್, ಬೆನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಈ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪರೆ ತೀರಾಂದಿನ ನೆಂಪುಗು ಬರಾಂದಿನ. ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ಸಿ.ಡಿ. ರೂಪೊಡು ತುಳುವೆರೆ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಾಡ್ ತೆಲಿಪಾವುಂಡು, ನಲಿಪಾವುಂಡು. ಇಡೀ ನಾಟಕದ ಡೈಲಾಗ್ ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಣ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗೊಗುಲಾ ಬೈದ್ಂಡ್. ಔಟ್ ಡೋರ್ ಶೂಟಿಂಗ್ ಮಲ್ತಿನ ದೃಸ್ಯೊನ್ ನಾಟಕದ ಕತೆಗ್ ಪೂರಕವಾದ್ ಪರೆಜಿಡ್ ಮೂಡಾವು ಸಾಧನೆ ತುಳು ನಾಟಕ್ಲೆಡ್ ಆವೊಂದುಂಡು.

ಕನ್ನಡ ತುಳು ಸಿನೇಮಾ ಬೊಕ್ಕ ಕಿರುತೆರೆಟ್. ಮಲ್ಲ ಪುದರ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ, ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಬಾಸೆ ದೇಸದ ಬಾಲೆಲಾಯಿನ ಗುರುಕಿರಣ್, ಶಿವಧ್ವಜ್, ಪ್ರಕಾಶ್ ರೈ, ವಿನು ಬಳಂಜ, ರಿಚ್ಚರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತಲಿನೊ, ಎನ್.ಆರ್.ಕೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ್, ಸುರೇಶ್ ರೈ, ಸುಧಾಕರ್ ಬನ್ನಂಜೆ, ರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಎಂ.ಕೆ. ಮಠ, ಸುರೇಶ್ ಮಂಗಳೂರು ಅವ್ವತ್ತಂದೆ ಜಯಮಾಲ, ರತ್ನಮಾಲ, ಪುರಂದರ, ಸತ್ಯಭಾಮ, ವನಜಶ್ರೀ, ಭವ್ಯಶ್ರೀ ರೈ, ಉಷಾ ಭಂಡಾರಿ... ಮೊಕ್ಲು ಮಾತಾ ಅನುಮಗಲ್ ಉಳ್ಳಾಲದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುದೇ ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗದ ಚಾಕರಿ ಮಲ್ತಿನ ವಿಷಯೊನು ಮೂಲು ಪರ್ಮೆಡ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತಿಜಿಡ ಈ ಬರವುದು ಅರ್ಥದಾಂತೆ ಪೋವು.

ಕಡಲ ಕರೆತ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಕಮ್ಮೆನದ ತಮ್ಮನೊನು ಊರೊರ್ಮೆ ಬಲಸ್ಂಡಲಾ ಸರಕಾರೊಡ್ದ್ ನಂಕ್ ಸಂದೊಡಾಯಿನ ಮಾನಾದಿಗೆ ನನಲಾ ಸರಿಕಟ್ಟಾಡ್ ಎತ್ತ್‌ದಿಜಿ. ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಅಂಚೆನೆ ಸರಕಾರೊಡು ಪಣವು ಪ್ರಶಸ್ತಿದ ಪಾಲ್‌ನ್ ಹಕ್ಕ್‌ಡ್ ಗುಟ್ಟುಡು ಗೆತೊನುನ ಕೆಲವು ಸಂಘಟನೆಲೆ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ನಮ ನನಲಾ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಾದೇ ಉಲ್ಲ, ಅಲ್ಪಪ್ಪ ಏಪಲೊರ ಪನೀತ್ ಸ್ವರೊ ಲಕ್ಕ್ಂಡಲಾ ಗಳಿಗೆಡ್ ಅಜಿದ್ ಮಾಜಿದ್ ಪೋಪುಂಡು. ತುಳುನಾಟಕೊ ರಂಗೊಗು ಪಂಚಾಂಗ ಪಾಡ್ದ್, ಕಣನಿಲ್ಕೆ ಕನಕಟ್ಟಿನ, ಜಾತಿಕಟ್ಟ್ ಬರಿಕ್ ದೀದ್, ರಂಗಸ್ತಳೊದ ಸುತ್ತ ನೀತಿ-ನಿಯತ್ತ್‌ದ ಮುತ್ತು ಜಿರ್ಕಿನ, ತಿಗಪೇರ ಪರ್ಂದ್‌ದ ಸಟಿ ನುಡಿತ ಗೇಣೊನು ದಾನ ಮಲ್ತಿನ, ಶಿಸ್ತು, ಪೊರ್ತು, ಗುರ್ತೊಡು ರಂಗದೇವಿನ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ತಿನ, ಆನಿದ ಓ..., ಪಿರಿಯ ರಂಗಸೇನಾನಿಲೇ, ನಿಕ್ಲು ಒಂಜಿ ಪೋಯರಾ...! ಎಂಚ ಉಲ್ಲರಾ...? ನಾಡ್ಂಡ ತಿಕ್ಕರಾ....

'ಶಾಂತಿ-ಸೌಹಾರ್ದತೆ-ಸಾಮರಸ್ಯೊಗಾದ್ ರಂಗಭೂಮಿ' ಪನ್ಪಿನ ಸಂದೇಸದೊಟ್ಟುಗು ವೊಂದಾವೊಂದು ಪೋವಂದೆ, ಒರಿಯನ್ ಒರಿ ತೆರಿಯೊಂದು **'ವಿಶ್ವನೇ ಒಂಜಿ ರಂಗಭೂಮಿ ನಮ ಮಾತಾ ಪಾತ್ರಧಾರಿಲು'** ಪನ್ಪಿನ ಪೊರ್ಲ ಪೊಲಿಕೆದ ಅರ್ಥೊನು ನನೊರ ಸರ್ತ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊಂದು **ವಿಶ್ವ ರಂಗಭೂಮಿ ದಿನ 2012 (27-03-2012-World Theatre Day)** ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಕೋಡೆನ ಕೈಪೆನ್ ಮದತ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿನ ಎಲ್ಲೆದ ಚೀಪೆನ್ ಪಟೊನೊಂದು ಎಚ್ಚೆಲ್ಮೆದ ಪೊಸ ಪಜ್ಜೆ ದೀಕ, ಅಂಚಾಂಡನೇ ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗೊಡು ಕಜ್ಜೊ ಬೆಂದಿನ, ಕರಿದ್‌ಪೋಯಿನ ರಂಗ ಚೇತನೊಲೆನ ಉಡಲ್‌ಗ್ ಶಾಂತಿ-ಸದ್ಗತಿ ತಿಕ್ಕೊಂದ್ ನಂಬೊಲಿಗೆ.

ಸುಖ ಬನ್ನಗ ತೆಲಿಪು ದುಃಖೊಡುಲಾ ತೆಲಿಪು ಬದುಕೊಂಜಿ ಉಜ್ಜಾಲ್ ತೂಂಕೊಂದುಪ್ಪು
ಈ ನಾಲ್ ದಿನೊನ್ ತೆಲಿತ್ತೊಂದು ನಲಿತೊಂದು ಕರಿಪು
(ನಾಟಕ : ಬಲೇ ಚಾ-ಪರ್ಕ - ದೇವದಾಸ್ ಕಾಪಿಕಾಡ್)

ಆನಿಡ್ದ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಸೊಂದಿನ ಯೇತ್ ಮಲ್ಲ ಕೂಡುಕಟ್ಟ್ ನಮ್ಮ. ದೈವ-ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕೊಡಿಮರ ಏರಿನವುಲು, ಕೊಂಬು-ಜಾಗಟೆ, ಚೆಂಡೆ-ಬ್ಯಾಂಡ್, ವಾದ್ಯೊ-ಗರ್ನಲ್, ಕೇನುನವುಲು, ಗಗ್ಗರೊದ ಪಜ್ಜೆ ಜೀಟಿಗೆದ ಬೊಲ್ಪು ತೋಜುನವುಲು, ಇಂಗ್ರೇಜಿದ ಗಂಟೆದ ಜಾಲ್‌ದಲ್ಪ, ಆಟೋ- ಕೂಟೊ ಕೂಡಿನಲ್ಪ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಜಾತಿ ಧರ್ಮದ ಗೆರೆ-ಬರೆ ಮೀರ್‌ದ್ ನಮನ್ ತಾಂಗ್‌ದ್, ತೆಲಿಕೆ ನಲಿಕೆಡ್ ಎದ್ರೊಂಡೆರ್. ಬಚ್ಚೆಲ್ ಬಾಜೆಲ್‌ಗ್ ಅಸರ್, ತೆನಸ್-ವನಸ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಮಾನಾದಿಗೆದ ಮಲ್ಲ ಮನೆಟ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಮದಿಪು ಪಂಡೆರ್.

ತೌಳವದ ಪುಣ್ಯ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಜನುಮ ಕೊರಿನ ಓ.... ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ತುಳುವಪ್ಪೆ.... ಈತ್ ಮಲ್ಲ ಕೂಡು ಕುಟುಂಬೊನು ನಿನ್ನ ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಸತ್ಯದ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ನಿತ್ಯಲಾ ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾದ್, ಎಂಕ್ಲೆನ ಬೆರಿಯೇ ಇತ್ತೊಂದು, ಯಾನ್ ಎನಡ್ದ್ಂದ್ ಪನಡೆ, ಈ ಕುಟುಂಬದ ಮೂಲ ಕರ್ತೆದಿ ಯಾನ್ಂದ್ ಎಚ್ಚೆಲ್ಮೆದ ಪಾತೆರೊನು ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಪೊರ್ತು ಪೊರ್ತುಗು ಈ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪಾದ್, ಕೇದಾಯಿ ಪಿಂಗಾರೊಡು ಸಿರಿಗಂಧದ ಅಭಯೊ ಕೊರಿಯ. ನಿನ್ನ ಪಾದೊಗು ಭಗ್‌ತಿದ ಸಾರ ಸಾರ ಸೊಲ್ಮೆಲಪ್ಪೆ, ಸಾರ.... ಸಾರ....

ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗೊ ಪನ್ಪಿನ ಮಲ್ಲ ಒಸರ್‌ದ ಕಡಲ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಕಿನ್ಯ ಚೆಂಬುದ ನೀರ್‌ದಾತ್ಲಾ ಇಜ್ಜಾಂದಿನ ಈ ಪೊಲಬುದ ಬರವು ಬರೆನಗ ಬೆಗರ್ ಜತ್ತ್ಂಡ್. ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್ ಕಟ್ಟ್ಂಡ್, ಕೆಲವೆರೆಡ ನಿಷ್ಠುರಲಾ ಕಟ್ಟೊನೊಡಾಂಡ್, ಸೈಸೊನೊಡಾಂಡ್. ತಪ್ಪುನು ಒಪ್ಪ ಮಲ್ಪಾಂದೆ, ಮದತಿನ ಮಲ್ಲ ತುಪ್ಪೆಗ್ ನಿಕ್ಲು ಕೊರ್ಪುನ ಮಾಪುಗು ತರೆತಗ್ಗಾದ್, ಈ ಕಿನ್ಯ ಗೊಂಚಿಲ್‌ನ್ ನಿಕ್ಲೆನ ಅರ್ತಿ-ಪಿರ್ತಿದ ಮಟ್ಟೆಲ್ಗ್ ಪಾಡೊಂದುಲ್ಲೆ, ಎದ್ರೊನುನ ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್‌ಲೆಗ್, ಕೇನಿನ ಕೆಬಿಕ್‌ಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ, ನಂಕ್ ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯೊ, ಬಂಗಾರ್ ಪದ್ದೈಯಿ, ಪುದರ್ ಪುರಪು ಕೊರ್ದು ಮಾನಾಯಿನ ತುಳುರಂಗ ಮಂಚದ ಈ ಬೊಲ್ಪು ಪತ್ತ್ ಕಾಲ ಎತ್ತರೊಡು ಅರಳೊಂದು ಉಪ್ಪಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಏಪಲಾ ಉಡಲ್‌ನಿಲ್ಕೆ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುನು ಬಯಕುವೆ.

ಕುಡ್ಲ ಪನ್ಪಿನ ಊರುದುಲಯಿ, ಸಿಟಿನ್ ಬುಡ್ದು ಒಂತೆ ಪಿದಾಯಿ
ಮೀಸೆ ಕೇಚುನ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ಡ್ ಒರಿಯದೊರ್ರಿ ಅಸಲ್‌ಯೇ....
ಓ....ರಿ....ಯ....ದೊ....ರ್....ರಿ ಅ....ಸ.....ಲ್....ಯೇ...
(ನಾಟಕ : ಒರಿಯದೊರ್ರಿ ಅಸಲ್, ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್)

ಬದಲಾಯಿನ ಸಾದಿ

ರಮೇಶ್ ಕುಲಾಲ್ ಬಾಯಾರು

ಮೂಡಾಯಿಡ್ ಸೂರ್ಯೆ ಉದಿತ್‌ದ್ ಸುಮಾರ್ ಪೊರ್ತು ಆತ್ಂಡ್. ಪಕ್ಕಿಲು ಪೂರಾ ಪಾರ್ದ್ ಅಯೆನಯೆನ ಸಾದಿ ಪತ್ತ್‌ದ್‌ಲ ಆತ್ಂಡ್. ಕೆಲಸೊಗು ಪೋಪಿನ ಜನಮಾನಿಲ, ಅಕ್‌ಲೆನ ಕಾರ್ಯೊಗು ಪೋದಾತ್ಂಡ್.

ಗಂಟೆ ಸುಮಾರ್ ಬೊಲ್ಪುದ ಒಂರ್ಬರೆಲ ಕರಿಯೊಂದುಂಡು. ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಕಂಡದಂಚಿ ಪೋದು ಬರ್ಕಂದ್ ಒಂಜಿ ಬೈರಾಸ್‌ನ್ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದು ನಡತೊಂದು ಬತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೋಂತೆಲ್‌ದ ತಿಂಗೊಳು. ಕೆಯಿ ಪಂರ್ದ್‌ದ್ ಒಂತೆ ಸಮಯೊಗು ಕೊಯ್ಯೊಲಿಂದ್ ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಕೆಯಿ ಬುಲೆದ್ ಬಂಗಾರ್ ವರ್ಣೊಗು ಜಾರಿನೆನ್ ತೂದು ಮಾಬಲಣ್ಣಗ್ ಕಣ್ಣ್ ದಿಂಜಿಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಕಂಡದ ಬರಿಯೆನೇ ನಡತೊಂದು ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುನಗ ದೂರೊಡು ದುರ್ಗ ಬಸ್ ಪೋಪಿನ ತೋಜಿಂಡ್.

ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಗು ಇಂಬೆರೆನ ಕಂಡದ ಕೋಡಿಡ್, ಪುಣೆಟ್ಟ್ ನಾಲ್‌ಜನ ನಡತೊಂದು ಪೋಪಿನ ತೋಜಿಂಡ್. ಅಕ್ಲ್ ದುರ್ಗ ಬಸ್‌ಡ್ ಬತ್ತಿನಕ್‌ಲಾದುಪ್ಪುಂದು ಎಣ್ಣಿನ ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ನಡತೊಂದು ಆರೆನ ಬಾರೆದ ಬಿತ್ತಿಲ್‌ದಂಚಿ ತಿರ್ಗ್‌ಯೆರ್. ಒಂತೆ ಮಡಲ್, ಸೋಗೆ, ಪಂತಿ ಒಟ್ಟು ಮಂತಿನ ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲದಂಚಿ ತಿರ್ಗ್‌ಯೆರೆಂದ್ ಅಂದಾಜಿ ಮಲ್ಪುನಗ ಎಕಡ್ ಪೋಯಿನ ಅವ್ವೆ.... ನಾಲ್‌ಜನ ಪೋಯಿನ ಸಾದಿಡೆನೇ ಪಿರ ಬರ್ಪಿನ ತೋಜಿಂಡ್. ಅಕ್ಲ್ ಇಂಚಿಗ್ ಬತ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಗ, ಅಕ್ಲ್ ಏರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೊನೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಅಕ್‌ಲ್ ಬರ್ಪಿನಂಚಿ ತೆಲಯೆರ್.

ಬತ್ತಿನಕ್‌ಲ್ ಮಾಬಲಣ್ಣಗ್ ಎದುರಾಯೆರ್. ಬತ್ತಿನಕ್‌ಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ಜನ ಪ್ರಾಯದಾರ್‌ಲ, ರಡ್ಡ್ ಜನ ನಡು ಪ್ರಾಯದಕ್‌ಲ್‌ಲ, ಒರಿ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯದ ಸೋಕುದ ಜವಣೆಲ ಇತ್ತೆರ್.

ಅಕ್ಲ್ ಮಾಬಲಣ್ಣನ್ ತೂದು ಎಲ್ಯೆಗ್ ತೆಲ್ತೆರ್. ಇಂಬೆರ್‌ಲ ಮುಗುರು ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ದೂರ ಪೋಪಿನಕ್‌ಲ್‌ಂದ್ ಪಾತೆರ್‍ಯೆರೆ ಎಡೆ ಕೊರ್‍ಯೆರ್. ಬತ್ತಿನಕ್‌ಲ್ ಅಕ್ಲೆನ ಪರಿಚಯೊನು ಪಂಡ್‌ದ್, ಎಂಕ್ಲ ಎಂಕ್‌ಲೆನ ಜವಣಗ್ ಪೊದುತ್ತ ಸಂಬಂದವಾದ್ ಬತ್ತಿನಿಂದ್‌ಲ, ಎಂಕ್ಲ ತೂಯಿನ ಪೊದು ಸರಿ ಆವಂದೆ ಪಿರ ಪೋಪಿನಿಂದ್‌ಲ ಅಕ್ಲ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಕ್‌ಲೆನ ವಿಚಾರ ಪೂರ ತೆರಿಯೊಂಡಿನ ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಅಕ್ಲೆನೆಟ್ಟ್ ಒರಿ ಮಾಬಲಣ್ಣನ ಬುಡೆದಿ ವಿಶಾಲಕ್ಕಗ್ ದೂರದ ಸಂಬಂಧಿಂದ್‌ಲ ತೆರಿಯೊಂಡೆರ್. ಪೊಣ್ಣು ತೂಯರೆ ಬತ್ತಿನ ಆಣನ್ ತೂನಗ ಮಾಬಲಣ್ಣಗ್ ತನ್ನ ಮಗಳ್ ಮಂಗಳಗ್ ಸರಿಯಾವು ಪನ್ಪಿನ ಉಳ ಆಸೆ ಆಯಿನವು ತಪ್ಪತ್ತ್.

ಒಂತೆ ಕಂಡ, ತೋಟ ಇತ್ತಿನ ಮಾಬಲಣ್ಣಗ್ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲು. ಒಂಜಿ ಆಣ್, ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು, ಮಲ್ಲ ಮಗೆ ಕೇಶವೆ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಪೇಂಟೆಡ್ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕಂಪೆನಿಡ್ ಬೇಲೆಡುಲ್ಲೆ. ಅಂಚೆನೆ ಮಗಳ್ ಮಂಗಳಲ ಡಿಗ್ರಿ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಲ್ ಇತ್ತಲ್. ಅಂಚೆನೇ ಅಕ್ಲ್ ಆವು ಇಂದು ಪಾತೆರೊಂದು ಬರಿತ ವಿಷಯೊಗು ಬನ್ನಗ, ಆಣನ ಬರಿಲ, ಮಾಬಲಣ್ಣನ ಮಗಳೆನ ಬರಿಲ ಒಂಜೇ ಆಪುಂಡುಂದು ಆಂಡ್. ಇಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಮಾಬಲಣ್ಣನ ಮೋನೆ ಪನೀತ್ ಎಲ್ಯ ಆಂಡ್. ಆಂಡಲ ಅವೆನ್

ತೋಜಾವಂದೆ ಅಕ್‌ಲೆಡ ತೆಲ್ತ್ ತೆಲ್ತ್‌ದೇ ಪಾತೆರಿಯೆರ್.

''ಎಂಚಲ ನಿಕ್ಲ್ ಬೈದರ್. ಒಂಜಿ ಗಳಿಗೆ ಎಂಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೋವೊಲಿಯತ್ತ್'' ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಪನ್ನಗ, ಬತ್ತಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ದಾಲ ಪಾತೆರಿಯರೆ ಆವಂದೆ ಆವಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್‌ಲ ಮಾಬಲಣ್ಣನ ಇಲ್ಲ್‌ದಂಚಿ ತಿರ್ಗ್‌ಯೆರ್. ದೂರೊಡು ತನ್ನ ಕಂಡನಿ ಏರೆನಾ ಇಲ್ಲಡೆ ಲೆತೊಂದು ಬರ್ಪಿನೆನ್ ತೂಯಿನ ವಿಶಾಲಕ್ಕ ಬತ್ತಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಕುಲ್ಯೆರೆ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಅಕ್‌ಲೆನ್ ಪೂರಾ ಉಲಯಿ ಕುಲ್ಲದ್ ಬುಡೆದಿನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತೆರ್. ವಿಶಾಲಕ್ಕಗ್‌ಲ ತನ್ನ ದೂರದ ಸಂಬಂಧಿನ್‌ಲ ತೂದು ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್.

ಅಕ್ಲ್ ಮಾತೆರ್‌ಲ ಚಾವಡಿಡ್ ಕುಲ್ಲುದು ಕೆಲವು ವಿಷಯಲೆನ್ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ವಿಶಾಲಕ್ಕ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬಾಜೆಲ್ ಕೊರ್ಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಚಾಯ ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ದೀಯೆರ್. ಮಗಳ್ ಮಂಗಳಲ ಸೇರೊಂಡಲ್. ಮೆಕ್‌ಲ್ ಉಲಯಿ ಚಾಯಲ ತಿಂಡಿಲ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಪ್ಪುನಗ ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಉಲಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬುಡೆದಿಡ ಪಂಡೆರ್ ''ದಾನೆ ಮನ್ಪುನೆ, ಆಣನ ಬರಿಲ ನಿಕ್ಲೆನ ಬರಿಲ ಒಂಜೇ ಆದ್ ಪೋಂಡು. ಒಟ್ಟಾರೆ ನಮ್ಮ ದಿಸೆ ಎಡ್ಡೆ ಇಜ್ಜಿ'' ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೆಲ್ಲಗ್ ಪಾತೆರೊಂಡೆರ್.

ವಿಶಾಲಕ್ಕನ ಮೋನೆಲ ಪನೀತ್ ಚಪ್ಪೆ ಆಂಡ್. ಆಂಡಲ ಅವೆನ್ ತೆರಿಪಾವಂದೆ ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಮಾತೆರ್‌ಗ್‌ಲ ಚಾಯ ತಿಂಡಿನ್ ಕೊನೊದು ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಕ್ಲ್ ಮಾತೆರ್‌ಲ ಚಾಯ ಪರೊಂದುಪ್ಪುನಗ ವಿಶಾಲಕ್ಕ ಕಂಡನಿಯನ್ ಮೆಲ್ಲ ಉಲಯಿ ಲೆತ್ತೆರ್. ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಉಲಯಿ ಪೋದು ದಾದಂದ್ ಬುಡೆದಿನ ಮೋನೆ ತೂಯೆರ್. ''ಎಂಚಲ ಅಕ್ಲ್ ಬತ್ತ್‌ದೆರ್. ಅಕ್ಲ್ ಬತ್ತಿನ ವಿಷಯ ಸರಿ ಆತಿಜಿ. ನಮ್ಮ ಬರಿಲ ಒಂಜೇ ಆಂಡ್ ಇತ್ತೆ ಆಪೆದಿಲ್ಲದ ಶಂಕರಣ್ಣನ ಮಗಳ್ ಶಾಮಲ ಉಳ್ಳಲತ್ತ ಆಳೆನ್ ತೋಜಾಂಡ ದಾನೆ? ಒಂತೆ ಕಲ್ತ್‌ದಲ್, ರೂಪಲ ಪೊರ್ಲು ಉಂಡು. ಪಾಪದಕ್‌ಲ್ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜೇ ಕಾರಣ ಬರಿಲ ಸರಿಯಾಪುಂಡುಂದು'' ಪಂಡೆರ್ ವಿಶಾಲಕ್ಕ.

ಇಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಮಾಬಲಣ್ಣಗ್ ಒರೋನೆ ಕೋಪ ನೆತ್ತಿಗೇರ್‌ಂಡ್. ''ಈ ದಾದ ಪಾತೆರುವ ಎಂಕ್‌ಲ ಆಯಗ್‌ಲ ದುಂಬೇ ಸರಿ ಇಜ್ಜಿ. ನಮ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಪೊದು ಪಾತೆರುನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ.'' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೋಪೊಡು ಪಿದಯಿ ಬತ್ತೆರ್....

ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿನ ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಅಕ್‌ಲೆಡ ಪಾತೆರೊಂದು ತನ್ನ ಮಂಗಳನ ವಿಷಯಲ ಅಕ್‌ಲೆಡ ಪಂಡೆರ್. ''ಒಲಾಂಡಲ ಎಡ್ಡೆ ಪೊದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಪನ್ಲೆ'' ಪಂಡಿನೆಕ್ ಅಕ್ಲ್ ಖಂಡಿತಾ ಪನ್ಪ ಪಂಡೆರ್. ಅಯೆನ ಇಡೆಟ್ ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಮಂಗಳನ್ ಅಕ್ಲೆನ ಎದುರುಗು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಸರೀ ತೋಜುಲೆಕ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಪೋಪಾಯರೆ ಮದತ್ತಿಜೆರ್. ಅಕ್ಲ್ ಮಾತೆರ್‌ಲ ಒಂಜೇ ಇಲ್ಲಲ್ದಲಕ ಪಾತೆರೊಂದು ಪೋಪಂದ್ ಪಿದಡಿಯೆರ್.

ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಅಕ್ಲೆನ್ ಬಸ್‌ದಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ಬುಡ್ದುಬರ್ಪೆಂದ್ ಅಕ್‌ಲೆನೊಟ್ಟುಗೆನೆ ಪಿದಡಿಯೆರ್. ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡುನ ಬೈರಾಸ್‌ಗ್‌ಂದ್ ಉಲಯಿ ಪೋಯೆರ್. ಉಲಯಿ ಪೋಯಿನರೆನ್ ವಿಶಾಲಕ್ಕ ಕುಡಾ ಪಾತೆರ್ಪಾದ್ ''ಪನ್ಪುಂಡ ಶಂಕರಣ್ಣನ ಮಗಳೆನ್ ಪನ್ಲೆ. ಏತ್ ಕೋಪ ಆಂಡಲ ಪೊದು ಮಂತಿನೆಟ್ ದೋಷ ಬರಂದ್. ಏತ್ ಕೋಪ ಆಂಡಲ ರಾಜಿ ಆಯರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ.'' ಪಂಡೆರ್ ವಿಶಾಲಕ್ಕ. ಮಾಬಲಣ್ಣಗ್ ಕುಡ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ''ಈ ಮನೀಪಂದೆ ಉಲಯಿ ಪೋಲಯ. ಆನಿ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರ ಇತ್ತೆಲ ಎಂಕ್ ಮದತ್ತಿಜಿ.'' ಪಂಡ್‌ದ್

ಪಿದಯಿ ಬತ್ತೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲ ಬಸ್‌ದಂಚಿ ನಡತೆರ್.

ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ತನ್ನ ಕಂಡದ ಕರೆಬರಿ ತೋಜಾವೊಂದು ಬುಳೆಬಾರ್‌ದ ವಿಷಯ ಪಾತೆರೊಂದು, ಇಲ್ಲ್‌ದ ಐಸಿರಿನ್‌ಲ ಪಂಡೊಂದು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಹೆಚ್ಚಾದ್ ತನ್ನ ಮಗಳೆಗ್ ಓಲಾಂಡಲ ಎಡ್ಡೆ ಪೊದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅಕ್‌ಲ್ ಪನಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಉದ್ದೇಶನೇ ಅರೆಡ ದಿಂಜಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಗಳೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಪೊದು ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡಲ. ಮೆಕ್ಲೆಗ್ ಸರಿ ಬರಂದೆ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಬುಡ್ಡೆತ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಅಕ್‌ಲ್ ಪಾತೆರೊಂದು ಪೋವೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಶಂಕರನ ಅಪ್ಪೆ ಜಾಕು ಅಕ್ಕ ಮರತ್ತ ಅಡಿಟ್ ಕುಂಟಿ ಮಾಯಿಪುಡು ಬೆಜಕ್ಕಿರೆ ಅರೆವುನವು ಮಾಬಲಣ್ಣಗ್ ತೋಜಿಂಡ್.

ದುಂಬು ಶಂಕರಗ್‌ಲ ಮಾಬಲಣ್ಣಗ್‌ಲ ಸರಿ ಉಪ್ಪುನಗ, ಈ ಜಾಕು ಅಕ್ಕ ಏತೋ ಸರ್ತಿ ಮಾಬಲಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಲ್ ಚಾಕರಿ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ವಿಶಾಲಕ್ಕಗ್‌ಲ ಜಾರುಅಕ್ಕ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ. ಜೋಕ್ಲು ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪುನಗ ಜಾಕುಅಕ್ಕ ಇಲ್ಲಲ್ದ ಬೇಲೆಲ, ಜೋಕ್ಲೆನ ಚಾಕರಿಲ ಮಂತಿನಾರ್. ಓವ್ವಾ ಒಂಜಿ ಹಾಳ್ ಗಳಿಗೆಡ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಪಾತೆರ ಇಜ್ಜಾಂದಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಆರ್ ಮಾಬಲಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪಿನನೇ ಉಂತ್‌ಂಡ್.

ವಿಷಯ ದಾದ ಪಂಡ ಒರ ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಪೇಂಟೆದಂಚಿ ಪೋದಿತ್ತೆರ್. ಅಲ್ಪ ಉಂದುವೇ ಶಂಕರೆ ಮೂಂಕು ಮುಟ್ಟ ಪರ್ದ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರಿಯರೆ ತೀರಂದೆ ಒಂಜಿ ಅಂಗಡಿದ ಗೋಡೆಗ್ ಎರಗ್‌ದಿತ್ತೆ. ಇಂದೆನ್ ತೂಯಿನ ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಆಯನ ಕೈತಡೆ ಪೋದು ಆಯನ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಎತ್ತವುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಇರುವೆರೆಗ್‌ಲ ಪಾತೆರೊಗು ಪಾತೆರ ಸೇರ್ದ್ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಗಲಾಟೆನೇ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ ಶಂಕರೆ ಪರ್‌ನ ಅಮಲ್‌ಡ್ "ಎನ್ನ ಸುದ್ದಿಗ್ ಬರ್ಪಿನ ಅಗತ್ಯ ನಿಕ್ಕಿದ್ಚಿ, ಈ ನಿನ್ನ ಸಾದಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಲ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾಬಲಣ್ಣನ್ ಬಾಯಿಗ್ ಬತ್ತಿಲೆಕ ನೆರಿಯೆ. ಇಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ದಾನ್ನಾ ಪಂಡೆರ್. ಆಯನ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಎತ್ತಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮನ್ಪುನಗ ಆಯೆ ಅಂಚ ನಾಲ್ ಜನತ ಎದುರುಗು ನೆರ್ನವು ಆರೆನ್ ಮೋನೆಗ್ ಆಕಿಲೆಕಾಂಡ್. ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಕೋಪೊಡು ಸೀದಾ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆರ್. ಶಂಕರೆಲ ಎಂಚನಾ ಇಲ್ಲಡೆ ಎತ್ತೆ. ಅಯಿದ್ ಬೊಕ್ಕ ಈ ರಡ್ಡ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಪಾತೆರಕತೆ ಉಂತ್‌ಂಡ್. ಜಾಕು ಅಕ್ಕಲ ಮಾಬಲಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್.

ಬೆಜಕಿರೆ ಅರೆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಜಾಕು ಅಕ್ಕನ್ ತೂನಗ ಮಾಬಲಣ್ಣಗ್ ಉಂದು ಪೂರಾ ಒರೋನೆ ನೆಂಪಾಂಡ್. ಪ್ರಾಯದಂಗ್‌ನ ಜಾಕು ಅಕ್ಕನ್ ತೂನಗ ಆರೆಗ್ ಕನಿಕರಲ ಆಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಬುಡೆದಿ ವಿಶಾಲ ಇಲ್ಲಲ್ದ್ ಪಿದಾಡ್ನಗ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರಲ ನೆಂಪಾಂಡ್. ಅಕ್‌ಲ್ ನಾಲ್ ಜನಲ ಪಾತೆರೊಂದು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಂಡಲ ಮಾಬಲಣ್ಣನ ತರೆಟ್ ಉಂದುವೇ ವಿಷಯ ಗಿರಗಿರ ತಿರ್ಗ್‌ಯರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಶಂಕರನ ಮಗಳೆನ್ ಮೆಕ್ಲೆಗ್ ತೋಜಾವುನೆನಾ? ಬೊಡ್ಚಾ? ಪನ್ಪಿನ ಆಲೋಚನೆಡೇ ಬೂರ್ದು, ದಾನೆ ಆಂಡಲ ಆಯೆ ಆನಿ ಬಾಯಿಗ್ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಎನನ್ ನೆರ್ತೆ. ಅಂಚಾದ್ ನಂಕ್ ದಾಯೆ ಆಯೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೊದು ಕೊನೊವೊಡುಂದು ಗ್ರಹಿತ್‌ದ್ ಆ ಆಲೋಚನೆನೇ ತರೆಡ್ದ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಪಾತೆರೊಂದು ಬಸ್‌ಸ್ಟೇಂಡ್‌ದಂಚಿ ನಡತೆರ್.

ಒಂತೆ ದುಂಬು ಪೋನಗ ಶಂಕರನ ಇಲ್ಲಡೆ ತಿರ್ಗುನ ಜಾಗೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ ಶಂಕರನ ಮಗಳ್ ಶಾಮಲ ಅವುಲೆನೇ ಪೋಪಿನೆನ್ ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ತೂಯೆರ್. ಆಲೆನ್ ತೂನಗ ಆರೆನ ಆಯನ ಒಟ್ಟುಗು ಇತ್ತಿನ ಜವಣಗ್‌ಲ ಆಲೆಗ್‌ಲ ಜತೆ ಸರಿ ಆವುಂದು ತೋಜಿಂಡ್. ಆಯಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆಲ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೋನೆಲ ಐಸ್‌ರ ಉಂಡು. ಪಾತೆರಡ್‌ಲ ನಯ, ವಿನಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಅಂಚಾದ್ ಶಾಮಲಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಆಣ್ ಅದಿತ್ತ್. ಆಂಡಲ ಮಾಬಲಣ್ಣನ ಮನಸ್‌ಡ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಆಲೋಚನೆ ಪೊಗ್ಗ್ಂಡ್. ಆರೆನ ಮಗಳ್ ಮಂಗಳರ್ದ್ ಶಾಮಲನ ಪ್ರಾಯ ಎಲ್ಯೆ. ಅಂಚಾದ್ ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಪೋಂಡ ಎನ್ನ ಮಗಳ್‌ರ್ದ್ ದುಂಬು ಶಂಕರನ ಮಗಳೆಗ್ ಮದ್ಮೆ ಆಯಿಲೆಕಾಪುಂಡು. ಉಂಡು ಆಯರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿನ ಮತ್ಸರಲ ಮಾಬಲಣ್ಣನ ತರೆಟ್ ದಿಂಜಿಂಡ್. ದಾಲ ಬೊಡ್ಚಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಸೀದಾ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಯೆರ್. ಬಸ್ ಬರಿಯರೆ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಳ ಇತ್ತ್ಂಡ್.

ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಅಕ್ಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲುದಿತ್ತೆರ್ಂಡಲ ಆರೆನ ಮನಸ್ ಸರಿ ಇಜ್ಜಂಡ್. ಯಾನ್ ಮಂತಿನ ಸರಿಯಾ ತಪ್ಪಾ ಪನ್ಪಿನವು ಅರೆಗೇ ಗೊತ್ತಾವಂದೆ ಗೊಂದಲೊಗು ಬೂರ್ಯೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ಬುಡೆದಿ ವಿಶಾಲ ಶಾಮಲನ್ ತೋಜಾಲೆ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರ, ಅತ್ತಾಂದೆ ಜಾರುಅಕ್ಕ ಎಂಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಲ್ ಮಂತಿನ ಚಾಕರಿ ಉಂದು ಮಾತ ನೆಂಪಾಂಡ್. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಗು ದುಂಬು ಪ್ರಾಯದಂಗ್‌ನ ಜಾಕುಅಕ್ಕ ಈ ಪ್ರಾಯಡ್‌ಲ ಬೆಜಕ್ಕಿರೆ ಅರೆವೊಂದಿತ್ತಿನೆನ್ ಆರ್ ತೂದಿತ್ತೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ತನ್ನ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲು ಕೇಶವೆ, ಮಂಗಳನ ಚಾಕರಿಲ, ಒಟ್ಟುಗು ಪೆತ್ತಲೆನ ಕಿದೆತ್ತ ಚಾಕರಿಲ ಆರ್ ಮಂತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಶಂಕರಗ್ ನಾಲ್ ಜೋಕುಲು. ಮೂಜಿ ಆಣ್, ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು. ಅಯಿಟ್ ಶಾಮಲ ಮಲ್ಲಾಲ್. ಬುಡೆದಿ ಸೀತಕ್ಕಲ ಎಡ್ಡೆ ಪೊಂಜೊವು. ಬೀಡಿದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಶಂಕರೆಲ ಅವುಲು, ಮೂಲು ಕೂಲಿ ಬೇಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಪ್ಪೆ ಜಾಕು ಅಕ್ಕಲ ಅಕ್ಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆನೆ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಜೀವನ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಕ್ಲ್ ಕಷ್ಟೊಡುಲ ಶಾಮಲನ್ ಪಿಯುಸಿ ಮುಟ್ಟ ಕಲ್ಪದೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ದುಂಬು ಪೋಯರೆ ತೀರಂದೆ ಟೈಲರಿಂಗ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಲೇ ಪೊಲ್ಲುದು ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತಲ್. ಅಯಿನ ಒಟ್ಟುಗು ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬೀಡಿಗ್‌ಲ ಸಹಾಯ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತಲ್. ಮೂಜಿ ಆಣ್ ಜೋಕುಲುಲ ಕೈತಲ್ದ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಶಂಕರೆ ಬೆಂದಿನ ಕಾಸ್‌ಡ್ ಅರೆವಾಸಿ ಆಯೆಗ್ ಪರಿಯರೆನೇ ಬೋಡಿತ್ತ್ಂಡ್. ಒರ ಒರ ಪರ್ದ್ ಎಚ್ಚ ಆದ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರಿಯರೆನೇ ತೀರಂದೆ ಆಯಿನಲ ಉಂಡು.

ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಪ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲುದ್ ಆಲೋಚನೆಡಿತ್ತಿನ ಮಾಬಲಣ್ಣಗ್ ಯಾನ್ ಮಂತಿನ ಸರಿಯಾ ತಪ್ಪಾ.... ಪಂಡ್‌ದೇ... ಅರ್ಥ ಆಯಿಜಿ. ಯಾನ್ ಮೆಕ್ಲೆನ್ ಬಸ್‌ಡ್ ಕಡಪುಡುದು ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯಂಡ ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿ ಶಂಕರನ ಇಲ್ಲಡೆ ಅಕ್ಲೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಯರ? ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನಡ ಕೇಂಡಲ್ಂಡ, ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪನೊಡಾಪುಂಡು, ಅಪಗ ಆರೆನ ಮನಸ್ ಒಂತೆ ತಿರ್ಗ್‌ಲೆಕಾಂಡ್. ಅಂಚೆನೇ.... ಜಾಕು ಅಕ್ಕನ ಮೋನೆಲ ತೋಜಿಲೆಕಾಂಡ್. ಛೆ! ಎನ್ನರ್ದ್ ತಪ್ಪು ಆವೊಂದು ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ಆರೆಗ್ ಅಪಗ ಅರ್ಥ ಆಂಡ್. ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಪೊರ್ತುಳ ಮಲ್ಪಂದೆ, ಮೆಕ್ಲೆನ್ ಶಂಕರ ಇಲ್ಲಡೆ ಲೆತೊಂದು ಪೋದು ಶಾಮಲನ್ ತೋಜಾವುನವೇ ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಾದಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುದಿತ್ತ್‌ನಾರ್ ದಿಡ್ಕ ಲಕ್ಯೆರ್. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗು, ಸುಮಾರ್ ದೂರೊಡು ಮೆಕ್ಲ್ ಪೋಪಿನ ಬಸ್ ಬರ್ಪಿನ ತೋಜಿಂಡ್. ಎಂಚಾಂಡಲ ಬಸ್ ಈಡೆ ಎತ್ತೊಡಂಡ ಪತ್ತ್ ನಿಮಿಷ ಆಪುಂಡು. ನನ ಪೊರ್ತುಳ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆನ್ ಪಾತೆರೊಗು ಲೆತ್ತೆರ್.

''ಯಾನ್ ಒಂಜಿ ವಿಷಯೊನು ನಿಕ್ಲೆಡ ಪನ್ಪೆ. ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಆಪಿಲೆಕೊನೆ ಇತ್ತಿನ ಪೊದು ಒಂಜಿ ಮೂಲೆ ಕೈತಲ್ ಉಂಡು'' ಪಂಡ್‌ದ್ ಶಂಕರನ ವಿಷಯ ಪೂರಾ ಅಕ್ಲೆಡ ಪಂಡೆರ್. ''ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಆಪುಂಡ ಇತ್ತೆನೇ... ತೂದು ಬರ್ಕ. ಇತ್ತೆ ನಮ ಬತ್ತಿನ ಸಾದಿಡೇ ಆಪುಂಡು'' ಪಂಡೆರ್ ಮಾಬಲಣ್ಣೆ

ಅಯಿಕ್ ಅಕ್ಲ್ “ಎಂಚಲ ಬತ್ತ್‌ದ. ನನ ತೂದೇ ಪೋಯಿಂದ್” ಒಪ್ಯೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಅಕ್ಲ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಪಿರತಿರ್ಗ್‌ಯೆರ್. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಮೆಕ್ಲ್ ಪೋವೊಡುಂದಿತ್ತಿನ ಬಸ್ ಪೋಂಡು.

ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಅಕ್ಲೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಸಾದಿನ್ ಬದಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ವಂತೆ ಮುಟ್ಟ ಆಪಿಲೆಕ ಉಳಸಾದಿಡೆ ಲೆತೊಂದು ಶಂಕರನ ಇಲ್ಲ್‌ದಂಚಿ ತೆಲಯೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಮಾಬಲಣ್ಣನ ಮನಸ್‌ದ ಸಾದಿಲ ಬದಲಾಂಡ್. ಆ ಮನಸ್‌ಡ್ ದಾಲ ಒಂಜಿ ಕುರೆ ಕೊಳಿಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪಂದೆ ನಿರ್ಮಲವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಅಕ್ಲೆಡ ಪಂಡೆರ್. “ಪೊಣ್ಣು ಸೋಕು ಉಳ್ಳಲ್. ಆಂಡ ಬಜೀ ಪಾಪದಕ್ಲ್. ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ಬೆಂದ್‌ದೇ ಆವೊಡು” ಪಂಡ್‌ದ್ ಶಂಕರನ ವಿಷಯೊನು ಪೂರಾ ಅಕ್ಲೆಡ ಪಂಡೆರ್. ಅಯಿಕ್ ಅಕ್ಲ್ ಪಂಡೆರ್ “ಎಂಕ್ಲೆನ ಆಣ್ ಹರೀಶೆ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣತ್ತಾಯೆ. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮಗ್ ಒರಿಯೆ ಮಗೆ. ಆಯನ ತಂಗಡಿಗ್ ಕರಿವರ್ಷ ಮದಿಮೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸಲ ಉಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ಬದಿ ಮಿನಿ ದಾಲ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಪಂತೆ. ಅಂಚಾದ್ ಸರಿ ಆಂಡ ದುಂಬರಿಗ” ಪಂಡ್‌ದ್ ಉತ್ತರ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಅಕ್ಲ್ ಪಾತೆರೊಂದು ಪಾತೆರೊಂದು ಶಂಕರನ ಇಲ್ಲ್‌ದಡೆ ಎತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಲೆನ್ ಇಲ್ಲಲ್ದ ಗೇಟ್‌ದರ್ದ್ ಒಂತೆ ಅಂಚಿ ಉಂತ್ಯೆರೆ ಪಂಡ್‌ದ್, ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಒರಿಯೆ ಶಂಕರನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯೆರ್.

ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಬತ್ತಿನೆನ್ ಜಾಲ್‌ದ ಕೋಡಿಡ್ ದಾದನಾ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಶಂಕರೆ ತೂದು ಒರೋನೆ ಆಶ್ಚರ್ಯೊಡು ಬೂರ್ಯೆ. ಆಯಗ್ ಆನಿದ ಸಂಗತಿ ಪೂರಾ ಒರ ನೆಂಪಾಂಡ್. ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಕೈತಡೆ ಬತ್ತೆರ್. ಶಂಕರೆ ಮೋನೆನೇ ತೂಯೆ. ಅಪಗ ಮಾಬಲಣ್ಣೆ “ಶಂಕರಾ... ನಿನ್ನ ಮಗಳ್ ಶಾಮಲಗ್ ಒಂಜಿ ಪೊದು ಆಪಿಲೆಕ ಉಂಡು. ಅಂಚ ಅಕ್ಲೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಬೈದೆ. ಅಕ್ಲೆನ್ ಅಲ್ಪ ಗೇಟ್‌ದಲ್ಪ ಉಂತಾದೆ. ಲೆತೊಂದು ಬರೊಡ” ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಶಂಕರಗ್ ಒರ ದಾದ ಪಾತೆರೊಡುಂದೇ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿ. ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಲೆತೊಂದು ಬೈದೆರ್ ಪನ್ನಗ ನಂಬೆರೆನೇ ಆಪುಜಿ. ಆಂಡಲ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದೆರ್. ಶಂಕರಗ್ ಒಂಜಿ ಮೈಟ್ ಸಂತೋಷಲ ಆಂಡ್. ಆಂಡ ಮದ್ಮೆ ಮಣ್ಪಿನ ಸ್ಥಿತಿಟ್ ಯಾನುಲ್ಲೆನಾ ಇಜ್ಜೆನಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಯಂದೆ ಆಲೋಚನೆಡ್, ದಾಲ ಪಾತೆರೆರೆ ತೀರಂದೆ ಮಾಬಲಣ್ಣನ ಮೋನೆನೇ ಪಿಳಿಪಿಲಿ ತೂಯೆ. ಮಾಬಲಣ್ಣೆನೇ ದುಂಬರಿದ್ “ಶಂಕರಾ ಈ ದಾಲ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಪೊಣ್ಣು ಆವುಂದಾಂಡ, ಅವು ಬೊಕ್ಕದ ಪಾತೆರಂದ್ ಪಂಡೆರ್.” “ಆಂಡ ಮಾಬಲಣ್ಣ, ಈರ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಾತೆರ್ನಗ ಎಂಕ್‌ದಾದ ಪಾತೆರರೆಲ ಆವಂದೆ ಪೋಂಡು. ಈರ್ ಅಕ್ಲೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಬಲೆ” ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಲಯಿ ಪೋಯೆ. ಆಂಡ ಆಯನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಸಂತೋಷದ ಕಣನೀರ್ ದಿಂಜಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಆನಿ ಆದಿತ್ಯವಾರ ಆದಿತ್ತಿನೆಡ್ಡಾವರ ಜೋಕ್ಲು ಮಾತೆರ್ಲ ಇಲ್ಲಲೇ ಇತ್ತೆರ್. ಸೀತಕ್ಕ ಸಂತೋಷೊಡು ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಆಪೆದಿಲ್ಲಡೆ ಕಡಪುಡುದು. ನೆರೆತ ತಮ್ಮಣ್ಣನ್‌ಲ, ಈಶ್ವರಣ್ಣನ್‌ಲ ಬರಿಯರೆ ಪಂಡೆರ್. ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಅಕ್ಲೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಲಯಿ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್. ಬಾಜೆಲ್ ಪೂರಾ ಪರ್ದ್ ಆದ್ ಶಾಮಲನ್ ತೋಯಿಪಾವುನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಲ ಆಂಡ್. ಶಾಮಲ ದುಂಬೇ ಸೋಕು. ಇನಿ ಸಾಧಾರಣದ ಐತೊಡೇ ಹರೀಶನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬಾರೀ ಸೋಕು ತೋಜೆಯಲ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆದ್ ಇಲ್ಲಲ್ ಸಂತೋಷ ದಿಂಜಿಂಡ್. ಜಾಕು ಅಕ್ಕನ ಆ ನೆರಿ ಬೂರ್ದಿನ ಮೋನೆಲ ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಐಸಿರ ತೋಜಿಂಡ್.

ಅಕ್ಲ್ ಮಾಬಲಣ್ಣನ್‌ಲ, ಶಂಕರಣ್ಣನ್‌ಲ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್ “ಬದಿಮಿನಿ ದಾಲ ಕೇಣಿಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಒಯಿಕ್‌ಲ ನಿಕ್ಲ್ ಒರ ಎಂಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರೊಡು, ಬಾಕಿ ಪಾತೆರ ಬೊಕ್ಕ

ಪಾತೆರ್‌ಗ'' ಪಂಡೆರ್. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಹರೀಶೆ ಆಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಾಬಲಣ್ಣಡ ಪಂಡೆ ''ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಎಂಚಲ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆತ್‌ಂಡಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒರ ಕೇನೊಡು.'' ಹಾ! ಅವು ಸರಿ. ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಶಂಕರನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಶಾಮಲನ್ ಒರ ಪಿದಯಿ ಬರಿಯರೆ ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಶಾಮಲ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಲ್. ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಶಾಮಲಡ ಪಂಡೆರ್. ''ಅಕ್ಲ್ ಒಪ್ಪುದೆರ್ ಆಂಡ ನಿನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ ಈ ಪನೊಡು. ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ಆಣ್, ಪೊಣ್ಣು ಒಪ್ಪುದೇ ಮದ್ಮೆ ಆಂಡ ಪೊರ್ಲು'' ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಲೆನ ಮೋನೆ ತೂಯೆರ್. ಅಯಿಕ್ ಆಲ್ ಎಂಕ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಲಯಿ ಬಲ್ತಲ್.

ಅಂಚೆನೆ ಅಕ್ಲ್ ಪೂರಾ ವನಸಾದ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕದ ವಿಷಯ ಪೂರಾ ಪೊರ್ಲುಡೆ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಶಂಕರೆಲ, ಮಾಬಲಣ್ಣೆಲ ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಜನೊನ್‌ಲ ಲೆತೊಂದು ಇಲ್ಲ್ ತೂಯರೆಂದ್ ಆಣನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯೆರ್. ಶಂಕರಗ್‌ಲ, ಮಾಬಲಣ್ಣಗ್‌ಲ ಕೋಪ ಇತ್ತಿನವು ಕ್ಷಣೊಟ್ಟು ರಾಜಿಯಾದ್ ಪೋಂಡು. ಬೊಕ್ಕದ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಉಲಯಿ ಶಾಮಲನ ಮದ್ಮೆ ಪೊರ್ಲುಡು ಕರಿಂಡ್.

ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಅಕ್ಲೆನ ಮದ್ಮೆಗ್ ಪಣವುಡುಲ ಮಾತ ರೀತಿಡ್‌ಲ ಬೆರಿಸಾಯ ಉಂತುದು ಪೊರ್ಲುಡು ಮದ್ಮೆ ಆಪಿಲೆಕ ತೂವೊಂಡೆರ್.

ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ದಿನ ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಬುಡೆದಿಡ ಪಂಡೆರ್ ''ನಮ್ಮ ಮಂಗಳಗ್‌ಲ ಒರ್ಬಿನ ವಾರ ಒಂಜಿ ಸಂಬಂಧ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಉಂಡು. ದೇವೆರ್ ಎತ್ತಾಂಡ ಆಯೆರಲ ಯಾರು'' ಪಂಡೆರ್. ಅಯಿಕ್ ವಿಶಾಲಕ್ಕ ಪಂಡೆರ್ ''ದೇವೆರ್ ಏಪಲ ನಮ್ಮ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಉಲ್ಲೆರ್. ನಮ ಎಡ್ಡೆ ಮಂತ್‌ಂಡ ನಂಕ್ ಎಡ್ಡೆ ತಿಕ್ಕುಂದು'' ಅಕ್ಲ್ ಅಕ್ಲ್ ಪಾತೆರೊಂಡೆರ್. ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ದುಂಬುರಿದ್ ''ಶಾಮಲನ ಮದ್ಮೆ ಆಯರೆ ಈ ಕಾರಣ'' ಪಂಡೆರ್. ಅಯಿಕ್ ವಿಶಾಲಕ್ಕ ''ಎಂಚಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್''. ಅಯಿಕ್ ಮಾಬಲಣ್ಣೆ ಪಂಡೆರ್ ''ಅಕ್ಲೆಗ್ ಶಾಮಲನ್ ತೋಜಲೆಂದ್ ಪಂಡಿನಾಲ್ ಈಯತ್ತೆ''. ಅಯಿಕ್ ವಿಶಾಲಕ್ಕ ಪಂಡೆರ್ ''ಈ ಮದಿಮೆಗ್ ಕಾರಣ ಯಾನತ್ತ್ ಈರ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಅಕ್ಲೆನ್ ಶಂಕರನ ಇಲ್ಲಡೆ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯಿನೆ ಈರತ್ತೆ. ಅಂಚಾದ್ ಮದ್ಮೆಗ್ ಕಾರಣ ಈರ್''ಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಯಿಕ್ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ರಡ್ಡ್‌ಜನಲ ಮೋನೆ ಮೋನೆ ತೂದು ತೆಲಿತೆರ್.

ಕಬಿತೆ

ಕೊಕ್ಕುಗು ತುತ್ತು ಕೊರ್ತಿನ ತೆನಸ್ಸ್‌ದ ರುಚಿತ
ರೆಂಕೆ ಬುಡ್ಪಾದ್ ರಾಯೆರೆ ಕಲ್ಪದಿನೆತ

ಸುರೂತ ದಿನೊತ ನೆಂಪು
ಮದಪೆರುಂಡಾ ಯಾನ್?

ಒಕ್ಕೆಲ್ ಪೋಪುನಂತೂ ನಿಜ.
ಆಂಡಲಾ... ನಿನ್ನಲಾ ಎನ್ನಲಾ ಮೋಕೆ
ಹಿಮಾಲಯದಾತ್ ಎತ್ತರದವು !

ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ

ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಕುಲು ಎಚ್ಚ ಮಾರ್ಕ್ ದೆಪ್ಪುನ ಸಾದಿಲು

ಉಮೇಶ್ ಕೆ.ಆರ್.

ಸಾಲೆ ಸುರುವಾದ್ ಮುಗಿವುನ ಒಂಜಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಸೊಡ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಕುಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾಲಘಟ್ಟೊಡು, ಮಸ್ತ್ ಪರೀಕ್ಷೆಲೆನ್ ಇದಿರಿಸಾಡಾಪುಂಡು. ಇಡೀ ವರ್ಸೊಡು ಗುರುನಕುಲು ಕಲ್ಪಯಿನ ಇಸಯೊಲೆನ್ ಅರ್ತ ಮಲ್ತೊಂದು, ಕಲ್ತ್‌ದ್, ನೆಂಪು ದೀದ್, ಕೆಲವೇ ಗಂಟೆಡ್ ಮುಗಿದ್ ಪೋಪುನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆಪುನ ಮುಕಾಂತ್ರ ಅಕ್ಲೆನ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಆಪುಂಡು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕ ದೇಶದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ರಯೋಗೊಲು, ಬದಲಾವಣೆಲು ನಿರಂತರ ನಡತೊಂದೇ ಉಪ್ಪುವ. ಬದಲಾವೊಂದುಪ್ಪುನ ಅಗತ್ಯೊಲೆಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸ್ಪಂದಿಸಾವೊಡಾಯಿನವು ಸಾಜ ಬೊಕ್ಕ ಅಗತ್ಯಲಾ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಕುಲು ಈ ಬದಲಾವಣೆಗ್ ಒಗ್ಗೊನುನವು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಒರ ಒರ ಗೊಂದಲದಾತ್ರ ಪರೀಕ್ಷೆದ ಸಾಧನೆಡ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಪಿನ ಸಾಧ್ಯತೆಲಾ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಒವ್ವೇ ಹಂತೊಡು ಪರೀಕ್ಷಾ ಕ್ರಮ ಬೊಕ್ಕ ಯವಸ್ತೆದ ಬಗೆಟ್ ತೆರಿಯೊನುನವು ಅಗತ್ಯ. ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ಹೆಚ್ಚ ಮಾರ್ಕ್ ತಿಕ್ಕೊಡಾಂಡ ಪರೀಕ್ಷೆದ ರೂಪು ರೇಷೆ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಅವಧಿ, ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕೊಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಸರೀ ತೆರಿಯೊನೊಡು.

ಪ್ರತಿ ಒರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗ್‌ಲಾ ಆಯೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನ ತರಗತಿ, ವಿಷಯ, ಕೋರ್ಸ್‌ಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಉಪ್ಪೊಡು. ಕೆಲವು ಹಂತೊಲೆಡ್ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಪರೀಕ್ಷೆಲು, ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಲು ಉಪ್ಪುವ. ಅಂಚನೇ ವಾ ವಿಸಯೊಲೆಗ್ ಆಂತರಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ, ಮೌಖಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಲು, ನಿಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ, ಯೋಜನೆ... ಇತ್ಯಾದಿಲೆನ್ ಮಲ್ತ್ ಮುಗಿಪೊಡುಂದು ತೆರಿಯೊನೊಡು. ಅವೆನ್ ಮಾತ ನಿಗದಿ ಮಲ್ತಿನ ಪೊರ್ತುಗೇ ಮಲ್ತ್ ಮುಗಿಪೊಡು.

ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ಎದುರಾಪಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆದ ರೂಪುರೇಷೆನ್ ತೆರಿಯೊನ್ನವು ಮಾತೆರ್ದ್‌ಲಾ ಮುಖ್ಯ. ಪಂಡ, ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಲು ಏತ್, ಒಂಜೊಂಜಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ನಿಗದಿ ಮಲ್ತಿನ ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕ ಏತ್, ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಭಾಗೊಲು ಏತ್, ಅವೆಟ್ ಉಪ್ಪುನ ಪ್ರಶ್ನೆಲು ವಾ ರೂಪೊದವು, ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಡ್ ಆಯ್ಕೆ ಉಂಡಾ ಇಜ್ಜಾ, ಉತ್ತರಿಸಾಯೆರೆ ಗರಿಷ್ಠ ಅವಧಿ ಏತ್... ಈ ವಿಸಯೊಲೆನ್ ಮಾತಾ ತೆರಿದುಪ್ಪೊಡು.

ನೆತ್ತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆದ ರೂಪದ ಬಗೆಟ್, ಪಂಡ, ಕಪ್ಪು ಗುರುತು ಮಾತ್ರ ಪಾಡುನ ಓ.ಎಮ್.ಆರ್. ರೂಪದನಾ, ಬರೆವೊಡಾಯಿನ ಉತ್ತರದ ಗಾತ್ರೊನು ದುಂಬೇ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಲ್ತಿನನಾ, ಅತ್ತ್ ಉತ್ತರ ಬರೆವೆರೆ ಅವಕಾಸ ಉಪ್ಪುನ ಸಾದಾ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆನಾ ಪನ್ಪಿನೆನ್‌ಲಾ ತೆರಿದುಪ್ಪೊಡು. ಈ ಮಾತಾ ಪೂರ್ವತಯಾರಿಲೆಗ್ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುನು ಬಳಕೆ ಮಲ್ಪುನವು ಅಗತ್ಯ. ಏತೋ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಕುಲು ಪ್ರಶ್ನೆಲು ಎಂಚ ಬರ್ಪಂದ್ ತೆರಿಯೊನಂದೆ, ಉದ್ಯೊಗು ಓದೊಂದು ಪೋದು ಪರೀಕ್ಷೆದಾನಿ ಕಂಗಾಲ್ ಆಪೆರ್. ಅಂಚ ಆವೆರೆ ಬಲ್ಲಿ.

ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ ಎಂಚ ಬರ್ಪುಂಡು, ಪಠ್ಯದ ವಾ ಭಾಗೊಲೆರ್ದ್ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ್ ಕೇನುವೆರ್ ಪನ್ಪುನ ಬಗೆಟ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ದುಂಬೇ ನೀಲನಕ್ಷೆನ್ ಒದಗಾವುಂಡು. ಅವೆನ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪೊಡು. ಐಕ್ಕ್ ಸರಿಯಾದ್ ವಾ ವಿಸಯೊಗು ಎಚ್ಚ ಒತ್ತು ಕೊರುದು ಓದೊಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ನಿರ್ಣಯ ಮಲ್ಪೊಡು.

ಪಠ್ಯಡ್ ಉಪ್ಪುನ ವಿಸಯೊಲೆನ್ ಘಟಕ ಬೊಕ್ಕ ಅಧ್ಯಾಯೊಲಾದ್ ವಿಂಗಡನೆ ಮಲ್ತುಪ್ಪುವೆರ್. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಆಧಾರೊಡು ಈ ವಿಂಗಡನೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ನೆತ್ತ ಆಧಾರೊಡೇ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ ತಯಾರಾಪುಂಡು. ಪ್ರತೀ ಅಧ್ಯಾಯೊಗು ನಿಗದಿ ಮಲ್ದಿನ ಅವಧಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೇನುನ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಗ್ ಸಮ್ಮಂದ ಉಪ್ಪುಂಡು.

ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆವೊಡ್ಡ ದುಂಬು ಒರ ಆಂಡಲಾ ದುಂಬುದ ಉತ್ತರಪತ್ರಿಕೆನ್ ತೂಪುನವು ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆ. ಪಿರವುದ ವರ್ಸೊಲೆಡ್ ಬೈದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಲೆಗ್ ಉತ್ತರ ನಾಡುನವು ಬೊಕ್ಕ ಬರೆಪುನವು, ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾರ್ಕ್ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ತಂತ್ರ. ನೆಕ್ಕಾದ್ ಉತ್ತರಸೂಚಿ ಉಪ್ಪುನ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಲೆನ್ ಕಲ್ಪುನ ಎಡ್ಡೆ. ಉಂದೆರ್ದ್ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ ರೂಪುರೇಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಉತ್ತರ ಬರೆಪುನ ವಿಧಾನೊನು ತೆರಿಯೊನೆರೆ ಸುಲಬ ಆಪುಂಡು.

ಇಲಾಖೆ ಒದಗಿಸಾವುನ ಅಧಿಕೃತ ಕೀ ಉತ್ತರೊಲೆನ ಪ್ರಕಾರ, ಒವ್ವೇ ಪರೀಕ್ಷೆದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ, ಉತ್ತರೊಡುಪ್ಪುನ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶೊಲೆನ್ ಆಧರಿತ್ದ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ತೆರಿಯೊಡಾಂಡ ಒಂಜಿ ಸುಲಬ ಸಾದಿ ಉಂಡು. ಪಿರವುದ ವರ್ಸೊಲೆಡ್ ಹೆಚ್ಚ ಮಾರ್ಕ್ ತಿಕ್‌ದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆನ ಉತ್ತರಪತ್ರಿಕೆದ ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಲ್ದಿನ ಪ್ರತಿಕುಲು ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್‌ಡ್ ತಿಕ್ಕುವ. ಈ ಬಗೆಟ್ ಮಾಸ್ಟ್ರನಕಲೆಗ್ ಮಾಹಿತಿ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪುಂಡು. ಅಕ್ಲೆಡ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ. ಪರೀಕ್ಷೆದ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿನ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ತೂದು, ತಪ್ಪುದಾಂತೆ ಬರೆದ್ ದೆತೊನೊಡು. ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಅವೆನ್ ತೋಜಾವೊಡು. ಅವೆಕ್ ಸರಿಯಾದ್ ಉಪ್ಪುನ ಓದುನ ರಜೆ, ಬೊಕ್ಕ ಪರೀಕ್ಷೆಲೆನ ನಡುಟು ತಿಕ್ಕುನ ರಜೆತ್ತ ದಿನೊಕ್ಲೆನ್ ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡ್‌ದ್, ಓದುನ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ಐತ್ತ ಪ್ರಕಾರೊನೇ ಓದೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡು. ಅಗತ್ಯ ಉಪ್ಪುನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ನೋಟ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ದುಂಬೇ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್ ದೀವೊನೊಡು. ಕಲ್ದಿನ ವಿಸಯೊಲೆನ ಪುನರಾವರ್ತನೆಗಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ರಜೆಟ್ಟ್, ಪರೀಕ್ಷೆದ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಡ್ ಅಕೇರಿಗ್ ಉಪ್ಪುನ ವಿಸಯೊಲೆನ್ ಸುರುಕು ಓದುನವು ಎಡ್ಡೆ.

ಕಲ್ಪುನ ಜೋಕುಲು ಏಪಲಾ ಧನಾತ್ಮಕವಾದ್ ಅಲಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಒವ್ವೇ ಕೋರ್ಸ್‌ಗು ಸೇರ್‌ನಗ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಎಡ್ಡೆ ಕಲ್ತ್‌ದ್, ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಹಂಬಲ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ಗುರುನಕುಲು ಕಲ್ಪವುನ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಕಲ್ತ್‌ದ್, ಅಕುಲು ತೋಜಾಯಿನ ಸಾದಿಡ್ ನಡತ್‌ದ್, ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದುನ ಮುಕಾಂತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿಸಯೊಲೆನ್ ತೆರಿಯೊನ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೇ, ಪರೀಕ್ಷೆಗ್‌ಲಾ ತಯಾರ್ ಆವೊಡು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ತಪಸ್‌ದ ಲೆಕ್ಕ. ಶ್ರದ್ಧಾವಾನ್ ಲಭತೇ ಜ್ಞಾನಂ ಪನ್ಪಿನ ಸೂಕ್ತಿದಲೆಕ್ಕ ಕಲ್ಪುನ ವಿಸಯೊಡು ಶ್ರದ್ಧೆ, ಆಸಕ್ತಿ, ನಂಬೊಲಿಗೆ ಬೋಡು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಡ್, ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ಪಡೆವುನ ಅಂಕೊಲೇ ಒರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನ ಸಾಧನೆದ ಕನ್ನಡಿಯಾದುಂಡು. ಅಂಚಾದ್, ಎಡ್ಡೆ ಮಾರ್ಕ್ ದೆಪ್ಪುನ ಉದ್ದೇಶ ದೀವೊಂದು ಆಶಾವಾದಿಯಾದ್ ಅಧ್ಯಯನೊಡು ತೊಡಗೊಡು. ಕಲ್ಪಾಟಿಗೆ ನಿರಂತರವಾದ್, ನಿಯಮಿತವಾದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಖಂಡಿತ ಎಡ್ಡೆ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ಮನದಟ್ಟಾಯಿನೆನ್ ಎಡ್ಡೆ ಓದೊಡು. ಕಠಿಣ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಗ್ ಉತ್ತರಲೆನ್, ಸಮಸ್ಯೆಗ್ ಪರಿಹಾರೊಲೆನ್ ನಾಡೊಡು. ನನೊರಿ ಓದೊಂದುಲ್ಲೆ ಪನ್ಪಿನ ಕಾರಣೊಗು ಓದುನತ್ತ್. ಮನಸ್ ದೀದ್, ಸಂಕಲ್ಪ ದೀದ್ ಓದೊಡು. ಓದುನಗ ಮುಖ್ಯಾಂಶ, ಟಿಪ್ಪಣಿಲೆನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೋಡಾನಗ ಅಯಿತ್ತ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪೊಡು.

ಅಧ್ಯಯನೊಡು ಏಕಾಗ್ರತೆ ಉಪ್ಪೊಡು. ಅಧ್ಯಯನದ ಇಸಯ ಬುಡುದು ಬೇತೆ ಅಲಚನೆ ಬೊಡ್ಚಿ. ಗೊಬ್ಬು, ಸಿನೆಮಾ, ಟಿ.ವಿ. ತೂಪುನೆನ್ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ಪೊಡು. ಮನರಂಜನೆಗ್ ದುಂಬಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಪ್ರಾಯ ಉಂಡು. ದೋಸ್ತಿನಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಸಮ್ಮಂದಕುಲೆನ

ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಸ್ತ್ ಪೊರ್ತುರ್ ಕರಿಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ.

ಒವ್ವೇ ವಿಸಯೊಡು ಏರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆಲಾ ಅನಗತ್ಯ ವಾದವಿವಾದ ಬೊಡ್ಚಿ. ನೆರ್ದಾತ್ರ ಮನಸ್‌ದ ನೆಮ್ಮದಿ ಹಾಲಾಪುಂಡು. ಪೊರ್ತುಲಾ ಹಾಲಾಪುಂಡು. ಅನಗತ್ಯ ವಾದ ಚರ್ಚೆರ್ದ್ ಒರೊರ ಆತ್ಮವಿಸ್ವಾಸೊಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಆಪುಂಡು. ಕಲ್ಪು ಪೊರ್ತುಡು ಬೊಕ್ಕ ಪರೀಕ್ಷೆದ ಪೊರ್ತುಡು ಆತ್ಮವಿಸ್ವಾಸ ಬಾರೀ ಅಗತ್ಯ.

ಮಹಾಭಾರತೊಡು ಒಂಜಿ ಪ್ರಸಂಗ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕೌರವ ಪಾಂಡವೆರೆಗ್ ಬಿರುಪಗರಿದ ವಿದ್ಯೆನ್ ಕಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಒರ ಮಾತ ಶಿಷ್ಯೆರೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್, ಒಂಜಿ ಎಪ್ಪರದ ಮರಟ್ ಕುಲ್ಲುದಿನ ಪಕ್ಕಿದ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಂತುಲೆಕ್ಕ ಪಗರಿ ಬುಡಿಯೆರೆ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಪಗರಿನ್ ಬಿರುತ್ತ ಬಲ್ಲ್‌ಗ್ ಅನ್ನಾದ್ ಒಯಿಪೆರೆ ತಯಾರಾದ್ ಉಂತುದಿನ ಶಿಷ್ಯೆರೆಡ, ಇತ್ತೆ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ದಾದ ತೋಜೊಂದುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಒರಿ, ಮರತ್ತ ಗೆಲ್ಲ್ ತೋಜುಂಡುಂದು ಪಂಡೆ. ಒರಿ ಇರೆ ತೋಜುಂಡು ಪಂಡೆ. ಒರಿ ಪಕ್ಕಿ ತೋಜೊಂದುಂಡು ಪಂಡೆ. ಅರ್ಜುನೆ ಮಾತ್ರ ಎಂಕ್ ಪಕ್ಕಿದ ಕಣ್ಣ್ ಮಾತ್ರ ತೋಜೊಂದುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡೆ. ಅರ್ಜುನೆ ದುಂಬಗ್ ಲೋಕೊದ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಬಿಲ್ಗಾರೆ ಆಪೆಂದ್ ಗುರು ದ್ರೋಣೆರ್ ಆನಿಯೆ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಅರ್ಜುನಲೆಕ್ಕ, ನಮ ಎತ್ತೊಂಡಾಯಿನ ಜಾಗೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರು ಉಪ್ಪೊಡು. ಅಂಚಿನ ಏಕಾಗ್ರತೆನ್ ಸಾದನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ನಮ ವಾ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್‌ಲಾ ಗೆಂದೊಲಿ.

ಓದೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಉರು ಆಪುನವು ಸಾಜ. ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಅಂಚ. ಒಂಜೇ ವಿಸಯೊಡು ಮಸ್ತ್ ಪೊರ್ತುರ್ ತೊಡಗುಜಿ. ದಿನಾ ತಿಂದ್‌ಂಡ ಸೀಯನೊಲಾ ಚಪ್ಪೆ ಆಪುಂಡುಗೆ. ಅಂಚಿನ ಪೊರ್ತುಡು ಓದುನ ವಿಸಯೊನು ಬದಲ್ಪೊಡು. ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಐನ್ ನಿಮಿಷ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ನಡಪೊಡು. ಅಪಗ ಮನಸ್‌ಗ್ ಉಲ್ಲಾಸೊ, ಕುಡ ಓದುನ ಉಮೇದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಓದುನ ಪೊರ್ತುಗು ಬರ್ಪಿನ ಸಂಸಯೊಲೆನ್, ಅರ್ತ ಆವಂದಿ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಗುರ್ತು ಮಲ್ತ್ ದೀದ್, ಮಾಸ್ಟ್ರನಕುಲು ಅತ್ತ್‌ಡ ಸಹಪಾಠಿನಕ್ಲೆಡ ಪಿಂದ್‌ದ್ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ. ಸಾದ್ಯ ಆಂಡ ಗುಂಪುಡು ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಆಂಡ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಜನ ಸಹಪಾಠಿನಕುಲು ಒಟ್ಟುಗು ಓದೆರೆ ಕುಲ್ಲಿನಲ್ಪ, ಪತ್ಯ ವಿಸಯೊರ್ದು ಬೇತೆ ಸಂಗತಿಲೆನ ಚರ್ಚೆ ನಡಪುನವೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಅಂಚಿನ ವಿಸಯೊಲೆನ್ ಪಾತೆರ್ರೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ ಕರಿದ್ ತಿಕ್ಕುನ ರಜೆ ಉಂಡು. ಪರೀಕ್ಷೆದಪಗ ಅಂಚ ಪೊರ್ತು ವ್ಯರ್ಥ ಮಲ್ಪುನವು ಎಡ್ಡೆತ್ತ್.

ಉದ್ದೊಗು ಓದೊಂದು ಪೋಪಿನಿಲಾ ಅತ್ತ್. ಓದುನು ನಡುನಡುಟು ಉಂತಾದ್, ಓದಿನ ವಿಸಯೊಲೆನ್ ಒರ ಮನಸ್‌ಡೇ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನುನ ಎಡ್ಡೆ. ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುನವು ನನಲಾ ಎಡ್ಡೆ ವಿಧಾನ. ಅಪಗ ವಿಸಯ ಗಟ್ಟಿ ನೆಂಪು ಒರಿಪುಂಡು. ಕೆಲವು ವಿಸಯೊಲೆನ್ ಓದುನೆರ್ದ್ ಬರೆದ್ ಕಲ್ತ್‌ಂಡನೇ ಅರ್ತ ಆಪಿನಿಲಾ. ವರ್ಸ ಇಡೀಟ್‌ಲಾ ಓದೊಂದೇ ಉಪ್ಪೊಡು. ವರ್ಸದ ಅಕೇರಿಗ್, ಪರೀಕ್ಷೆ ಬನ್ನಗ ಓದುವೆಂದ್ ದುಂಬು ಪಾಡೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಪರೀಕ್ಷೆದಪಗ ಓದೆರೆ ತಿಕ್ಕಿನ ಪೊರ್ತು ಯಾವಂದೆ ಪೋವು. ಅಪಗಪಗ ಓದೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಪರೀಕ್ಷೆದಪಗ ಓದೆರೆ ನನಾತ್ ಸುಲಬ ಆಪುಂಡು. ಒರ ಓದುನಗನೇ ನೆಂಪು ಬರ್ಪುಂಡು.

ಎಡ್ಡೆ ಗಾಳಿ-ಬೊಲ್ಪು ಬರ್ಪಿನಲ್ಪ, ಮನಸ್ ಗ್ ನೆಮ್ಮದಿ ಶಾಂತಿ ಉಪ್ಪುನಲ್ಪ ಓದೊಡು. ಮಸ್ತ್ ಜನಕುಲು, ಗಾಡಿಲು ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಪೋಪಿನಲ್ಪ, ಓದೆರೆ ಕುಲ್ಲುಂಡ ಮನಸ್‌ಗ್ ಏಕಾಗ್ರತೆ ತಿಕ್ಕುಜಿ.

ಪರೀಕ್ಷೆದ ದುಂಬುನಾನಿ ರಾತ್ರಿ ಎಡ್ಡೆ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಪರೀಕ್ಷೆದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಬೇಗ

ಲೆಕ್ಕದ್, ನಿಚ್ಚ ವಿದಿಕ್ಲೆನ್ ಮುಗಿತೊಂದು, ಸರಿಯಾದ್ ಬಂಜಿಗ್ ದೆತ್ತೊಂದು, ಪರೀಕ್ಷೆ ಸುರು ಆಪುನೆರ್ದ್ ಅರ್ದ ಗಂಟೆ ದುಂಬು ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೇಂದ್ರೊಗು ಎತ್ತುಲೆಕ್ಕ ಪಿದಡೊಡು. ಎಡ್ಡೆ ಬರೆಪುನ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಪೆನ್ನುಲು, ಪೆನ್ಸಿಲ್, ಅಡಿಕೋಲು, ರಬ್ಬರ್, ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತ್ಂಡ ಕ್ಯಾಲ್ಕುಲೇಟರ್, ಬೊಕ್ಕ ಸರೀಟ್ ನಡತೊಂದಿಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ವಾಚಿ... ನೆಕ್ಲೆನ್ ದುಂಬುನಾನಿಯೆ ಜೋಡ್ಸಾದ್ ದೀದುಪ್ಪೊಡು. ಅಂಚನೇ ಹಾಲ್ ಟಿಕೆಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಗುರುತು ಚೀಟಿದ ಕಾರ್ಡ್‌ಲೆನ್‌ಲಾ. ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಒಂಜೇ ಚೀರವುಡು ದೀವೊನ್ನವು ಎಡ್ಡೆ. ಕಾಂಡೆ ಪಿದಡುನ ದುಂಬೊರ ಚೀರವುಡು ಮಾತ ಸೊತ್ತುಲು ಉಲ್ಲನಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂದು ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತೊನೊಡು. ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಪಿದಡ್ನಗ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟದೇವೆರೆಗ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಪಿದಡುನವು ಎಡ್ಡೆ. ಅಂಚನೇ ಹಿರಿಯಕ್ಲೆನ ಆಶೀರ್ವಾದ ದೆತೊನೊಡು. ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆಪುನಕ್ಲೆನ ಮನಸ್‌ದ ಬಲನ್ ಎಚ್ಚ ಮಲ್ಪೆರೆ ನೆರ್ದಾತ್ರ ಸಾಯ ಆಪುಂಡು. ಪರೀಕ್ಷೆದ ದಿನತ್ತಾನಿ ದುಂಬೇ ಬರೆದ್ ದೀವೊಂದಿನ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಲೆನ್ ಮಿತ್ತ್ ಮಿತ್ತ್‌ಡೊರ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನೊಡು. ಒವ್ವೇ ಪೋಡಿಗೆ ದೀವೊನಂದೆ, ಯಾನ್ ಬರೆಯೆರೆ ತಯಾರಾದ್ ಬೈದೆ ಪನ್ಪಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಬೊಕ್ಕ ಸಮಾದಾನೊಡು, ಹಗೂರೊಡು ಉಪ್ಪೊಡು.

ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆಪುನ ಸಾಲೆ ಅತ್ತ್‌ಡ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಅರ್ದ ಗಂಟೆ ದುಂಬೇ ಮುಟ್ಟುದು, ಸುರುಕು ಕುಲ್ಲೆರೆ ವಾ ರೂಮು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೂವೊನೊಡು. ನಿಕ್ಲೆನ ಹಾಲ್ ಟಿಕೆಟ್‌ದ ನಂಬ್ರ ಅಲ್ಪದ ಸೂಚನಾಪಲಕೊಡು ಉಂಡಾ ಇಜ್ಜಾಂದ್ ತೂದು, ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಇಜ್ಜಿಂಡ ಕೂಡ್ಲೆ ಕಚೇರಿಗ್ ತೆರಿಪಾವೊಡು. ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಸಮ್ಮಂದಿಸಾಯಿನ ಬೇತೆ ಸೂಚನೆಲೆನ್ಲಾ ಗಮನ ದೀದ್ ಓದೊಡು. ಒವ್ವೇ ಗಡಿಬಿಡಿ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪರೀಕ್ಷೆದ ರೂಮುಗು ಪೊಗ್ಗೊಡು. ನಿಕ್ಲೆನ ನಂಬ್ರ ಬರೆತಿನ ಜಾಗೆಡೇ ಕುಲ್ಲೊಡು. ಕುಲ್ಲುದಿನ ಜಾಗೆಡಾವಡ್, ಡೆಸ್ಕ್ ಮೇಜಿದ ಉಲಯಿಡಾವಡ್, ಒವ್ವೇ ಕಾಕಜಿ ಚೀಟಿಲು ಉಪ್ಪೆರೆಬಲ್ಲಿ. ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅವೆನ್ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕೆರೆನ ಗಮನೊಗು ಕನವೊಡು. ಇಜ್ಜಾಂಡ ಏರಾ ಮಲ್ತಿನ ತಪ್ಪುಗು ತರೆ ಕೊರೊಡಾವು.

ಕೋಣೆದುಲಯಿಡ್ ಕೊರ್ಪುನ ಸೂಚನೆಲೆನ್ ಸರಿಟ್ ಕೇನೊನೊಡು. ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆ ತಿಕ್ಕಿಕೂಡ್ಲೆ ನಿಕ್ಲೆನನೇ ವಿಷಯೊದ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಂದ್ ಖಚಿತ ಮಲ್ತೊನೊಡು. ಇಡೀ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆನ್ ಒರ ಸಾವಕಾಶವಾದ್ ಓದೊಡು. ಸುಲಬ, ಸರೀ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನವು ಪಂಡ್‌ದ್ ತೋಜುನ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ ಕ್ರಮಸಂಖ್ಯೆಗ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್ ದೀವೊನೊಡು. ಸುಲಭಂದ್ ತೋಜುನ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಗ್ ಸುರುಕು ಉತ್ತರ ಬರೆಲೆ. ಉತ್ತರೊಲು ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಗ್ ಸರಿಯಾದುಪ್ಪೊಡು. ಮುಖ್ಯಂದ್ ತೋಜುನ ಪದ, ವಾಕ್ಯೊಲೆಗ್, ಅಡಿಗೆರೆ ಪಾಡ್ಲೆ. ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಪ್ರಶ್ನೆದ ಕ್ರಮಸಂಖ್ಯೆನ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ಬರೆಲೆ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆದ ಉತ್ತರೊರ್ದು ಬೊಕ್ಕ, ಒಂಜಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ ರಡ್ಡ್ ಗೆರೆನ್ ಖಾಲಿ ಬುಡುದು ದುಂಬುದೆಕ್ ಉತ್ತರ ಬರೆಲೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಒವ್ವೇ ಬೇತೆ ವಿಸಯ ಬರೆಯೆರೆಬಲ್ಲಿ. ಗೀಚಿ ಪಾಡೆರೆಬಲ್ಲಿ. ಉತ್ತರ ಗೊತ್ತುಂಡಾಂದ್ ತೂವೆರೆ ಅತ್ತ್‌ಡ ಬೊಕ್ಕ ಮದತ್ ಪೋವುಂದು ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಸುಳಿವು ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ದೀವೆರೆಬಲ್ಲಿ. ಅಂಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಾತ ಉತ್ತರಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ಒ.ಎಮ್.ಆರ್. ಶೀಟ್‌ಡ್ ಅವೆನ್‌ಲಾ ಬರೆಯೆರೆ ಅವಕಾಶ ಇಜ್ಜಿ. ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆದ ಸುರುತ್ತ ಪನ್ನೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ ಮುಖ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆದ ತರೆಕೊಟ್ಟುಡು ಕೆಲವು ಅಗತ್ಯ ಸೂಚನೆಲು ಉಪ್ಪುವ. ಅವೆನ್ ಸರಿಯದ್ ಓದೊನ್ಲೆ. ವಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಆಯ್ಕೆ ಉಂಡುಂದು ದುಂಬೇ ತೂವೊನ್ಲೆ.

ಒವ್ವೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ನಗ ನೆಂಪು ಬತ್ತಿಜಾಂಡ ಒಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪುಲೆ.

ಬೊಕ್ಕಲಾ ನೆಂಪು ಬತ್ತಿಜಾಂಡ ಒಂತೆ ಜಾಗೆ ಬುಡುದು ದುಂಬುದ ಪ್ರಶ್ನೆನ್ ಉತ್ತರಿಸಾಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುಲೆ. ಅಕೇರಿಗ್ ಬಾಕಿ ದೀತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆದ ಉತ್ತರೊನು ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನಾತ್ ಬರೆಲೆ. ಒವ್ವೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಉತ್ತರ ಕಷ್ಟಂದ್ ತೋಜಿಂಡ ಗಡಿಬಿಡಿ ಆವಡೆ, ದೈರ ಕಳೆವೊನಡೆ. ಬರೆವೊಂದು ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕನೇ ನೆಂಪುದ ಗೋಡೆಡ್ ಉತ್ತರದ ಅಂಶೊಲು ಮಿನ್ನುವ. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಉತ್ತರ ಬರೆವೊಂದಿಪ್ಪುನಗ, ಮುಗಿಪೆರೆ ಪೊರ್ತು ಯಾವಂದ್‌ಂದ್ ತೋಜಿಂಡ ಮುಖ್ಯಾಂಶೊಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಬರೆಲೆ. ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ಪನೊಡಾಯಿನೆನ್ ಟಿಪ್ಪಣಿ ರೂಪೊಡು ಬರೆಲೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ ಉತ್ತರ ಬರೆದಾಯಿನ್ನೆ, ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಗ್ ಸರಿ ಗುರ್ತು ಪಾಡ್‌ಲೆ. ಇಂಚ ಮಲ್ಪುನೆರ್ದ್ ಅಕೇರಿಗ್, ಬಾಕಿ ಒರಿಯಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಗ್ ಗಮನ ಕೊರ‍್ಯೆರೆ ಸುಲಬ ಆಪುಂಡು.

ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪುಟೊಕ್ಲೆನ್ ಗೆತೊಂದು ಉತ್ತರ ಬರೆವುನೆಕ್ ದುಂಬು ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆನ್ ಬರೆಲೆ. ಬಂಜ ಪಂದ್ ತೋಜಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಗ್ ಅಕೇರಿಗ್ ಜವಾಬು ಬರೆಲೆ. ಪುರ್ಸೊತ್ತು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಉತ್ತರೊನೇ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಾಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್‌ಲಾ ಉತ್ತರ ಬರೆಯೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪುಲೆ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸಂದರ್ಬೊಡು, ದೋಷ ಇತ್ತಿನ ಬೊಕ್ಕ ಪಠ್ಯಕ್ರಮೊರ್ದು ಪಿದಯಿರ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಗ್ ಉತ್ತರ ಬರೆಯೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಕೃಪಾಂಕ ಕೊರ್ಪಿನ ನಿಯಮ ಉಂಡು. ಅಪಗ ಅಂಚಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ್ ಉತ್ತರಿಸಾಯೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಪೂರ್ತಿ ಮಾರ್ಕ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚನೇ ಆಯ್ಕೆ ಉಪ್ಪುನ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಡ್ ಎಚ್ಚ ಮಾರ್ಕ್ ತಿಕ್ಕಿನೆನ್ ಲೆಕ್ಕೊಗು ದೆತೊಂದು, ಕಮ್ಮಿ ಮಾರ್ಕ್ ತಿಕ್ಕಿನೆನ್ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪರಿಗಣನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಅಕೇರಿಗ್ ಪೊರ್ತು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಆಯ್ಕೆದ ಪ್ರಶ್ನೆಡ್ ಲಾ ಸುಲಬ ತೋಜುನ ಒಂಜಿ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಉತ್ತರ ಬರೆವೊಲಿ.

ಪರೀಕ್ಷೆದ ಪೊರ್ತು ಮುಗ್ಯೊಂದು ಬನ್ನಗ ಮಾತ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಗ್ ಉತ್ತರ ಬರೆತರಾಂದ್ ಒರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಲ್ಪುಲೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಸಂಖ್ಯೆ ಸರಿಯಾದ್ ಬರೆತರಾ? ಕೋಣೆದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕೆರೆನ ದಸ್ಕತ್ ಉಂಡಾ ತೂಲೆ. ಉತ್ತರಪತ್ರಿಕೆದ ಕಾಕಜಿಲೆನ್ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರಕಾರ ಜೋಡ್ಸಾದ್, ನೂಲುಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ಲೆ. ಗ್ರಾಫ್ – ನಕ್ಷೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅವೆನ್ ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆದ ಉಲಯಿ ಮೆಯಿಟ್ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಕಟ್ಟ್‌ಲೆ. ಕೋಣೆದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕೆರ್ ಕೇನ್‌ನಗ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಆರೆಗ್ ಒಪ್ಸಾಲೆ. ದಸ್ಕತ್ ಪಾಡೆರೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಪಾಡ್ಲೆ.

ಪರೀಕ್ಷೆದ ಕೋಣೆದ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಬರೆದಾಯಿನ ಉತ್ತರದ ಬಗೆಟ್ ತರೆ ಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ತೊಡ್ಚಿ. ಅವು ಆದ್ ಪೋಯಿನ ಸಂಗತಿ. ನನ ಐತ ಬಗೆಟ್ ಏತ್ ತರೆ ಹಾಲ್ ಮಲ್ತೊಂಡಲಾ ಸರಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಮನಸ್ಸ್ ಹಗುರ ಮಲ್ತೊಂದು ದುಂಬುದ ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ತಯಾರಾಲೆ. ಉತ್ತರದ ಬಗೆಟ್ ಮಾಸ್ಟ್ರ್‌ನಕುಲು ದೋಸ್ತಿನಕುಲು ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಡ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತಿನಾತ್ ಪೊರ್ತು ಹಾಳ್. ಮಾತಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪುರುಸೊತ್ತು ಉಪ್ಪುಂಡು, ಅಪಗ ಆ ಬಗೆಟ್ ವಿಚಾರ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

ಮಾತಾ ಕಾಲೊಗು ಸಂದುನ ಲೋಕಸತ್ಯೊಲೆನ್ ಪನ್ಪಿನ ಭಗವದ್ಗೀತೆದ ಕರ್ಮಣ್ಯೇ ವಾಧಿಕಾರಸ್ತೇ ಮಾಫಲೇಷು ಕದಾಚನಾ ಪನ್ಪಿ ವಾಕ್ಯದಲೆಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನದಂಚಿ ನಿಕ್ಲೆನ ಗಮನ ಉಪ್ಪಡ್. ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋಲೆ. ಎಡ್ಡೆ ಫಲ ಪಂಡ ಫಲಿತಾಂಶ ಖಂಡಿತಾ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಆಶಾವಾದಿಲು ಆದಿಪ್ಪುಲೆ, ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾದ್ ಆಲಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಮನಸ್‌ಗ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ, ಜೀವೊಗುಲಾ ಓತ. ಎಡ್ಡೆಂತಿನನೇ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ಪುಲೆ. ಬರ್ಪಿ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್‌ಲಾ, ಬರ್ಪಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಸೊಡುಲಾ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಆವಡ್.

ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ

ಶ್ರೀ ಮುದ್ರಾಡಿ
ಡಾ. ಎನ್. ಶಂಕರ ಅಡ್ಯಂತಾಯ ಸ್ಮಾರಕ ಆಂಗ್ಲಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ನಿಟ್ಟೆ
ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕು - 574 110

ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್

ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ
ಪಿ.ಎಲ್. ಕಂಪೌಂಡು, ಮೋರ್ಗನ್ಸ್‌ಗೇಟ್, ಜಪ್ಪು, ಮಂಗಳೂರು - 575 001

ಶುಭಚಂದ್ರ ಮೂಡಬಿದ್ರೆ

ನರೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು

ಅಗ್ರಾಳ ನಾರಾಯಣ ರೈ
'ನಿಸರ್ಗ', ಮಾಣಿಕ್ಯ ನಿಲಯ, ಅಂಚೆ ನೆಲ್ಯಾಡಿ, ಪುತ್ತೂರು, ದ.ಕ.

ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ
ಹಿರಿಯ ಉಪ ಸಂಪಾದಕ, ಉದಯವಾಣಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ, ಮಣಿಪಾಲ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಜಾಹ್ನವಿ ಸಂತೋಷ್

ರವೀಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ಕುತ್ತೆತ್ತೂರು
ಕೇಂಇ ಮನೆ, ಬಾಜಾವು ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು ದ.ಕ. - 575030

ಡಾ. ಕರುಣಾಕರ್ ಎನ್. ಶೆಟ್ಟಿ ಪಣಿಯೂರು

ರಘುನಾಥ ಎಂ. ವರ್ಕಾಡಿ
ಮಂದ್ರಾಯಬೈಲ್, ಕಲ್ಕಾರ್, ವರ್ಕಾಡಿ ಪೋಸ್ಟ್, ಮಂಜೇಶ್ವರ, ಕಾಸರಗೋಡು - 671 321

ಯಶವಂತ್ ಡಿ.ಯಸ್.
ಕುಂಟಲಪಾಡಿ ಮನೆ, ಶಕ್ತಿನಗರ ಪೋಸ್ಟ್, ಮಂಗಳೂರು - 16

ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್
ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು

ರಮೇಶ್ ಕುಲಾಲ್ ಬಾಯಾರು

ಉಮೇಶ್ ಕೆ.ಆರ್.
ಪೊಲಿ, ವೀಕೇ ಪಾರ್ಕ್ ಬಳಿ, ಕೋಟೆಕಣಿರಸ್ತೆ,
ಉರ್ವಾಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು-575006

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಇತ್ತೆದ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್

ಉಮಾನಾಥ್ ಎ. ಕೋಟ್ಯಾನ್
'ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್', 4-99/5 ಕಾವೂರು ಮೆಸ್ಕಾಂ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಹಿಂಭಾಗ,
ಬಾಯಾಡಿ ರಸ್ತೆ, ಅಂಚೆ : ಕುಂಜತ್‌ಬೈಲ್, ಮರಕಡ ಗ್ರಾಮ, ಮಂಗಳೂರು - 15.

ಸದಸ್ಯೆರ್

ಜಗನ್ನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಾಳ
'ಅಕ್ಷರ', ಸುಭಾಷಿತ ನಗರ, ಬಂಟರ ಭವನ ಹತ್ತಿರ,
ಸುರತ್ಕಲ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 014

ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಎಸ್. ಭಟ್
ಶ್ರೀಕಮಲ, ಅಂಚೆ : ಎಕ್ಕಾರು, ಮಂಗಳೂರು-9.

ಪ್ರೊ. ತುಕಾರಾಮ ಪೂಜಾರಿ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ,
ಸಂಚಯಗಿರಿ, ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್ ರಸ್ತೆ, ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡ್-19

ಕದ್ರಿ ನವನೀತ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಕದ್ರಿ ಕಂಬಳ ಗುತ್ತು, ಮಂಗಳೂರು - 4.

ಬಿ.ವಿ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ
ಎಲಿಯಾ ಮನೆ, ಅಂಚೆ : ಕೆದಂಬಾಡಿ, ಪುತ್ತೂರು ದ.ಕ.-10.

ರಮೇಶ್ ಕಲ್ಮಾಡಿ
ಶ್ರೀ ಮೂಕಾಂಬಿಕ ನಿವಾಸ, ಕಲ್ಮಾಡಿ ಅಂಚೆ : ಮಲ್ಪೆ - 8.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮಂಜುಳ ಶೆಟ್ಟಿ
'ಪೊಲಿ' ವಿಕೆ ಪಾರ್ಕ್ ಬಳಿ, ಕೋಟೆಕಣಿ ರಸ್ತೆ,
ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು - 6

ಯಾದವ ವಿ. ಕರ್ಕೇರ
ಮಂಗಲವಿರಲಿ, ಅಂಚೆ : ಹೆಜಮಾಡಿ
ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು, ಉಡುಪಿ - 574 103.

ದುರ್ಗಾಕುಮಾರ್ ನಾಯರ್‌ಕೆರೆ
ಸುದ್ದಿ ಬಿಡುಗಡೆ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಸುಳ್ಯ-574 239.

ಡಾ. ಎಂ.ಪಿ. ಶ್ರೀನಾಥ ರಾವ್
ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು,
ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜು,
ಉಜಿರೆ - 574 240

ದಾಮೋದರ ಬಿ. ಬಂಗೇರ
4-154/2/6 ನಂದಗೋಕುಲ, ಕೊಂಡಾಣ ದ್ವಾರದ
ಹತ್ತಿರ ಮಾಡೂರು ಕೋಟೆಕಾರ್, ಮಂಗಳೂರು

ಮೋಹನ್ ರೈ ಕರ್ನೂರು
104/ಎ-8 ದೀಪಾ ಎಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್,
ರಾಜ್‌ಪಾರ್ಕ್ ಎಂ.ಎಸ್.ಜಿ. ಸೊಸೈಟಿ,
ಪಾರ್ಸಿಕ್ ನಗರ ಕಲ್ವ (ಪಶ್ಚಿಮ)
ಥಾಣೆ ಮುಂಬಯಿ - 400 605.

ಅರ್ಥ ಸದಸ್ಯರು

ಮಂಗಲಾ ವಿ. ನಾಯ್ಕ
ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು,
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆ
ಹಂಪನಕಟ್ಟೆ, ಮಂಗಳೂರು.

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.
'ಸಮೃದ್ಧಿ', ಪಿಂಟೋಸ್ ಗಾರ್ಡನ್, ಪದುವಿನಂಗಡಿ, ಮಂಗಳೂರು

ವಿನಂತಿ

- ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ರೂ. 50/- ಅಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 500/- ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿನಕುಲೆಗ್ ಮದಿಪು ಬೂಕುಲೆನ್ ಟಪ್ಪಾಲ್ಡ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪೊ.
- ಕತೆ /ಕಬಿತೆ/ಅಧ್ಯಯನ ಲೇಖನ / ಹರಟೆ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಮದಿಪುಗು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ. ಡಿಟಿಪಿ ಮಲ್ಪಾದ್ ಇಮೇಲ್ ಕಡಪುಡುಂಡಲಾ ಆವು.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಆದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಫುಲ್‌ಸ್ಕೇಪ್ ನಾಲ್ ಪುಟತ್ತ ಉಲಯಿ ಇತ್ತ್ಂಡ ಎಡ್ಡೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಕಾಕಜಿದ ಒಂಜೇ ಪುಡೆಟ್ ವಿರಳವಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡಿ.
- ಲೇಖಕೆರೆನ ಪುದರ್ ಪತ್ತೆ ದಾಂತಿ ಬರವುಲೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುಜಿ. (ಪ್ರತಿಬರವುಲೆಡ್ ಪತ್ತೆ ಬೋಡೇ)
- ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ಮೂಲ ಲೇಖಕೆರೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ ಬರವುಡು ದೆತೊಂದು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಡು.
- ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿ ಬರವುಲೆನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಿ.
- ಮದಿಪುಡು ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಪುಟೊಕ್ಕು ಪ್ರತಿ ಬೂಕುಲೆ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಸಂಪಾದಕರೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ.

ನಾಗರಿಕ ಸೌಹಾರ್ದ ಸಮಿತಿ (ರಿ) ಕುಪ್ಪೆಪದವು ಮುಲ್ಪ ನಡತಿನ 'ಚಿಣ್ಣರಲೋಕ' ಚಾವಡಿ ಲೇಸ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ದ್ ನಡತ್ತಿನ ಚಾವಡಿ ಕೂಟೊಡ್ ಡಾ. ವೈ ಎನ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಚಾವಡಿ ಕೂಟೊಡು ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್‌ನಕುಲು ಗದ್ದಿಗೆಡುಲ್ಲೆರ್.

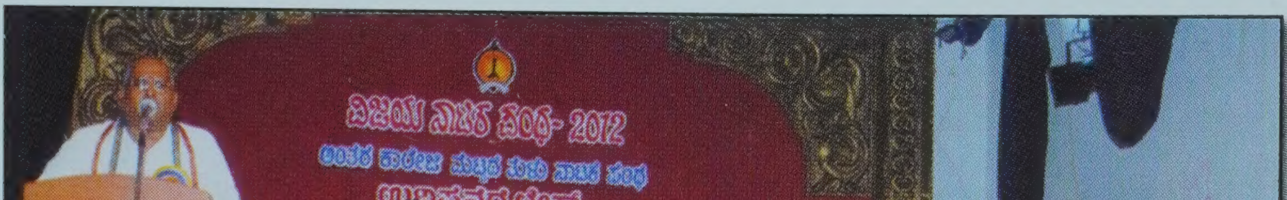

ವಿಜಯಾ ಕಾಲೇಜು ಮುಲ್ಕಿ ನಡಪಾಯಿನ 'ವಿಜಯ ನಾಟಕ ಪಂಥ – 2012' ಚಾವಡಿ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಶ್ರೀ ಬಿ ನಾಗರಾಜ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

Reg. with RNI No. Kartuloo 14/10/200-TC

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ವತಿಡ್ದ್ 'ಸಂವಾದ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಚಾವಡಿ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಶ್ರೀ ಉಮಾನಾಥ ಎ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಡರ್ ಕಲಾತಂಡದ ಸಹಕಾರೊಡ್ದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್‌ಂಡ್.

ನಾಗರಿಕ ಸೌಹಾರ್ದ ಸಮಿತಿ (ರಿ) ಕುಪ್ಪೆಪದವು ಮುಲ್ಪ ನಡತಿನ 'ಚಿಣ್ಣರಲೋಕ' ನೃತ್ಯ ರೂಪಕ